

Velja po pošti:

Za celo leto naprej . K 28.—
za pol leta " " " 13.—
za četrt leta " " " 6.50
za en mesec " " " 2.20
za Nemčijo ololetno " 29.—
za ostalo inozemstvo " 35.—

V Ljubljani na dom:

Za celo leto naprej . K 24.—
za pol leta " " " 12.—
za četrt leta " " " 6.—
za en mesec " " " 2.—

V upravi prejemam mesečno K 1.70

SLOVENEČ

Inserati:

Enostolna petlitvsta (72 mm):
za enkrat po 15 v
za dvakrat " 13 "
za trikrat " 10 "
za večkrat primeren popnat.

Poslano in rekl. notice:

enostolna petlitvsta (72 mm)
30 vinarjev.

Izhaja:

vsak dan, izvenredno nedelje in
praznike, ob 5. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74. —

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. —
Avstr. poštne hran. račun št. 24.797. Ogrske poštne
hran. račun št. 26.511. — Upraviškega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 18 strani.

Proti socialni demokraciji.

Zadnji čas je vprašanje, kako bi se vse takozvane meščanske stranke proti soc. demokraciji združile, v Avstriji zopet prišlo na površje. Kdor opazuje dogodke v parlamentu, kakor se po dunajskih občinskih volitvah razvijajo, ne more tajiti, da se da med krščanskimi socialci in nemško-nacionalno zvezo konstatirati neko zblizanje, ki ima svojo ost naperjeno proti soc. demokraciji. Spričo dejstva, da so se še nedavno nemške liberalne stranke večalimenj k soc. demokraciji nagibale, se da to razlagati le takole, da je saj staroliberalna plast nemškega meščanstva uvidela, da pomenja okrepitve soc. demokracije le pogubo tistih strank, ki se z njo zvežejo; saj je zgodovinska resnica, da med dvema svobodomiselnima strankama zmaguje vedno tista, ki je doslednejša in radikalnejša.

Soc. demokracija se v resnici ni pri nas nič prelevila, njeni cilji so prejšnji isti, pa tudi nazunaj nastopa z isto nasilnostjo in nestrpnostjo kot prej, če ne še hujšo. To se je v seji 7. t. m. v avstrijski zbornici jasno pokazalo. Kaj si moremo misliti o stranki, koje zastopnik imenuje zvezo sto poslancev, celo stranko, brezčasno in ki ta očitek naperja celo proti celi zbornici, ki ministre (naj nam bodo simpatici ali ne) imenuje naravnost zločince? Kako naj se presoja stranka, ki se v slučaju, da se njeni upi ne izpolnijo tako, kakor je pričakovala, ne more tako brzdati, da ne bi z najgršimi psovkami na druge stranke, z brezprimerno divjostjo dala duška svojim čustvom. In kaj naj naposled mislim o stranki, ki se ne pomišlja provocirati v zbornici najramotnejše prizore, pa obenem zatrja, da ji je najvišje načelo ljudski parlament ohraniti, njegov ugled večati in politično strankarsko izobrazbo na višji nivo povzdigniti? Postopanje soc. demokracije spominja na dobo francoskega prevrata, ko so »možje hriba« poudarjali ustavnost, v isti sapi jo pa izpodkopavali in s pomočjo svoje komune terorizirali postavodajavno zbornico ter pošiljali na šafot od konservativnih rojalistov do svobodomiselnih žirondistov vse, ki niso bili njenih političnih nazorov. V tem oziru je imel 7. t. m. dr. Stöl-

zel čisto prav, ko je pribil, kako od socialistov provocirani škandali podajajo jasno sliko, kakšne razmere bi v političnem življenju nastale, ako bi soc. demokracija res zavladovala.

Proti temu je potreba odpora, odpora od strani vseh tistih, ki so, kakor je v omenjeni seji dejal poslanec Kemetter, terorizma soc. demokracije siti. Nastane pa vprašanje, kako ta odpor organizirati, na kakšni podlagi, s kakšnimi sredstvi?

Krščanski socialci in nemško-nacionalna zveza hočeta v tem pogledu iti skupaj pod parolo koalicije »meščanskih strank«. Ta izraz je gotovo nesrečen. Meščan je s tega stališča vsak, ki ima državljanske pravice, ta pojem ne more tvoriti nobene načelne razlike med soc. demokracijo in strankami, ki so ji nasprotni. Izraz pa je tudi nesrečen, ker se navadno pod meščanom razume tisti, ki kaj ima, ki stoji v interesnem nasprotstvu s proletarcem, gospodarsko slabjšim. Ravno ta pa je najbolj potreben soc. varstva, kulturne izobrazbe in političnih pravic. Stranke pa, ki bi svoj meščanski značaj razumele v nasprotstvu s sloji, ki še ne uživajo vseh političnih pravic in so gospodarsko zatirani, nimajo bodočnosti. Soc. demokraciji taka koalicija ne more nič škodovati, ampak nasprotno zelo koristiti.

Še ena beseda je, ki so si jo zapisale na zastavo takozvane meščanske stranke in okoli katere hočejo grupirati svoje pristaše v boju proti soc. demokraciji, to je tista »politika srednjih stanov«, ki jo je bil proglasil za višek krščansko-socialne politične modrosti dr. Gessmann. To stvar so začeli na Nemškem, kjer radi vse ločijo po gotovih kategorijah, a večkrat so te kategorije kakor slavne Kantove kategorije prazne. Kaj pa so ti »srednji stanovi«? Po kom se ločijo od drugih? Navadno po davčni razpredelbi, obrtniškem listu in drugih takih rečeh. Kaj pa to obrtniku pomaga, ko pa na drugi strani tiči ves v dolgovih, je gospodarsko na vse strani odvisev in ni faktično nič drugega kakor proletarec, dočim je marsikateri takozvani proletarec gospodarsko veliko na boljšem kakor tak moč iz takozvanega »srednjega stanu«. Ves ta pojem »srednjih stanov« viši v zraku, na tem temelju je politično-socialna razvrstba nemogoča. Večkrat se skriva pod tem le neko reakcionarstvo in stanovski separatizem, kakor se je poka-

zal v zadnjem volivnem boju na Dunaju, ko v Ottakringu obrtniki niso hoteli voliti oficialnega kandidata krščansko-socialne stranke, ker je delavec in je zato propadel, gotovo ne v korist stranke.

Proti socialni demokraciji je mogoč boj le na podlagi socialno-reformnega programa za vse ljudske sloje na krščanskem temelju. Če je med zastopniki liberalnega meščanstva kaj moč, ki se morejo res na to stališče postaviti, bi protisocialnodemokratska koalicija mogla imeti kaj uspeha, sicer pa ne, saj ne trajnega in globoko temelječega, narobe, bi krščansko-socialni stranki končno le škodovala. Razne katastrofe, ki so to stranko zadele, to jasno dokazujejo. Le pod starim Vogelsangom in Luegerjevim čistim programom more krščansko-socialna stranka uspevati. Pozitivno socialnoreformno delo je edino in najuspešnejše orožje zoper socialno demokracijo. Kajti ta stranka je prejšnjim v svoji korenini proti socialnim reformam. Še pred nekaj meseci se je »Kampf« na primer odločno obračal proti temeljiti stanovanjski reformi, češ, »čimveč delavcev bo imelo lastni dom in se privezalo na zemljo, tem manj bojevnikov bo v razrednem boju.« (1. januar 1912.) To je najvišje taktično načelo socialne demokracije: ohraniti mase nezadovoljne ali kakor pravi sodrug Trotzke v »Kampfu« (1. november 1911) »vedno nanovo vneti masevalni nagon proletariata«. Tukaj je socialna demokracija mogoče prijeti, ljudstvo od nje odvračati, ji s temeljitimi socialnimi reformami temelj izpodkopati, prizadevati se za pametno socializacijo velikih podjetij, da se mase res gospodarsko vzdignejo.

To je glavno. Kar se pa še posebno tiče onih škandalov pri verifikaciji mandatov v zbornici, je brezdvoma treba stvari iti do dna in delati na to, da se postava o varstvu volivne svobode izpopolni, to se pravi, volivne goljufije, kolikor le mogoče, prepreči. Nemčija in Švica imate v tem oziru vzorne postavbe, ki tudi svoj namen v zelo popolni meri dosegajo. In potem je treba, da se čustvo odgovornosti, zmisel za to, da je treba ugled zbornice visoko varovati, v naši zbornici tako okrepi, da bo zbornica pri verifikaciji mandatov res vestno in strogo postopala kakor je to na primer v Nemčiji. V tem oziru so imeli socialni

demokrati prav, ko so Nemčijo za zgled postavili.

Proti prekuštvu in za povzdigo združništva.

Draginjski odsek, ki ga je zbornica avstrijskega državnega zbora svojčas izvolila, je izvolil med drugimi pododsek glede vmesne trgovine in in železniških tarifov. Ta pododsek se je te dni posvetoval o določenem mu predmetu in je v njem poslanec dr. Vrsto v šek kot njega referent označil stališče naših poslancev v tem vprašanju. Poudarjal je, da treba vmesno trgovino ločiti strogo od prave trgovine, vmesne trgovine same pa se tudi ne sme po enem kopitu meriti. Zadedi je treba tisto vmesno trgovino, ki s spekulativnim namenom cene umetno žene in se v to poslužuje nereelnih sredstev. Treba je torej to trgovino kolikor mogoče omejiti, pozitivno pa pospeševati združništvo, ki imej kot proizvajalni faktor neposredno zvezo s konsumantom.

Pododsek je nato sprejel različne predloge, ki pridejo v odsek in pozneje v plenum. Predlogi so ti-le:

1. Predlog dr. Vrsto v ška glede odprave termske kupčije z žitom na Ogrskem, ki se bistveno glasi: Glasom člana XXI. pogodbe, tičeče se ureditve medsebojnih trgovinskih in prometnih odnosov med Avstrijo in Ogrsko, se je ogrska vlada obvezala čimprej vložiti zakon glede reforme prometa na budimpeštanski borzi. Ker pa ogrska vlada tega ni storila in je nebrzdana žitna spekulacija eden glavnih vzrokov podražitve žita in moka, se vlada pozove, da, če treba, z represalijami doseže uzakonitev obveznosti, ki jo je sprejela v tem oziru ogrska vlada.

2. Predlog dr. Vrsto v ška o kupnih pogodbah glede žita in moka, ki slove: Vse med dvema ali več fizičnimi ali juridičnimi osebam sklenjene kupne ali dobavne pogodbe, ki se tičejo žitnih ali mlinjskih fabrikatov in pri katerih se dobavna doba razteza nad šest mesecev, v kolikor se pri tem določa za blago, ki se ima prodati ali dobaviti, določena cena, se postavno prepovedo. Izvzemajo se javno razpisane državne, deželne in ob-

LISTEK.

Moj prijatelj potepuh.

Napisal Bret Harte. Poslovenil Jaklič.

I.

Nedeljskega jutra sem se potikal po obrežju znane morske luke v Novi Angliji med ostro travo. Bilo je lepo praznično jutro, tiho in mirno, in vse je duhtelo v nedeljskem počitku; še nedeljski zvon, ki se je glasil v deželo gotovo pol ure daleč, je donel tako praznično.

Vkljub jasnemu jutru je skoro vse v zraku spalo. Tudi mene je prevladovala utrujenost morja, neba in zraka, in legel sem na kamen na malem obronku in obrnil pogled na morje. Pred menoj je ležalo veliko atlantiško morje. Ni se še vzbudilo; počasno vzdigovanje in padanje njegovih orjaških prsi se je zdelo kakor dihanje spečega. Iz daljnega meglenega horizonta se ni videlo nobenega jadernika. Ni kazalo drugega kakor se vleči in gledati v neskončno ozračje.

Naenkrat je prodril v moj nos hud tobakov duh. Obrnil sem glavo in zapazil kako se je dvigal mal tobakov dimček izza pečine za menoj. Dvignil

sem se, splezal sem na granitno pečino in odkril sem malo votlino, v kateri je ležal na mahu mož močne telesne postave.

Bil je pošteno razcapan in umazan; njegovi lasje, nohti, zahtazan obraz, povljan in špehast jopič — vse na njem ga je izdajalo za potepuha.

Začudil sem se nad njegovo lenobo z on pripravnostjo naglo strogostjo, s katero obsujemo takoj človeka, ki mu ne zaupamo in bi mu radi to tudi pokazali. To začudenje se je pa kmalu poglelo; kajti potepuh se je dvignil napol, vrnil mi je pogled z opravičujočim izrazom in napravil je z roko zamah, kakor bi hotel iztrkati pipo ob skalo.

»Pri Bogu, gospod, če bi bil slutil, da bom na vas naletel tukajle, bi se bil vlegel rajši na breg in se potopil v slano vodo do ušes. Toda naredil sem poti do 17 milj v tej prokleti noči, s praznim želodcem — pri Bogu, ne ustrašite se, — če imam v želodcu ščep tobaka, ki mi ga je podarila na križpotju vdova Moloney. Ta me je držal pokoncu. Nesreča je bila, da sem zapustil Milwaukee in se napotil v Boston. Kaj, ko bi podarili ubogemu vdovcu, ki ima pet otrok in ženo v Milwaukee, dokler ne dobi kaj dela, par centov. Ljubi Bog vam bode že povrnil.«

Nagloma sem se spomnil, da je bil ta mož včeraj zvečer v moji mali leto-

viščni hišici, pol ure od tu, dobro pogosten v kuhinji. Tukaj je dejal, da je ribič, ki je zabredel v stisko. Neki kapitan da ga je odpustil iz službe. Njegova žena da leži v sosednji vasi na smrtni postelji; da ima dva otoka, eden da hodi kot pohabljenec po bostonskih ulicah. Ta kruta obtožba je ganila mojo družino, in ubogi ribič je dobil obleko, hrano in nekaj denarja. Živila in denar je napravil, toda obleka za ubogo ženo, kje je? — Dejal si jo je pod glavo.

Spomnil sem ga na to in prepričal sem ga o laži. Toda kako sem osupnil, ko je to očitano prav mirno sprejel in še celo nekam samozavestno.

»Dà, imate čisto prav,« je dejal prav zaupljivo. »Glejte, tako se moram potikati po svetu, če ni dela. Človek se mora privaditi različnim krajevnim razmeram.«

Pripomnil sem mu, da tako krepak dečko, kakor on, bi gotovo lahko dobil delo med Milwaukee in Bostonom.

»Gotovo, ali bi me ne vzeli seboj na svoje posestvo? Saj mora biti tudi tukaj kaj dela.«

»Kaj pa znate?«

»Kaj znam? Delavec sem bil v opekarni. Marsikatera opeka v Milwaukee je šla skozi moje prste. In tudi razumem se na delo kakor malokateri. Ali mi more vaša milost povedati za kako opekarno v bližini?«

Vedel je tako dobro kot jaz, da ni v daljavi petdesetih milj nobene opekarni. In v nobeni pokrajini se ne bi mogla iskati za manjšim uspehom kot na tem polotoku, na katerem je imelo nekaj bogatašev svoja poletna bivališča. Moral sem naravnost občudovati predrznost potepuha, ki se je kazal tako nevesčega.

»Za en dan ali dva dobite delo lahko pri meni,« sem dejal. Nato sem mu velel vstati in vzeti obleko, ki je bila določena za njegovo ženo; šel sem z njim ob obali proti svoji hiši.

Moja ponudba ga ni prav razveselila. In dolgo je trajalo predno se je vrnila njegova zgovornost.

»Dà, delo, kakšno pa? Hvala Bogu! Saj drugega tudi ne želim. Če ne bi bile moje roke tako raztrgane od opeke!«

Zagotovil sem mu, da ne bode rabil pri delu, ki ga bode dobil pri meni, nikakih nežnih rok, in tako sva šla po prhki sipini. Zapazil sem, da sem jaz, čeprav invalid, boljši pešec, ko moj spremljevalec, kajti vedno je zaostajal, kakor bi bilo njegovo potepušvo laž. Počasi je stopal potem po kamenju in mi pravil o svoji nesreči in bedi. In ni se mogel premagati, da se ne bi bil spustil na z mahom obraščen kamen ali na kako trato.

»Dà, dà, pri Bogu,« je imel navado reči, kadar se je nepričakovano vsedel,

činske dobave in dobave v upravi največenih korporacij se nahajajočih na prav.

3. Predlog dr. Vrstovška glede združništva, ki se glasi: Vlada se pozove, da organizacijo kmečkih združ podpira in jih na to navaja, da se poljedelski izdelki potom združ ne sredno konsumentom prodajajo. Nadalje naj vlada tudi kosumne organizacije najizdatneje podpira.

4. Dr. Renner je predlagal sledeče dodatke: Vlada naj reformira združni zakon, ki bo zlasti pospeševal združništvo majhnih in srednjih producentov in konsumentov in naj v to svrhu znatno zniža davek. — Izdatneje naj subvencionira tudi revizijske zveze istih. — Podpira naj nadalje one od združ ustanovljene organizacije, ki imajo namen izločiti vmesno trgovino (zdržne mline, pekarnice, mesnice, mlekarne itd.) — Ustanovi naj združno centralno blagajno z ločenimi oddelki za poljedelske in obrtne zadruge v svrhu cenejšega in izdatnega kredita. Dokler to ni mogoče, naj vlada morebiti potom okvirne postavke omogoči ustanovitve deželnih centralnih blagajn ali združnih centralnih blagajn z državno financiacijo.

5. Schöpfer predlaga: Vlada naj povzdigne srednji in mali trgovski stan, da bo prebivalstvo lažje ceneje preskrboval z živili. To naj se zgodi potom strokovne izurbe trgovskega stanu, združnega nakupovanja blaga, organizacije, trgovskega kredita in rabatnih hranilnic, da se omogoči plačevanje v gotovini od strani odjemalcev. Vlada naj predloži zakon proti izkoriščevanju na polju denarnega prometa v gotovini kakor se izkoriščevanje prepoveduje v kreditnem prometu.

6. Dr. Wrobel predlaga, naj vlada odredi, da se bodo v vsaki občini (zlasti velja to za Galicijo) cene za živino po cenah, ki veljajo v tržnih centrih, publicirale in tudi na trgu jasno označile.

Tedenski pregled.

Benovinska hrvaška stranka prava je 8. t. m. v Opatiji priredila sestanek vseh bivših poslancev hrvaškega sabora. Podalo se je poročilo o delovanju strankinega osrednjega odbora v času komisarijata, ki se je soglasno odobrilo. Nato je konferenca izrekla zahvalo Hrvaško-slovenskemu klubu za njegov odločni nastop v korist Hrvaške pred najvišjimi čini države. Zahvala se je izrekla tudi poslanecem drugih narodnosti, da so se postavili na stran pravične hrvaške stvari. Nato so se sprejeli sklepi za nadaljnje delo in taktiko stranke prava. Čuvaju torej njegova prepoved shodnega zakona nič ne pomagala — Vsi poštenji dalmatinski hrvaški listi z velikim priznanjem pišejo o dr. Susteršičevem delu za hrvaška prava v državnem zboru in v delegacijah. Liberalci pri nas in doli bi ga pa seveda radi omalovaževali, toda v ožigled splošno znanih in priznanih dejstev je njih zavistno početje le prazen trud. — Občinski svet ljubljanski je imel svojo sejo 6. t. m., ki se je nadaljevala 7. t. m. Za častne meščane so bili imenovani profesor M. Pleteršnik, Vaso Petričič in Fran Doberlet. Dramatičnemu društvu se je dovolilo 6000 K izredne podpore in, na predlog dr. Zajca, tudi ljudskemu odru 500 K. Občinska svetnica S. L. S. dr. Zajc in Stefe sta predlagala, da se sklone izjava simpatije hrvaškemu narodu v sedanjih njegovi borbi. Liberalcem je bilo hudo, da se sami niso spomnili na to; namesto da bi to bolelo obdržali zase in glasovali za izjavo, je pa podžupan dr. Triller zahteval dostavek, ki ni morda namenjen še ostrejši obsodbi Mažarova, marveč se v njem napada naš klub na

Dunaju in izreka graja našemu katoliškemu časopisju, češ, da je napadalo hrvaško-srpsko koalicio! Celo soc. demokratični zastopnik Kristan je svaril liberalce, naj tako važne stvari ne izrabljajo v svoje strankarske kupčije. A zaman. Nato je bila izjava, kakor sta jo predlagala Stefe in dr. Zajc, soglasno sprejeta, (Nemci niso glasovali), liberalni dostavek pa z liberalnimi glasovi. Taki so naši liberalci! — Občinski svetniki S. L. S. so stavili več samostojnih predlogov v korist zlasti delavskega prebivalstva in revežev, za popravilo cest itd. kakor se sploh z vneto posvečajo delu za splošni prospek mestne občine in njenega prebivalstva. — V sled zadnjih dogodkov na Hrvaškem in vsled odločnega nastopa avstrijskih Jugoslovancev za prava Hrvaške, so tudi Nemci uvideli važnost jugoslovanskega vprašanja in se izrekli za njega pravično rešitev; celo grška »Tagespost« je pisala za trizlizez oziroma federalizem in za pošten narodni sporazum Nemcev z Jugoslovani — Slovenci. Priznava, da je čisto nesmiselno početje Nemcev, ki hočejo Slovence ponemčiti. To se nikdar ne bo doseglo. — Nemci naj se raje s Slovenci pošteno pobotajo. — Liška železnica se vendarle prične graditi — prihodnje leto. Poročajo namreč, da se je med ogrskim in avstrijskim referentom dosegel sporazum na ta način, da se z liško železnico začne graditi tudi košičko-oderberška, ki jo hočejo Ogrji. Za liško železnico so najprej zgrade hiše za osobe in vodo-vodi. — Državnemu zboru je predložen računski provizorij od 1. julija do konca leta. Predloženo je tudi poročilo o službeni pragmatiki za državne uradnike in uslužbenice. Vseh državnih uradnikov in uslužbencev je 38 kategorij s 427.564 osebami, ki imajo sedaj 763.049.000 kron plače na leto. Po vladnem načrtu bi se plače zvišale za 10.068.000 K, po odsekovem pa — ki je zadnji čas svoje zahteve precej znižal za 25.000.000 K. Pri razpravi o poročilih legitimacijskega odseka glede potrditve volitev posameznih poslancev je prišlo med soc. demokrati in nemškimi strankami do velikega vršaja; zmerjali so se kakor paglavci. Izvolil se je grajski odsek; stvar se menda na lep način poravnava. V odsekih se kuhajo obtožbe in graje proti bivšim ministrom, ki so preveč samovoljno razpolagali z denarjem. Vlada je predložila tudi načrt za izpremembo delokroga raznih ministrstev. Zlasti važna je točka, ki določa, da se dela, ki se tičejo prospeha obrti, izroče zopet trgovskemu ministru. To ljudskim zastopnikom nikakor ni všeč, ker bi obrtne zadeve tako zopet prišle v mreže velike industrije; zato zahtevajo, da se pospeševanje obrti še nadalje pusti ministru javnih del, ki je tekom svojega obstanka v tem oziru pokazalo mnogo vneme. V razpravi se je oglasil tudi dr. Laginja s kratkim hrvaškim obstruktivskim govorom, ki ga v prihodnji seji nadaljuje. Ogrski državni zbor je sedaj odgojen, ker je Justh izjavil, da bo naprej obstruiral. Sedaj se ministri predsednik Lukacs pogaja z opozicijo; toliko je že sedaj gotovo, da vlada predloži parlamentu obenem z brambno predlogo tudi reformo volilne pravice. Gre se le zato, kakšna bodi ta reforma; vse pa kaže da bo kmečko ljudstvo pri tem na vsak način prikrajsano, ker hočejo dati le mestom splošno, tajno in direktno volilno pravico, deželi pa ne. Ali bo opozicija s tem zadovoljna? Hrvaškim (?) delegatom je Lukacs izjavil, da kadar napravi red v ogrskem parlamentu, bo skušal odpraviti sedanje razmere tudi na Hrvaškem. — Lahki so 4. t. m. v Egejskem morju zasedli otok Rhodos in brez velikega boja tudi njegovo glavno mesto enakega imena in izkralji 16.000 vojakov. Turški vojniki in prostovoljci so se umaknili na višave in v gozde, odkoder delajo Lahom enake sitnosti, kakor njih tovariši v Tripolisu. Otok Rhodos obsega 1460 km² in šteje 30.000 prebivalcev, povečini Grkov in Turkov in 2500 judov. Lahki nameravajo baje zasedi še mnogo drugih otokov in tako prenesti težišče vojne na morje, ker v Tripolisu ne morejo nič opraviti. Iz Tripolisa so zadnji čas veliko vojakov poslali domu v Italijo, ali pa na ladje za izkrcanje na otokih. V Tripolisu so bili Lahki pri Homsu zopet tepeni in so imeli 40 mrtvih. Iz Smirne so Turki izgnali vse laške podanike; izvezli so le redovnike. Turki so v Tripolisu sedaj tudi dobili letalne stroje in bodo tako še bolj kos Italijanom. Listi poročajo, da je carigradski nemški poslanik izdelal predlog za mir; po tem predlogu bi Italija dobila tripoliško obrežje, notranja dežela in dve pristanišči bi pa ostali Turčiji. — Dardanele so zopet odprte, a predpisi za ladje, ki hočejo skozi, so zelo strogi. Voziti se bo smelo le po dnevi od 8. ure zjutraj do 6. ure zvečer in po

strogo določenem redu. — Sestanek balkanskih kraljev se baje vrši letos v Sofiji o priliki posvetitve nove cerkve v spomin ruskemu carju Aleksandru Osvoboditelju; navzoč bo tudi ruski car. — Nemški poslanik v Londonu grof Wolf-Meternich je moral odstopiti, ker v marčanski zadevi ni točno obvešal svoje vlade. Njegov naslednik bo baron Marschall, sedaj poslanik v Carigradu. — V prusko zbornico je na poziv zborničnega predsednika prišla policija, ki je trikrat s silo iztirala soc. demokratičnega poslanca Borchardta, ki je neprestano delal medklice in na predsednikov poziv ni hotel sam zapustiti zbornice. Soc. dem. poslanci so proti nastopu policije v zbornici burno protestirali. — Velikanske povodnji so na Tirolskem, Vorarberskem in Solnograškem. Deževalo je 40 ur skupaj, vse reke in potoki so silno narasli in prestopili bregove. Mnogo mostov in cest je razrušenih, polje opustošeno. Na pomoč so poslali vojake. — Tudi na južnem Bavarskem so velike povodnji; ponekod je prekinjen železniški promet. — V Splitu se snuje Katoliško tiskovno društvo, ik so mu pristopili že vsi dalmatinski škofi. — Prazniki na Korškem se glasom celovškega knezoškofijskega odloka vobče ne izpremembe; le praznik svetega Janeza Krstnika se spoji z nedeljo pred praznikom sv. Petra in Pavla. — V Pulju so soc. demokrati proglasili generalno stavko, ker je ravnateljstvo električne železnice odpustilo delavce, ki so 1. maja samovoljno izostali od dela in potem nekaj kričavec ni hotela sprejeti nazaj v delo. V sredo zvečer po proglasenju stavke so hoteli socialisti demonstrirati po cestah; policija je to hotela preprečiti, naka so jo socialisti napadli s kamenjem, steklenicami itd. Le z velikim trudom je policija napravila red. Dosedaj stavkajo zidarji, stavci in nekaj mestnih delavcev; generalnega štrajka pač ne bo, ker se delavstvo v c. kr. arse-nalnih, ki ga je do 6000, seveda ne bo pridružilo štrajku. — V spomin pokojnega Josipa viteza Gorupa so njegovi sorodniki darovali za slovenske in hrvaške kulturne in dobrotelne namene in za reveže na Reki vsega skupaj 60.500 kron. — P. Hugolinu Sattnerju, slovenskemu skladatelju, je cesar podelil viteški križec Franc Jožefovega reda. — Za župana na Erzelju pri Vipavi je izvoljen Jožef Kobal. — Občinske volitve v Železnikih so potrjene. — Občni zbor »Katoliškega društva rokodelskih pomočnikov v Ljubljani, se je vršil 5. t. m. Društvo nudi v svojem Domu svojim članom po možnosti zdrava stanovanja in potujočim katoliško organiziranim rokodelskim pomočnikom prenočišče. Posreduje tudi za delo med mojstri in pomočniki. Za strokovno izobrazbo svojih članov prireja razne strokovne tečaje in skrbi tudi za njih splošno izobrazbo in razvedrilo s predavanji, igrami, petjem itd. Društvo je velikega narodnega in socialnega pomena. — Ljubljanska Mlekarska zveza je v Građeu ustanovila podružnico, kjer prodaja mleko, sir, med, jajca in sadne izdelke na drobno in debelo. — Poglobljenje Gruberjevega kanala je končano; trajalo je tri leta in tri tedne. Gruberjeva cesta bo dodelana v osmih tednih. Sedaj se pričenja delo v Ljubljani. — Ljubljansko »Jutro«, znani umazani liberalni časopis, je po dolgem hiranju preminul 9. t. m. Naj mu kmalu sledi še kak enakovreden bratec! — Na seljnu za kože in kožuhovino, ki se je 5. in 6. t. m. vršil v skladiščni specijalne tvrdke »Balkan« v Ljubljani, je znašal denarni promet krog 20.000 K. Prihodnji semenj se vrši 1. julija t. l. — Brat pok. ljubljanskega knezoškofa Pogačarja, g. Simon Pogačar, c. kr. vojaški eskribir v pokoju, je 6. t. m. umrl v Ljubljani, star 85 let. — Umrl je v Trzinu c. kr. sodnik v pokoju Rajko Pollak. — Umrl je v Novem mestu davkar Anton Vavpotič. — Požar je 4. t. m. uničil hišo in gospodarska poslopja Veronike Zalokar v Vel. Trnu pri Krškem, njenemu sosedu pa kozolec in vsa gospodarska poslopja. Zažgali so otroci. — 3. t. m. so pogoreli trije gospodarji v Doslovčah, občina Breznica; škoda znaša 16.000 K, zavarovalnina pa 5400 K. — Strela je udarila 7. t. m. v gospodarsko poslopje Marije Aleš v Smartnem pod Šmarno goro. Poslopje se je vžgalo in do tal pogorelo z vsemi gospodarskimi stroji in drugimi rečmi. Škoda je do 6000 K, zavarovalnina pa znaša 4000 K. Pa tudi človeška žrtev je padla pri tej nesreči. Pod kapom je napurel vedril sodarski mojster Val. Medved z dvema vajencema in svojim sinčkom Jankom. Strela je oplazila očeta in sina, oče je ostal živ, sinček pa je drugi dan v bolnišnici umrl. Gorelo je še: 6. t. m. v Tacnu pod Šmarno goro pri Robasu; 4. t. m. v Gor.

Pirničah pri Ribiču, od koder se je ogenj razširil še na poslopja dveh sosedov; škoda je do 16.000 K. V Medvodah je pogorela oljarnica v Grabnu z vsem oljem, ki ga je bilo za 1400 K. V Tomačevem je pogorel hlev posestnika Mavca; škoda je 3000 K. Na Kuželjevcu pri Zagradcu je pogorela Mustanova hiša. Strela je 5. t. m. razdejala zvonik starodavne cerkve svetega Petra v Gornjem Mokronogu. — Za češko šolsko Matico je Nemka Ana Kreuz zapustila vse svoje premoženje v vrednosti 50 tisoč kron. — Črne koze razsajajo v Krakovu; zanešene so iz Rusije. — Tudi v Pragi so se pojavile koze, ki so pa zanesene iz Benetk. — V Severni Ameriki je povodenj Mississippija povzročila 250 milijonov škoda; 125.000 ljudi je brez strehe. — 8000 predilniških delavcev in delavk stavka v Bjelici. — Nemške usnarne so vsled višjih cen surovih kož zvišale ceno usnju za 3 do 10 mark pri 50 kg. — Na Kitajskem se hitro širi kuga; umrlo je že krog 1000 oseb. — Za 600.000 K dragocenosti je bilo to dni ukradenih nekemu indijskemu knezu, ko se je na Francoskem vozil na železnici. — Za pol milijona lir dragocenosti so vlomilci odnesli zlatarju Contiga v Milanu.

Godovi prihodnjega tedna.

12. nedelja, 5. povelikonočna. Pankracij.
13. ponedeljek, Servacij. Križovo.
14. torek, Bonifacij. Križovo.
15. sredo, Zofija muč. Križovo.
16. četrtek, Kristusov vnebohod.
17. petek, Paskal, spoz.
18. sobota, Feliks, spoz.

Idrijske novice.

i Nova klavnica se ne bo zidala na Moravčevem svetu. Deželni odbor je namreč ugodil opravičeni pritožbi Jakoba Kristan in več drugih posestnikov in razveljavil sklepa občinskega odbora, sprejeta v seji dne 22. avgusta 1911, ki sta se glasila: 1. Izvrše se vse predpriprave za zgradbo nove klavnice in zlasti nakupi zemljišče. 2. Sprejmejo se pogoji o stavbnem dovoljenju za novo mestno klavnico z dostavkom odbornika Filipa Vidica. Slo se je namreč za to, da se zgradi po načrtih arhitekta Holinskega nova velika klavnica in se v ta namen kupi del posestva Mat. Moravca in del vodne parcele, ki je last gozdnega erarja. Kdorkoli je ogledal svet, ki so ga izbrali za novo klavnico, je bil mnenja, da je neprimeren za tako zgradbo, brez ozira na vprašanje, ali je res potrebno za Idrijo, da izda za samo klavnico par stotisoč kron. Tudi deželni odbor je enako sodil, kakor je videti iz razlogov, ki so ga vodili pri razsodbi. Pri ogledu, izvršenem na licu mesta po deželnem tehniku, se je doglalo, da ležita parceli, ki bi ju bilo treba kupiti, nekoliko na severu od sedanjih klavnice ob državni cesti Idrija-Spodnja Idrija in je na vzhodni strani omejena z reko Idrijco. Med staro in novo klavnico se udirajo po zimi na državno cesto veliki snežni plazovi. Stavbni prostor sam je breg Idrijce in leži deloma 4 m, deloma 8 m pod državno cesto. V slučaju zidanja zahteva erar od občine reverz, da se zase in za svoje pravne naslednike zaveže, da ne bo nikdar zahtevala od njega odškodnine v slučaju škode po veliki vodi ali plovljenju drv. Stavbišče je treba ne samo nasuti, ampak tudi zavarovati proti razdirajočemu vplivu Idrijce z opornim zidom, kateri bi strugo Idrijce zožil in vsled tega veliko vodo povzročil. Glasom proračuna, ki upošteva nasutje stavbišča, naprave opornega zidu in v rahlo zemljo segajočih temeljev vsega zidovja, znašajo stavbni stroški 189.547 kron 33 h, in sicer brez zemljišča in raz-

»To je, ker sem takrat prišel v Milwaukee, da . . . In ko ga jaz nisem mogel več slišati, je hitro vstal, pobral svoje stvari in stekel za menoj.

Ko sem dosegel vrtna vrata, se je naslonil na plot, spustil močne roke ob životu in dejal:

»Pravi blagoslov je, da je danes praznik. Saj imajo slabotni in trudni svoj počitek, medtem ko morajo drugače preteči šest ali sedem milj.«

To mi je seglo do srca, čeravno nisem mogel prav ničesar dobrega pričakovati od svojega tovariša potepuha. Njegov obraz se je zjasnil, ko je videl, da je moje posestvo majhno in da takoj imenovani vrt ni bil pravzaprav drugega kakor gredica za cvetlice, petindvajset čevljev dolga in deset čevljev široka. Gotovo je bil že večkrat najet za prekopavanje vrta, in tega dela je tudi tukaj pričakoval. Zato je postal zelo žalosten, ko sem mu pokazal popolnoma razpadel, kakih dvajset čevljev dolg kamenit zid, da ga popravi.

Nekaj minut kasneje so ga preskrbeli v kuhinji z vsemi telesnimi potrebščinami. Kuharica, ki je bila gotovo doma iz njegovega kraja, se je šalila z njim v svojem dialektu, kateri je bil zame popolnoma nerazumljiv. Samo toliko sem opazil, da je, ko je zvečer spremljal kuharico k vodnjaku, ponosno vihtel po zraku prazno vedro. Ko sta se potem v mraku vračala, je nesla kuharica Bridget vodo in moj prijatelj, potepuh, je vesel stopal nekaj korakov za njo in trgal jagode.

Drugo jutro je šel skoro ob sedmih veselo na delo. Do devetih je srečno pripravil tri velike kamne na mesto, potem ko je zgubil skoro eno uro z iskanjem krampa in kladva in uporabil vsako priliko za šalo z Bridget. Ob desetih sem se hotel prepričati, kako je že napredoval. Prehitel me je; pozdravil me je, prekinil svoje delo in se naslonil na steno.

»Gospod kapitan, ali radi jeste jagode?« me je vprašal.

Odgovoril sem mu, da mi jih včasih prinese otroci iz travnika, v nadi, da bi se ognil njegovemu načrtu, katerega sem slutil.

»Pokazati vam morem lepo mesto, gospod kapitan. Ko sem bil večkrat tako sam nase navezan, sem moral brskati po grmovju in si poiskati kaj za pod zobe. In od takrat vem, kje se nahajajo najboljše. — To so famozni otroci, vaša deca, gospod kapitan. Prosili so me, da jim pokažem mesto, za katero ne ve nihče razven mene.«

Odveč bi bilo povedati, da je triumfalno. Po navadi potepuhov si je hitro pridobil ženske in otroke za svoje zavznike.

Ob enajstih je šel na pot in ob štirih se je vrnil z napol napolnjenim koškom jagod. Vprašal sem otroke in povedali so, da je bilo krasno. Pri natančnejšem izpraševanju pa je prišlo na dan, da so natrgali jagode otroci.

Od štirih do šestih je pripravil na mesto drugih šest kamnov, in s tem je bilo naporno dnevno delo končano. Ko

sem si ogledoval teh šest kamnov, je stegoval potepuh svoje krepke roke, napenjal mišice ter dejal:

»Da, da, takšno je ravno zame. Sedaj nočem nič drugega nego delati.«

Pripomnil sem, da dosedaj še ni dosti storjenega.

»Le počakajte do jutri, to bodele nekaj doživeli. Mene namreč še bole roke od dela iz opekarne. Toda jutri, to bode šlo izpod rok!«

Na žalost nisem mogel tega dočakati. Moral sem že zgodaj vstati, in ko sem popoldne prišel nazaj, se mi je prikazala čudna slika; dva moja sinova sta v potu svojega obraza popravljala zid, medtem ko sta Bridget in Norah donašali kamenje. Moj prijatelj, potepuh, je ležal na gričku in nadzoroval delo z nekim zadovoljnim udobnim smehljajem. V začetku sem bil ves zmeden, a kmalu sem se zavedel.

»Da, da, gospod, otrokoma se mora pokazati, kaj je delo — drugače se ne bode nikdar naučila, kaj se pravi, v potu svojega obraza služiti si vsakdanji kruh. Obenem sem jima hotel tudi napraviti malo šalo. In dekli iz kuhinje? Ali ni boljše, da delati za vašo milost, kakor da preganjata čas s klepetanjem!«

Kljub temu pouku sem bil prisiljen prepovedati deklama in otrokoma vsako pomoč pri potepuhovem delu. In to je bil menda vzrok, da me je drugo jutro potepuh nagovoril.

»Zal mi je, toda reči vam moram. Delo z neobdelanim kamenjem mi uni-

či roke in prvi prijem, katerega potrebujem pri opekarini. Konečno je najboljše, da si zopet poiščem dela, katero spada v mojo stroko. Kajti, saj vidite, jaz moram delati. Z nič in nič se pri vas ne morem nasititi, gospod kapitan. Ostanite zdravi! Ali mi morete pomagati z petdesetimi centi? Gotovo bom našel tu kako opekarno. Ljubi gospod Bog vam bode že vse povrnil.«

Dobil je svoje plačilo. K temu sem mu še dal priporočilo za mojega sosedo, nekega slavnega zdravnika, ki je živel v miru in upravljal svoje posestvo z mojstrsko vzornostjo. Rabil je mnogo delavcev na nerodovitnih tleh, katero je imenoval farmo. Misli sem si, to bode pravi mož, ki bode naučil mojega prijatelja potepuha dela.

Teden na to sem ga srečal. Bil sem malo v zadregi, ko sem ga vprašal po mojem prijatelju potepuhu.

»Ah, da,« je dejal. »Prišel je zadnji ponedeljek in odšel je v četrtek. Misli sem, krepak fant, velik in zelo zabaven dečko. Toda kmalu so se pokazali vsi njegovi greh. Prvi dan sem mu odkazal delo v hlevu. Zvečer ga je tresla mrzlica, katero je dobil v močvirju pri Louisiani.«

»Oprostite,« sam dejal, »vi mislite Milwaukee.«

»Ne, oprostite, jaz vendar vem, kaj rečem,« je odgovoril doktor povdarjaje. »Pravil mi je dolgo zgodbo o svoji nesreči in o svojem begu iz zavezniške vojske, kako so ga potem preganjali

Tržiške novice.

svetljava in z ozirom na to, da se bo planiranje izvršilo s 50 odstotnim padcem proti reki. Lastnik parcele št. 433 Matej Moravec ponuja občini svet po 2 K 50 h za kvadratni meter. Cena sama na sebi ne bi bila pretirana; če se upoštevajo stroški nasutja, zavarovanja z opornim zidom, globoko segajočih temeljev vsega zidovja, zraste cena visoko. Stavbišče meri okroglo 3000 m², stroški ravno omenjenih del znašajo (vzeto po proračunu) 67.000 K, od katere svote pripade na 1 m² 22 K 33 h, torej stane pravzaprav 1 m² stavbne ploskve 24 K 83 h. Ker je omenjena vsota za Idrijo, katera nima nobenega eksporta mesa, visoka, ker, kakor že prej omenjeno, utegnejo plazovi po zimski prepričati promet po državni cesti in odrezati klavnico od Idrije, končno, ker bi občina vsled poškodb po velikih vodah ne mogla zahtevati nobene odškodnine, zgradba mestne klavnice na navedenih parcelah ni umestna in tudi ne za občino koristna. — Tako bo občina prihranila lepe tisočake, ki bi se ji nikdar ne izplačevali, pomagati se pa da drugače in ceneje. Čudno je res, da ravno naprednjaki vedno zabavljajo čez stare »grablje« radi povodnj, sedaj so pa ravno oni sami hoteli napraviti novo zagozo izven Idrije, ki bi ovirala tek Idrije ob velikih nalivih. Ali naj sedaj mesto erarja, s katerim imajo nekateri reverze, nastopi občina, da bo plačevala ob povodnjih odškodnine? Kdor pozna naše naprednjake, bi skoro mogel soditi, da bi kmalu prišli in rekli, da je nova velika klavnična zgradba zaprla vodi odtok, ker je imela biti zidana res daleč v prod — občina, ti pa plačaj, ali pa prenesi klavnico kakor erar grablje. Se bo raje sedaj drugje postavila.

i Požarna bramba je imela pretečno nedeljo svojo veselico v hotelu Didičevem. Bili so vsi prostori vedno napolnjeni in blagajna je dobila trikrat toliko dohodkov, kakor lansko leto, ko se je enaka veselica vršila v zaduhlih prostorih pri »Črnem orlu«.

i Naš župan se bode kmalu navzel duha svojega tajnika. V zadnji »Zarji« se jezi na Oswalda, ki je rekuriral radi proračuna pri odstavku »razni stroški«. Sedaj pa rezervisti ne bodo radi tega dobivali iz občinske blagajne podpore, ko bodo klicani k orožnim vajam, in vsa jeza in kletvina naj gre na Oswalda, ne pa na župana. Zakaj pa niste v proračunu nasvetovali primerne svote za podporo rezervistom? Kriv je tega nepopoln proračun, ker ne označi raznih stroškov. Sicer pa tudi še ni proračun rešen in toliko časa je brezplodno govoriti o posledicah rekursa. Gospod župan se je vsedel na limanice svojega tajnika, a če bode njega tudi v dopisih v časnike posnemal, bode slabo ustregel svoji stranki. Prstenih dopisov v »Narodu« se je že marsikateri naveličal, saj se družega ne bere v njih kakor le Oswald in pa Oswald je vsega kriv.

i Idrijsko okrožje Orlov priredi o priliki svojega običnega zbora prihodnje nedelje, dne 19. t. m., ob 4. uri popoldne v dvorani hotela Didič javno predavanje. Govoril bode g. Janko Cegnar, kaplan v Zireh. Sodeloval bode tudi mnogoštevilni pevski zbor Katoliške delavske družbe.

t Rdeči prvi maj preložen na 4. maja, praznik sv. Florijana. — V gostilni pri Pelarju. — V poznem mraku, dne 4. maja se dvigne Mrak in razvija mračne misli o socialistih. »Kaj praznujete 4. maj, sv. Florijana, 1. maj, ta vam mora biti svet dan, vaš praznik. Pepež določi za celo cerkev več praznikov, vi se pa še enega svojega ne upate držati. Če igra eden harmoniko in par revežev za njim leti, ali je to že praznik? (V brihtnejših glavicah se porodi misel: ali naj pri tej draginji vpeljujemo še nove praznike? Čemu prvi maj? Ne bo šlo, pri nas že ne.) S pijačo ne boste ničesar dosegli. (Priatelj alkohola škripljejo z zobmi: da bi h... , še tega nam ne privošči; vmes se sliši trkanje z vrčki piva: živijo govornik, tako se govori.) Tudi klerikalci imajo marsikaj prav. (Bolj strupeni sociji majoje z glavami: doslej še nismo slišali, da bi bilo pri teh ljudeh kaj pametnega, ta jih bo pa kmalu koval v zvezde.) Naši poslanci doslej še niso veliko dosegli za delavce, ker jih je premalo. (Opomba poročevalca: jim tudi ni zanje, pač pa vedno skušajo flikati žepe judov; kadar bodo judje vsled prizadevanja socialdemokratskih poslancev imeli dovolj denarja — kar bo morda še pred koncem sveta — tedaj bodo vse ostalo razdelili med svoje najboljšje zaveznike, socije.) Rahlo ploskanje ob koncu govora je pričalo o globokem vtisu govornikovih besed.

t Nenapovedan obisk je imel Jernej Dovjak, po domače Nejča, pri Sv. Ani dne 7. t. m.; ko ni bilo nikogar na njegovem domu, ga je hotel posetiti nek popoten človek, ki je najbrže prišel iz Koroškega čez Ljubelj in mu odnesel gotovine okoli 200 K. Sploh so te vrste postopači, ki prihajajo čez Ljubelj, velika nadloga za vse kraje, ki leže ob tej državni cesti in bi bilo treba nasproti njim pač večje pozornosti, ker večinoma ne priznavajo razlike med svojo in tujo lastnino.

t Majnikov izlet sta napravila dne 8. t. m. na Brezje in k nam prvi in deloma drugi gimnazijski razred zavodov Sv. Stanislava. Gojenci so se izvrstno zabavali in bili v gostilni pri Kodru izborni pogoščeni.

Državni zbor.

Dunaj, 10. maja.

Zbornica je danes dovršila prvo branje vladne predloge o kompetenci ministrstev. Poslanec dr. Laginja je danes nadaljeval in končal svoj govor, kateremu pripisujejo obstrukcijske namene. Ko bi dr. Laginja hotel obstruirati, govoril bi o tem za govornika hvaležnem predmetu lahko do večera. Kot resen in premišljen politik je tudi danes začetkom govora odločno zavračal ogrskega ministrskega predsednika, ki je v svoji izjavi odredil avstrijski vladi pravico vtikati se v ogrske razmere. Grof Stürgkh se ni vtikal v notranje ogrske zadeve, temveč je opravičeno naglašal izredni pomen jugoslovanskega vprašanja za skupno državo. In s tem vprašanjem je v tesni zvezi izjemno stanje v banovini. In vsled tega ima avstrijska vlada pravico in dolžnost, da opozarja ogrsko vlado na slabe posledice, ki jih more roditi zatiranje Hrvatov. Zato govornik grofu Stürgkhu

izrazi največje priznanje za odločne in jasne besede, katerim naj bi sledila tudi dejanja. (Živahno pritrdjevanje.)

Dalje je dr. Laginja jako stvarno grajal vladni načrt, po katerem naj bi se zopet izpremenil delokrog posameznih ministrstev. Odločno ugovarja, da bi se obrtna vprašanja odvzela ministrstvu za javna dela in pridela trgovinskemu. Sploh pa ni pravilno, da vlada sama določa te kompetence. Na Ogrskem so kompetence med ministrstvi določene z zakonom. Avstrijska vlada pa zahteva od parlamenta samo pooblastilo, da potem sama določa agende. Zato mora odsek, kateremu bode odkazana predloga, primerno predrugačiti načrt.

Iz odsekov.

Grajalni odsek se je včeraj trudil do pozne noči, da doseže spravo med poslanci, ki so se v torek opsovali in opljuvali. Šele danes so med seboj poravnali častne afere. Poročevalec dr. Isopescul je to koncem seje naznanil zbornici. Ta sprava pa ne bo držala, ker je pregloboko vkoreninjeno osebno in strankarsko sovraštvo. Pri prvi priliki si bodo zopet v laseh.

Narodnogospodarski odsek je danes nadaljeval razpravo o rudarskem zakonu. Med razpravo sta se sprla poljski socialni demokrat dr. Diamand in član poljskega kluba dr. Kolischer. Ta je izjavil, da se poljski poslanci ne bodo več udeleževali razprave, ako odsek sprejme Diamandov predlog glede prostosledov. Dr. Diamand ga je zavrnil, češ, da zastopniki velikega kapitala vedno tišče v ospredje malega moža, kadar hočejo zagovarjati svoje koristi. Nato dr. Kolischer: »Mi se ne pustimo žaliti in zapustimo odsek.«

Dr. Diamand kliče za njim: »Prusom je mogoče služiti na razne načine; v Galiciji je do 4000 pruskih prostosledov.« Načelnik dr. Ellenbogen je svojega tovariša Diamanda posvaril in zaključil sejo, ker je bila postala nesklepčna. Poljski poslanci zahtevajo, da Diamand prekliče žaljive besede. — Bivši finančni minister posreduje.

V proračunskem odseku sta bila včeraj izvoljena poročevalcema dr. Dulibič za pogodbo s parobrod-nima družbama »Dalmatia« in »Ragussea«, za pogodbo z Lloydom dr. Korošec.

Dalmatinske železnice.

Že mnogo let se pogajajo avstrijske vlade z ogrskimi o zgradbah železnic Šamac — Doboj, Banjaluka — Jajce in Bugojno — Aržano. Pred tednom so se zastopniki obeh vlad sporazumeli, da so vse tri proge zagotovljene.

Za nas pa je važnejše vprašanje podaljšanje dolenske železnice preko Like do dalmatinske meje. Dogovor med obema vladama z dne 8. oktobra 1907 določa, da ogrska vlada zgradi železnico od Ogulina do Knina. Ta črta je nad 200 km dolga in bode stala okroglo 120 milijonov. Avstrijska vlada se je obvezala, da obenem zgradi drugi tir od Košic do Bohumila (Oderberg). Pozneje pa so se Mažari premislili. Namesto preko Like so hoteli graditi železnico ob Uni, ker bi v višji meri odgovarjala ogrskim interesom. Obenem so zahtevali Mažari, da se jim pri Sv. Ani odpre meja v Prusijo. Nad štiri leta je viselo to preporno vprašanje. Ta teden pa je bilo tudi to vprašanje

rešeno. Ogrska vlada se je obvezala, da že prihodnje leto prične graditi železnico od Ogulina proti Kninu in jo dogradi najpozneje v petih letih. Avstrijska vlada pa v istem času zgradi drugo, 60 km dolgo progo od Košic do Bohumila. S tem je menda vendar enkrat rešen dolgoletni prepir med Avstrijo in Ogrsko.

Prihodnja seja v torek.

Nekaj o bodoči ljubljanski kanalizaciji.

Danes zvečer se bo pečal ljubljanski občinski svet s poročilom inženirja Ludovika Rotha glede načrta mestne kanalizacije, predlogov glede izvršitve nabiralnikov z ozirom na ureditev struge Ljubljanice. O tem se nam poroča: Vsled dviga vode v Ljubljani na koto 287,30 m je postalo potrebno Hraškiyev kanalizacijski načrt za Ljubljano predelati. V te namene je povabil mestni magistrat inženirja Ludovika Rotha, specialista za kanalizacije, ki je podal o potrebnih spremembah načrta svoje mnenje. Po tem mnenju ni glede kanalizacije zadržka, da se dvigne voda na označeno koto, treba je le oba nabiralnika primerno razbremeniti na način, da se napravijo iztoki, ki bodo odvajali vodo ob nalivih iz kanalov v zaježeno Ljubljano.

O tem bo sicer imela govoriti še zdravstvena oblast, po njegovem mnenju je pa razredčenje kanalove vsebine že pri deževju srednje intenzitete toliko, da se zaradi tega zdravstvenih nedostatkov ni bati, kajti že v kanalu je pri takem dežju razredčenje 40kratno, v Ljubljani pri najnižji vodi pa 125kratno. Levi nabiralnik prične pri Opekarski cesti, desni ob Gruberjevem kanalu; iztekala naj bi se v Ljubljano po zatvornici, katero nasvetuje za 150 metrov nizdol šentpeterskega mostu ob Ahacjevi cesti v šentpetersko vojašnico. Po Rothovih nasvetih izvršena kanalizacija omogoči tudi kanalizacijo Krakovskega in Trnovskega predmestja.

Izvršitev nabiralnika priporoča če le mogoče pred uravnavo Ljubljane, nikakor pa ne poprej, dokler niso po detajlnih načrtih vsa tozadevna vprašanja glede izvršitve popolnoma urejena in pojasnena.

Detajlnemu načrtu je posebno prepuščena določitev končnih tras in velikosti profilov, za kar bo pa po njegovem mnenju še mnogo poizvedb, merjenj in računanj potreba.

Dvig vode na višino 287,30 m, ki bo končno zaradi Barja le ob suši potreben, ne bo neugodno vplival na higienične in stanovanjske razmere v največjem delu mesta, tam pa, kjer se bodo bližale kleti ali fundamentno zidove je navedeni višini in če se bo talna voda tako visoko dvignila, bo treba primernih ukrepov za izolacijo fundamentov kakor tudi kletnih tal. Iz vsega je razvidno, da je sistematična kanalizacija Ljubljane kljub dvigu vode brez posebnih in dragih naprav mogoča, kar je v interesu mesta le pozdraviti.

— Prijatelje našega lista prosimo, da agitirajo za nove naročnike. Mnogo je še slovenskih hiš, gostiln in trgovin, kamor zahajajo naši somišljeniki, a še niso naročene na »Slovenca«. Agitirajte za nove naročnike!

oboroženi zamorci. In tedaj se je moral skrivati po močvirjih... »

»Le pripovedujte dalje, doktor,« sem dejal s slabotnim glasom. »Kako je bilo z njegovim delom?«

»No, da — junak je bil mrzliččen. Prvi dan sem ga dal dobro zaviti in dal sem mu kinina. Drugi dan so se pokazali vsi znaki kolere. Z žganjem in španskim poprom sem ga spravil zopet na noge. Nato je sledil hud revmatičen napad. Zopet ni mogel delati. Sklenil sem rajši odposlati ga z pismom na doktorja v bolnici, kakor bi ga še dalje obdržal. Njega bi se dalo prav dobro uporabljati v patološki študiji. Toda jaz sem rabil moža, kateri bi delal v hlevu. In za oboje ob istem času se vendar ni mogel uporabljati.«

Ker nisem prav dobro vedel, kdaj se neha pri doktorju resnost in kdaj pričenja šala, sem pustil ta razgovor. Polagoma sem na svojega prijatelja potepuha pozabil. V skednju, v katerem je ležal, je še dolgo smrdelo po žganju, česnu in potu. In po dveh tednih je tudi to prenehalo in »švicarija«, kakor so imenovali prijatelji mojo hišo, ni vedela o njem ničesar več.

Včasih sem mislil, da je končno vendarle našel delo v kaki opekarni ali pa se vrnil k svoji družini v Milwaukee ali celo v Louisiana, katero bi počastil s svojim prihodom, ali pa je odšel na ribji lov — in topot pod kakim odličnim, prijaznim kapitanom.

II.

Bilo je lepo avgustovo jutro, ko sem jezdil po peščenem polotoku k znani rodbini, koje sinovi so bili krepki mladi možje in hčere priznane lepote. Na spregled ni bilo nikogar, le iz verande na vrtu sem slišal šum obleke in še krepkejši glas Odiseja, ki je pravil o svojih blodnjah. In ta glas je bil glas mojega prijatelja potepuha.

Kolikor sem mogel v naglici vjeti, je bilo pripovedovanje o pešpotovanju iz St. Johna v Novi Brunshwig. Potem je pravil o poti iz New Yorka, kjer je obiskal svojo ubogo, bolno ženo, ki živi tamkaj v žalosti pri bogati, a skopi sorodnici.

»Da, da, gospodična, lahko mi verjamete. Ne bi vas prosil za en cent, če bi le dobil delo v kaki predilnici. Ali mi morete povedati za kako predilnico v tej okolici. In če mi tudi ne daste nikakega centa, gospodična, bom imel vendar čuvstvo, da so me v nesreči gledale lepe oči. Ljubi Bog bode že povrnil, gospodična.«

Vedel sem, da pripadajo te lepe oči mehkeemu in nežnemu srcu. Pravičnost je zahtevala, da bi stopil med to srce in največjega lopova na svetu. Ne da bi čakal, da bi me sluga naznanil, sem odprl vrata in stopil v skupino na verando.

Če bi se domišljal, da bom spravil svojega prijatelja potepuha v zadrego in ganil njegovo vest, se bi prav pošte-

no motil. Komaj me je zagledal, je pokazal svoje največje veselje, padel pred me na kolena, prijel me je za roke in se obrnil z največjo zgovornostjo proti damam.

»O, da, glejte, ravno tu je. Nebo ga je poslalo, da damam potrdi to, kar sem jaz povedal. Ko sem pred štirimi tedni ležal napol mrtev na obali, me je dvignil in prenesel v svojo hišo dobri gospod. Lastnoročno me je podpiral pri hoji čez širino. Mrzlca me je tresla in ko sem trepetal pred mrazom, je — dobri Bog mu poplačaj — vzel svoj plašč in me odel. »Tu vzemi, Dionis, mrzel morsk zrak bi ti škodoval!« Le pogledjte, kako ljubeč obraz dela. Zelo se prilega vašemu, gospodična.«

Lopov je dobro vedel, da sem poročen.

»Če bi videli, gospodična, kako slika noč in dan z pridnimi rokami!« — Gotovo je bil povzel iz pogovora med slugami, da sem profesor umetnosti v pisavi. »Da, če bi ga videli, gospodična. Zelo ponosni morete biti nanj.«

Strmel sem in nobene besede nisem mogel izustiti. Na pridigo sem pozabil že pri vstopu. Le ko so se obrnile najlepše oči na svetu k meni v hvaležnem pogledu, tedaj...

Imel sem še toliko samozavesti, da sem poprosil dame, naj se odstranijo, da bi svojem prijatelju potepuhu povedal, kar mu gre. Kasneje sem bil izvedel, da je lopov njihovo denarnico

olajšal za tri in pol dolarja. Ko sem zaprl vrata, sem se obrnil do svojega prijatelja:

»Ti nesramnež!«

»Ali hudega mi vendar ne boste ničesar storili, gospod kapitan. O vas sem govoril le vse najlepše. Oh, ti moja dobrota, če bi bili le videli pogled, ki ga je vam poslala lepa gospodična! Rečem vam, predno me je mrzlca uničila, hotel sem reči, ko sem še tako mlad zaslužil na teden deset dolarjev v opekarni, tedaj se naj mi bi kaj takega pripetilo...«

»Mislim,« sem ga prekinil, »da je dolar več ko preveč za tvojo pripoved. In če povem vso zgodbo tu in vse razodenem, predno preteče štiriindvajset ur... menim, da je najboljšje, če prav hitro zgineš nazaj v Milwaukee, New York ali Louisiana.«

Dal sem mu dolar.

»Le glej, da mi ne prideš nikdar več pred oči!«

»Zgodilo se bode, gospod kapitan.« Nisem ga videl nikdar več.

Letna sezona je minula. Letoviščarji so se vrnili v svoja zimska bivališča v Boston in Providence. Nekeč sem zajutrkoval pri advokatu iz Bostona, ki se je dalje časa tukaj mudil. Mož zakonov, poštenjak, vesten, v statistiki tako dobro podkovan kot v estetiki.

Pravil sem mu o svojem prijatelju potepuhu.

Naša živinoreja in kranjsko živinozdravniško vprašanje.

S. V.

Na Slovenskem smo že davno uvideli, da je naše narodno vprašanje naše gospodarsko vprašanje in da ne bomo rešili našega naroda po starem liberalnem receptu s kričanjem in jadicovanjem, temveč s treznim, gospodarskim delovanjem.

Največjega gospodarskega pomena za nas je za enkrat živinoreja in poljedelstvo. Kranjska kot strogo agrarna dežela mora predvsem skrbeti za napredek svojega poljedelstva in živinoreje. Goveja živina Kranjske reprezentira lepo vrednost — 70 milijonov kron, kljub temu, da ni bogve kake kvalitete. Naša dolžnost bi bila skrbeti za povzdigo živinoreje in skušati izboljšati njeno kvantiteto ter predvsem njeno kvaliteto. Tudi kmetijski konservatizem je premagljiv, če se namreč zna moderne principe prilagoditi našim razmeram, to se pravi, če imamo strokovnjake, ki ne poznajo samo malo teorije, temveč tudi naše tipične kmetijske razmere — naše »kajzarstvo«. Teorija je pri nas samo surogat, iz katerega je treba zelo premišljeno jemati in luščiti zrna, ki v resnici obrode. Torej nam je predvsem treba domačega strokovnega vodstva na vseh mestih. Tujec, ki ne čustvuje z našim ljudstvom, ne more biti voditelj te naše najvažnejše gospodarske panoge, pač pa naš rojak, ki je vzrasel med našim ljudstvom in ki ga tudi pozna.

Danes čutimo Slovenci pomanjkanje domačih strokovnih moči, posebno veliko pomanjkanje živinozdravnikov-strokovnjakov. Delokrog slovenskega živinozdravnika je veleobsežen. Njegove naloge so velike in važne. Na Kranjskem na primer je večina živinozdravnikov v državnih službah, kar jim radi obilega, nereformiranega birokratičnega dela zelo otežkuje njih delovanje med ljudstvom. Treba nam je pred vsem deželnih živinozdravnikov, ki se zavedajo svoje važne naloge, ki bodo resnični ljudski prijatelji, ki bodo imeli pred očmi samo gospodarski napredek naroda, ne pa politiko. Kakor kaže število slušateljev živinozdravništva, bo to pomanjkanje v doglednem času izginilo.

Kranjsko živinozdravniško vprašanje je stopilo v zadnjem času v ospredje. Celemu gibanju je dal povod znani sklep deželnega zbora o ustanovitvi tečajev na Vrhniki, kjer naj bi se, kakor se hoče na vsak način dokumentirati, vzgajali nekaki živinozdravniški pomočniki s patentom, izvrševati živinozdravniško prakso. Deželni odbor pa ne misli in ni nikoli mislil vzgojiti s svojimi tečaji koncesijonirane živinozdravnike, temveč stremi le za tem, izobraziti kranjske kmetijske sinove in posestnike v prvi pomoči pri porodih in nezgodah. Napačna pojmovanja in napačne informacije v listih so izzvale velik odpor, posebno pri slušateljih živinozdravništva. Cele zadeve si ne moremo drugače razlagati, kakor da temelji na popolnoma napačnem umevanju. Upamo, da bodo zainteresirani krogi uvideli in spoznali plemenite smotre

deželnega odbora in temu primerno uredili svoje korake. Kaj je važnejše nego to, da si zna živinorejec sam pomagati v sili, ko navadno ni mogoče, posebno pa še pri današnjem pomanjkanju, dobiti pravočasno ali sploh dobiti živinozdravniško pomoč. Kmet naj se pouči o najpotrebnejših pomočnikih v prvi sili — s tem koristi sebi, živinozdravnik pa si pridobi zaupanje kmeta, kar je neprecenljive vrednosti. Namen deželnega odbora ni koristen samo kmetu, temveč tudi živinozdravniku. Na Kranjskem, ko je živinozdravniški stan tako nezadostno zastopan, ko se mu je boriti s čisto skoro utemeljenimi predhodki, je ta namera deželnega odbora naravnost prepotrebna, kajti nadomestiti ima za prvo silo pomanjkanje živinozdravnikov in s tem sezidati temelj, na katerem je delovanje živinozdravnika zelo olajšano.

V svrhu pospeševanja živinozdravniškega stanu se bodo gotovo v doglednem času uredile tudi finančne razmere deželnih živinozdravnikov, da ne bodo preveč navezani na svoje dijete, kar je s stališča kmeta kakor tudi živinozdravnika kvarno.

Kdor čisto objektivno, čisto nepristransko presodi ves položaj, tedaj mora priti do zaključka, da deželni odbor ne zavzema proti živinozdravniškemu stanu kot takemu nikakega sovražnega stališča.

Alginske čete pričakujejo v varnostnih jarkih napada.

Sultan Mulei Hafid.

Izkrcaje francoskih čet v Casablanki.

Francoska mornariška artiljerija v boju pri Casablanci.

VSTAJA V MAROKU.

Francози bijejo v Fezu z domačini krvave boje. Maročani so svobodoljubni in se za svojo zlato svobodo z vso silo bore proti vojakom »svobodne«

Mladeniški labor v Smartnem pod Ljubljano.

Sentpetersko okrožje Orlov v Ljubljani vabi na I. mladeniški labor, ki bo v nedeljo, 19. maja 1912, v Smartnem pri Ljubljani. Spored: 1. Ob 9. uri zjutraj odhod Orlov v Tomačevo, kjer bo pred cerkvijo govor. Govori predsednik Zveze Orlov br. dr. Lovro Pogačnik. 2. Ob pol 10. uri odhod z godbo na čelu skoz Jarše v Smartno. Ob 10. uri sveta maša na prostem, ki jo daruje predsednik okrožja č. g. župnik Janko Petrič. 3. Po sveti maši labor pred cerkvijo, kjer govori državni in deželni poslanec in predsednik S. K. S. Z. dr. Janez Ev. Krek. 4. Ob 12. uri kosilo. 5. Ob 3. uri popoldne šmarnice. 6. Ob pol 4. uri po šmarnicah veselica. Spored: Godba, petje, kupleti, srečkanje in razno drugo. — Iz posebne prijaznosti sodeluje Orlovska godba od Dev. Mar. v Polju, mešani pevski zbor Sentpeterskega prosvetnega društva in pevski zbor izobraževalnega društva iz Most. Vstopnina k veselici za osebo 30 h, Orli v kroju so vstopnine prosti. — K obilni udeležbi uljudno vabi odbor. — V slučaju skrajno slabega vremena se preloži labor na dan 9. junija 1912.

Spominjajte se pri vseh prireditvah, pri vseh veseljih in žalostnih dogodkih „Slovenske Straže“!

Razne stvari.

Mojstrski ženski detektiv. V ruski tajni policiji je nastavljena mlada dama, ki jo kriminalisti slave zaradi njene spretnosti in sigurnega nastopa kot žerija ter jo tovariši imenujejo brez zavisti »kraljico detektivov«. Ta dama je Marija Kupkin, hčerka moskovskega policijskega inšpektorja. Ze pet let izvršuje kot življenski poklic detektivsko službo in zasleduje zločine. Z izrednim, organizatoričnim talentom si je ustvarila celo omrežje informacijskih virov, ki so v resnici omogočili presenetljive triumfe takrat, ko so oblasti opustile že vsa preiskavanja kot brezuspešna. Eno njenih najboljših mojstrskih del, o katerem je nedavno poročal nek francoski list, pa je bilo razkrinkanje nekega policijskega komisarja, njenega lastnega predstojnika. V neki peterburški trgovini z dragulji je bila namreč z izredno spretnostjo izvršena drzna tavana. Ukradeni so bili biseri, vredni celega premoženja. Vsa poizvedovanja so ostala brezuspešna, policija je že hotela razočarana zaključiti tozadnevne akte, ko je Kupkinova došla nekega dne k najvišjemu šefu tajne policije in brez kakih ozirov z vso gotovostjo označila za tatu svojega direktnega predstojnika, nekega uglednega komisarja. Presenečenje in čudenje ni bilo malo; mislili so, da je dama postala žrtev kake blazne domišljije, toda končno so ji morali vendar pustiti, da je dokazala svojo trditev. Njeni dokazi so bili neovržni. Pri preiskavi na licu mesta je namreč Kupkinova dognala, da je mogel izvršiti tatvino samo en tat, ki pa je moral biti natančno počen. o policijskih zasledovalnih metodah. Vse sledi so bile izbrisane, spetno pa ponarejene in nikjer ni bilo najti kakega odtiska prstov, kajti tat je delal z rokavicami. Na dan tatvine pa je bil dotični policijski komisar iz Peterburga odsoten ter se je vrnil šele zvečer nazaj, češ, da je prisostvoval pogrebu nekega svojega tovariša. Po kratkih poizvedbah pa se je izkazalo, da je komisar ono popoldne obiskal neko svojo hišo na deželi, v kateri pa se je mudil samo par minut. Potem se je vrnil naravnost v Peterburg. Kupkinova si je nato preskrbela rokavice komisarja in je dognala, da se različnosti usnja do najmanjših posameznosti strinjajo z odtiski rokavic na licu mesta. Z ozirom na te trditve Kupkinove in na njeno zahtevo so se isti dan izvršili hišno preiskavo v komisarjevi hiši na deželi in našli tamkaj v resnici v kleti ukradene bisere. Še isto noč so aretovali komisarja.

Od vojaškega godbenika do opernega tenorja. V londonski operi slavi sedaj nek mlad Italijan, po imenu Giovanni Martinelli, triumfe, kakršnih doživlja malokateri pevec. Splošno precej hladnokrvno angleško občinstvo zaide v ekstazo, kadar zadoni njegov močni in čist glas po gledališču in v orkestru se prirejuje ovacije, kakršnih se na Angleškem malokdaj sliši. Kritika je navdušena zanj in prerokuje veliko bodočnost mlademu pevcu, ki stoji fizično šele na začetku svojega razvoja. V teku dveh ali treh let, kakor pravijo, bo njegov glas pri nadaljnjem izobraževanju enakovreden s Caruso-

»Poznam jih,« je dejal, »in tudi postava jih pozna pod imenom vagabundov, katerih dejanja spadajo pod kazenski zakonik. Vsako usmiljenje s to bando dela človeka za sokrivca. Mislim celo, da bi se morali še tožiti radi podpiranja takih ptičev. Jaz imam izvrstno metodo rešiti se take-le fine družbe.«

Pri tem je vstal in snel z žebila puško za ptiče.

»Če pride tak potepuh pred moja vrata, ga posvarim. Če še ostane, potem streljam.«

»Streljate?« sem dejal skoro vznemirjen.

»Streljam, toda samo z — smodnikom. Tega seveda ne ve. Toda povrne se nikdar več ne. Sinoči je preplezal neki falot moj plot. Moje streljanje je napravilo svojo dolžnost in ko bi ga videli, kako je brusil pete!«

Po zajutruku sem se potikal po sipini. Prijatelj mi je obljubil, da pride za menoj. Preje je še hotel nekaj doma urediti.

Bil je krasen, miren dopoldan, kakor ono nedeljsko jutro, ko sem prvič naletel na prijatelja potepuha. V daljavi nekaj jader — počasno so plapolala — in dve ladji sta prav leno vozili v luko, tako leno kot je navadno delal moj prijatelj potepuh. Tu sem zaslišal za seboj glas.

Bil je moj prijatelj. Njegov obraz je kazal malo nemira.

»Zopet sem se ravno kar nekaj naučil,« je pričel. »Kljub moji previdno-

sti je bil potepuh od sinoči vendar v moji kuhinji. Sluge so ga že oskrbeli. In včeraj zjutraj — mene ni bilo doma — se je falot še drznil vzeti mojo puško, da je mogel iti nad race. Dve uri ali tri nato se je vrnil s puško in dvema racama.«

»Ta je bil vsaj pošten.«

»Pa — toda brumna dekla mi je pravila, da ji je dejal, da je vse v redu. On da je puško že nabasal. Gospodu se ne bode treba še truditi.«

Jaz sem ga moral že neumno gledati, ker je pristavil:

»Bil je samo svinec za race — nekaj zrn mu ne bo prav nič škodovalo.« Molče sva šla dalje.

»Toda, kaj je to?«

Prišla sva bila do votline, v kateri sem bil naletel na svojega prijatelja potepuha. Bila je prazna, toda na mahu so bili krvavi madeži in kosi obleke so kazali, da so jih rabili za obveze. Ogleдал sem jih natančneje. Bila je obleka, katera je bila namenjena za navidezno potepuhovo ženo.

Moj prijatelj je razburjen sledil sledovom krvi, ki so vodili čez kameenje, mah in sipo k morju. Ko sem prisel k njemu na obalo, je stal pred malo pečino, na kateri je ležal sveženj cunj, zavit v robec, in grčava palica iz vinske trte.

»Tukaj si je moral izpirati svoje rane,« je dejal advokat, ko je zopet prišel v svojo korektno izgovorjavo.

Jaz nisem dejal ničesar, temveč gledal sem na morje. Kakšna tajnost

leži zunaj v morju. Kaj je videlo njegovo mirno oko v tej poletni noči, tega ni nihče zvedel. Leno, brez dela in počasno leži tu pred nami. Moj prijatelj potepuh se ni vrnil nikdar več.

H. Sienkiewicz:

V peščeni puščavi.

Prevedel dr. Leopold Lénard.

(Dalje.)

»To ni nič, to so konji!« — izpregovoril je zopet Švicar. — »Vzel sem jih Mahdijcem, katere sem potolkel pred nekaj tedni. Bilo jih je kakšnih tristo ali še več. Imeli so večinoma sulice, moji ljudje pa remingtoni, ki stoje zdaj tam pod steno brez vsake koristi. Ako potrebuješ orožja ali nabojev, vzemi kolikor hočeš... Vzemi tudi konja; ž njim se boš hitreje vrnil k svoji bolnici... Koliko ima let?«

»Osem!« — odvrnil je Stanko.

»To je še otrok..., naj ti dá Nasibu zanj čaja, riža, kave in vina..., vzemi, kar hočeš iz zaloge, jutri pa pridi po druge reči.«

»Vrnem se gotovo, da bi se Vam še enkrat zahvalil iz celega srca in Vam kaj pomagal, ako je mogoče.«

Linde je pa rekel:

»Prijetno je vsaj pogledati na evropejski obraz. Ako prideš bolj zgodaj, bom bolj pri zavesti. Zdj me je zopet prišla vročica, kajti vidim te podvo-

jenega. Ali stojita dva pri meni? Ne!... Vem, da si sam in da je to samo vročica... Ah, ta Afrika!...«

In zaprl je oči.

Četrte ure pozneje je odrinil Stanko nazaj iz tega čudnega tabora spanja in smrti, toda zdaj je bil na konju. Noč je bila še globoka, toda on se ni več brigal za nobeno nevarnost, na katero bi zamogel zadeti v visoki travi. Držal se je pa bližje reke, ker je menil, da se morata obe soteski nahajati nad njo. Vračati se je bilo znatno lažje, ker je v noči ni tišini že oddaleč slišal bobnenje vodopada, poleg tega so se pa tudi oblaki razpršili na zahodni strani neba in po leg meseca so močno svetile tudi južne zvezde. Deček je zbadal konja s konjci širokih arabskih stremen in letel kot veter, misleč sam pri sebi: »Kaj mi mar levi in pantri! — saj imam kinino za Nelko!« in neprenehoma se je dotikal roko zavitkov, kakor da bi se hotel prepricati, če jo ima zares in če ni bilo vse to samo sanje. Različne misli in slike so mu šle po glavi. Videl je ranjenega Švicarja, do katerega je občutil veliko hvaležnost in ki se mu je smilil toliko bolj od srca, ker ga je med razgovorom začetkoma smatral za norca; videl je majhnega Nasibu z glavo okroglo, ki kroga in vrste spečih »pagazih«, ki cevi ob skale oprtih remingtonov, ki se se bliščale pri ognju. Bil je prepričan, da se je bitva, katero je omenil Linde, vršila s Smainovim oddelkom — in čuden občutek je imel pri misli, da morda Smain bil ubit v boju.

vim. Mladi tenor, ki je tako nenadoma zbudil zanimanje londonskega glasbenega sveta, je star 25 let in je bil rojen v Montagnani, beneški provinci. Njegov oče je bil ubožen mizar. Martinelli se je že od mladih let zanimal mnogo za glasbo. Že deset let star se je naučil igrati na klarinet ter je igral, kadar je imel le par minut časa. Drugače pa je pomagal očetu pri mizarstvu. Z 21. leti je bil potrjen k vojakom in je prišel kot klarinetist k vojaški godbi. Nekega dne ga je učil kapelnik na dvorišču vojašnice popevati iz polnega grla italijanske narodne pesmi. Ko so bila njegova vojaška leta končana, ga je kapelnik predstavil nekaterim milanskim glasbenikom. Ti so ukrenili potrebno, da se je glasbeno izobrazil, vsled česar se je Martinelli tudi obvezal, da jim bo deset let plačeval gotove odstotke iz svojih dohodkov. Poldrugo leto ga je poučeval profesor Mandolini v Milanu, na kar je nastopil prvič v milanski operi v Verdijevem »Ernani«, pri čemur je prejel navdušeno odobravanje od Puccinija. Od tega dne koraka od uspeha do uspeha. Tako živa nekdanji mizar, ki vjenec in vojaški godec sedaj slavo in bogat denar.

Arabske bojne device. Divje, fanatično navdušenje arabskih vojščakov v peščenih puščavah Tripolisa in Bengazija znatno povišuje tudi navzočnost velikega števila arabskih deklet, ki se z njimi vred bore in tudi navzočnost celih polkov napolnagih arabskih dečkov. Po predpisih izloma niso namreč starci in otroci v stiski izključeni od vojne službe. Zato v arabskih taboriščih dobiš pogosto može, ki so stari nad 80 let in dečke, stare ne nad 8 let. Malčki nosijo puške, ki so dostikrat daljše kot oni sami. Arabska dekleta, ki se nahajajo v arabskih taboriščih, se imenujejo Amarije, kar bi se po našem reklo toliko kot »navduševalke«. Ta dekleta so arabske lepote v starosti od 16 do 18 let. Svoje ime imajo od svojega poklica. Imajo namreč dolžnost, da navdušujejo v boju vojake, prinašajo tudi žejnim v prvih vrstah vodo, odstanjajo ranjence z bojišča, kakor tudi umirajoče, da ne pridejo v roke sovražnikov. Marsikatera Amarija pa izgubi seveda pri izvrševanju svojega poklica življenje.

Štiriletni otrok izdal morilce svojih staršev. Dne 17. januarja t. l. je bila na bestialen način umorjena v vasi Borzecin na ruskem Poljskem cela družina nekega tamošnjega graščinskega nadzornika, obstoječa iz osmih oseb. Morilci so hišo tudi popolnoma oplenili. Grozni usodi je ušel le štiriletni najmlajši otrok družine, ki se je skril za peč, odkoder je gledal grozne prizore in bil edina priča zločina. Oblasti so cele mesece iskale zločincev, vendar je vse kazalo, da ne bodo prišle na sled morilcem uradnika, njegove soproge in šestih otrok. Pred dnevi pa sta obrnila sun nase dva brata Ivan in Nikolaj Brzozowski, ki sta bila že dalje časa iz kraja odsotna in pri katerih so našli s krvjo omadeževane bankovce. Oba brata so konfrontirali z živečim štiriletnim otrokom, ki pa je takoj prestrašen zaklical, ko je zagledal Ivana Brzozowskega: »Ta tukaj je morilec moje mame!« in se začel krčevito jokati. Spričo tega določnega agnosciranja malega otroka, s katerim so vse vaščane že prej konfrontirali, sta brata Brzozow-

ski umor priznala in opisala krvavi svoj zločin natanko tako, kakor je tedaj opisal otrok umor. Morilca so nato aretirali.

Največji kolodvor na svetu. V Lipskem so 1. t. m. otvorili za enkrat samo za turinški promet dogotovljeno zahodno polovico lipškega glavnega kolodvora, ki bo največji kolodvor na svetu, ko bo dokončan.

Kaznjene — skladatelj. V sopronkehidski kaznilnici na Ogrskem imajo kaznjence, ki je obsojen na osem let ječe zaradi umora. To je nekdanji poštni uradnik Ivan Vojtha, ki ga je lakomna advokatska hči Haverda pregovorila k umoru njene bogate matere. Vojtha je ta umor izvršil s pomočjo drugega Haverdinega ljubimca, bivšega policijskega uradnika Aladarja Janossya. Vojtha si krajša čas v kaznilnici s komponiranjem. Pred dnevi je ravno kar dovršil opereto, ki nosi naslov »Zamenjana zaročnica«. Vojtha je zelo nadarjen človek. O uspehu svoje operete je popolnoma prepričan, ker govori vsakomur, ki ga hoče poslušati, da bo budimpeštansko občinstvo sprejelo njegove skladbe s takim ploskom, da ga bo čuti do njegove celice. V Ogrski se je že opetovano dogajalo, da so obsojene zločince z venci krasili, ko so šli na morišče, in zakaj ne bi mogla imeti sijajen uspeh opereta morilca skladatelja?

Naznanilo o sprejemu v kn.-šk. zavod sv. Stanislava v St. Vidu nad Ljubljano za Šolsko leto 1912-1913.

V kn.-šk. zavod sv. Stanislava se sprejemajo telesno zdravi in нравno nepokvarjeni mladeniči, zlasti taki, o katerih je upati, da se bodo po dovršenih gimnazijskih študijah posvetili duhovskemu poklicu.

V šolskem letu 1912-1913 bo v zavodu osem gimnazijskih razredov. Gojenci dobivajo v zavodu vso oskrbo, namenu primerno vzgojo in pouk v obsegu in po načrtu, kakor to velevali avstrijski šolski zakoni.

Za mladeniče iz ljubljanske škofoje je cela plača 400 K na leto, za mladeniče iz drugih škofij pa 500 K. Plačuje se v mesečnih obrokih naprej, najprimernejše po poštini čekih, ki jih daje zavod na razpolago. Nekoliko gojencev se sprejme tudi brezplačno ali po znižani ceni, kolikor to dopuščajo sredstva zavoda. Vendar morejo dotični gojenci to dobroto le tako dolgo uživati, dokler se je po svoji pridnosti in po svojem lepem vedenju kažejo vredne. — Šolnina se ne plačuje; le za prvi sprejem se plača pristojbina 10 K. Pri vsakoletnem sprejemu pa se plača 4 K za učila; vrhutega plača vsak gojenec 1 K za knjižnico.

Prošnjo za sprejem, naslovljeno na kn.-šk. ordinariat v Ljubljani, morajo vsi učenci osebno v spremstvu svojih staršev, oziroma njih namestnikov izročiti vodstvu zavoda. Na prošnje, ki bi jih učenci poslali po pošti ali po kaki drugi poti, pa sami ne bi prišli za časa k hišnemu vodstvu, bi se moglo le v izrednih slučajih ozirati.

Posebe je pripomniti:

1. Učenci, ki hočejo vstopiti v prvi gimnazijski razred, morajo oddati svojo prošnjo od 4. do 16. junija. — V po-

medeljek 10. junija bo vodstvo zavoda sprejemalo prošnje v Ljubljani v kn.-šk. palači, v pritličju na desno, od 8. do 12. ure dopoldne in od 2. do 4. ure popoldne; druge dni pa se sprejemajo prošnje v zavodu v St. Vidu. Prošnji je priložiti: a) krstni list; b) izpričevalo o stavljenih kozah; c) izpričevalo o dovršenih ljudski šoli s pripomnjo, da se je izdalo, ker hoče učenec vstopiti v gimnazijo; d) izkaz o imetju, če prosí, da bi bil sprejet brezplačno ali po znižani ceni.

2. Ker se bo najbrže otvorila prihodnje šolsko leto vzprednica tudi v 2. gimn. razredu, bo mogoče sprejeti tudi nekoliko učencev, ki so na kaki drugi gimnaziji izvršili 1. gimn. razred. Taki prosilci naj oddajo svojo prošnjo, gimnazijska izpričevala in druge zgoraj našete listine do osmega julija.

3. Kar zadeva starost prosivcev, se ne morejo sprejeti oni, ki bi morali iti na vojaški nabor pred osmim gimnazijskim razredom.

Kdor bi želel bolj natančnih pojasnil, naj se obrne do podpisanega vodstva.

V St. Vidu nad Ljubljano, dne 9. maja 1912.

Vodstvo kn.-šk. zavoda sv. Stanislava.

OGRSKE ZMEDE.

Lukacsas zasliši jutri cesar. Ogrski ministrski predsednik poroča vladarju o svojih pogajanjih z Justhovo stranko. Justhovci, daš štejejo le 40 poslancev so s svojo obstrukcijo ogrsko vladu prisilili, da se pogaja z njimi. Pripravljeni so prenehati obstruirati, če jim vlada obljubi, da se istočasno z brambno predlogo razpravlja tudi volilna preosnova. Istočasno bi se morala sankcionirati brambna in volilna postava. Vojni krogi se pečajo tudi v vprašanju letošnjih vojaških novačenj. A glede na to vprašanje si zadnja poročila zelo nasprotujejo. Eni trde, da hoče Lukacs izposlovati že zdaj dovoljenje, da se poviša število vojaških novincev že letos, druga poročila pa trde, da hoče Lukacs izposlovati dovoljenje vojaških krogov, da se letos dovoli le dozdej običajno število vojaških novincev.

NEMŠKI DRŽAVNI ZBOR

Je dne 10. t. m. odobril brambne predloge. Proti so glasovali socialni demokrati in Poljaki. Centrum nadaljuje boj proti dvoboju v nemški armadi. Pozval jedržavnega kanclerja, da naj odpravi v armadi dvoboj.

ANGLEŠKA MORNARIŠKA REZERVA.

Angleži so ustanovili mornariško rezervo. Pristopi ji lahko prostovoljno vsak moški, ki še ni 37 let star. Rezerva se lahko pozove pod orožje še pred mobilizacijo. Vsako leto se rezervisti pozovejo k 28dnevni vaji in dobe celo leto dnevno plačo 1 šiling.

KONEC NAJSTAREJŠE EVROPSKE STRANKE.

Iz Londona se poroča, da sta sklenili združiti se stara angleška konservativna in stranka liberalnih unionistov. Kratka brzobjavka obsega velevažno zgodovinsko poročilo. Pomenja, da so angleški konservativci sklenili opustiti staro, čestitljivo svoje zgodovinsko ime borilcev in da se prepuste vodstvu liberalnih unionistov. Konservativci so

to storili samo iz sovraštva proti Ircem in ker nimajo v svoji sredi nobenega vodilnega moža.

V PIACENCI NAPADEN ŠKOF.

V Piacenci je svobodomiselná sodraga s kamni obmetavala voz škofa Pallizzarija, ko se je škof s svojimi duhovniki peljal domov od neke cerkvene slavnosti. Vsi, ki so bili v vozu, so bili več ali manj ranjeni.

LAŠKI PRESTOLONASLEDNIK V SARAJEVU.

Laški prestolonaslednik Jurij, ki je poteval po Dalmaciji in po Črni gori, je 10. t. m. došel strogo inkognito v Sarajevo, kjer ostane do torka. Princa Jurija je sprejel deželni načelnik general Potiorek.

POVODNJI V AMERIKI.

Več sto oseb utonilo. Škode 200 milijonov mark.

London, 11. maja. Škoda, ki jo je povzročil veletok Mississippi, ki je poplaval deželo, presega že 200 milijonov mark. Utonilo je več sto oseb. Poplavljen je cela država Louisiana. Vlada mora skrbeti za 120.000 beguncev.

Dnevne novice.

+ Evharistični kongres. Na Dunaju se silno pridno gibljejo. Osebe iz najvišjih stanov niso pri odboru samo za okrasek, marveč tudi res delajo. Nadvojvodinje same so se naučile nalašč na stroj pisati, da morejo na ta način za kongres delati. To je vzpodbudno tudi za nas druge, kako se je treba žrtvovati za dobro stvar. Nam Slovencem je odločena za našo božjo službo in govore frančiškanska cerkev v prvem okraju, prav blizu cerkve sv. Stefana; dokaj lepa in velika, torej zelo ugodna za nas. Cene vlaka, naznanjene na nabiranih polah, se razumejo od Ljubljane do Ljubljane. Posebni vlak bi odšel — tako se zdaj misli — v sredo, 11. septembra zjutraj in bi prišel na Dunaj zvečer istega dne; odšel pa bi z Dunaja v nedeljo zvečer. Torej bi bili na Dunaju štiri dni in štiri noči. Priprosti ljudje bodo stanovali po šolah in vojašnicah za malo ceno do približno 1 K na dan; posamezne sobe pa bodo od 3 K dalje. Za hrano se sme računati, kdor se bo zadovoljil z bolj skromno, tudi nekako 3 K na dan. Po tem se da do približno preračunati troški celega pota. S 50 do 60 K približno se bo dalo skromno izhajati. Ženske sicer ne bodo šle v procesiji, toda one v narodnih nošah bodo prišle bolj v ospredje in do veljave. Torej naj se nabirajo tudi ženske v narodnih nošah.

+ Iz deželnega odbora. Dvoje županskih shodov. Deželni odbor priredi dvoje županskih shodov za radovljiški politični okraj, in sicer dne 21. maja t. l. v Radovljici za sodni okraj Radovljica, in dne 22. maja t. l. na Jesenicah za sodni okraj Kranjska gora. Prvi se vrši v dvorani g. Vinkota Hudovernika v Radovljici, drugi (za Jesenice) pa v dvorani »Katol. del. doma« na Savi. Udeležba je obligatorna za vse župane; udeležili naj bi se jih pa tudi vsi drugi občinski funkcionarji, zlasti gg. zastopniki in načelniki župnih uradov.

Te slike so se mu mešale z neprestano mislijo na Nelko. Predstavljal si je, kako se bo začudila, ko bo zagledala zjutraj cel zavitek kinine in smatrala ga bo morda za čudodelca. »Ah,« rekel je — »ako bi se bil zbal in bi ne bil šel prepričat se odkod prihaja ta dim, ne mogel bi si tega odpustiti celo življenje.

Po preteku slabe ure je bobnenje vodopada postalo popolnoma izrazito, iz regljanja žab je pa sklepal Stanko, da je že blizu razlivu, kjer je streljal poprej vodne ptiče.

Pri mesečnem svitu je spoznal celo od daleč nad njim stoječe drevje. Zdal je moral biti bolj previden, kajti k onemu razlivu so prihajale pit vsakovrstne živali iz okolice in on je moral na vsak način mimo, ker so druge bregi reke bili strmi in težko pristopni. Toda bilo je že pozno in roparji so se po nočnem lovu brez dvoma že umaknili v skalne jame. Konj je nekoliko hropel, ko je zagledal sveže sledove levov in panterjev, toda Stanko je prešel srečno in trenotek pozneje je zagledal na skalni višini črno, veliko postavo »Krakova«. Prvič v Afriki je imel tako čustvo, kakor da bi prišel domov.

Mislil je, da bodo vsi spali, toda ni mislil na Sabo, ki je pričel tako lajati, da bi vzbudil celo mrliča. Kali je tudi bil v trenutku pred drevsom in je zaklical:

»Bvanu kubva, bvanu kubva, na konju!«

V njegovem glasu je bilo več radosti, kakor začudenja, kajti verjel je tako v Stankovo moč, da bi se ne bil zelo začudil, tudi ako bi Stanko konja ustvaril.

Ker pa zamorci izražajo radost s smehom, začel se je z dlanmi tolči po bedrih in smejeti se, kot bi znorel.

»Zveži tega konja,« rekel je Stanko, »vzemi z njega reči, zakuri ogenj in segrej vodo.«

Potem je šel v drevo. Tudi Nelka se je prebudila in ga je pričela klicati: Stanko je odgnal platneno steno in zagledal pri luči svetilke njen blede obraz in bele suhe ročice, ki so ležale na pledu s katerim je bila pokrita.

»Kako se imaš?,« vprašal jo je veselo.

»Dobro,« in spala sem močno, dokler me ni vzbudil Saba. Zakaj pa ti ne spiš?«

»Ker sem odšel.«

»Kam?«

»Po zdravila.«

»Po zdravila?«

»Da. Po kinino.«

Deklici res niso močno ugajali kininini praški, katere je poprej zavživala, toda ker je to smatrala za zanesljivo lekarstvo zoper vse bolezni na svetu, je vzdihnila in rekla:

»Jaz vem, da nimaš več kinine.«

Stanko je pa dvignil k svetilki en zavojček in vprašal s ponosom in z radostjo:

»Kaj pa to?«

Nelka ni hotela verjeti svojim očem, on je pa govoril naglo, ves razžarjen:

»Zdaj boš zdrava! Takoj bom zavil precejšnjo množino v kožo sveže fige in morala boš pogoltniti, kaj boš pa na to izpila, boš še videla. Zakaj gledaš name, kot na zelenega mačka? ... Da! imam še drugi zavoj. Dobil sem oba od Evropejca, čegar tabor se nahaja štiri milje od tukaj. Vračam se od njega. Imenuje se Linde in je ranjen; vendar mi je dal mnogo dobrih reči. Vrnil sem se na konju, k njemu sem pa šel peš. Misliš, da je prijetno ponoči iti čez džunglo? Brr! Drugič bi ne šel za nič na svetu, izvzemši, da bi bilo treba po kinino!«

Pri teh besedah je zapustil začudeno deklico, sam je pa šel »v mački oddelek«, izbral je iz zaloge fig najmanjšo, jo izdolbil in nasul v sredino kinine, ter gledal, da bi množina ne bila večja od onih praškov, katere je dobil v Hartumu. Potem je šel iz drevesa, nasul je čaja v posodo z vročo vodo in se vrnil z lekarstvom k Nelki.

Ona je pa premišljevala med tem, kaj se je zgodilo. Silno je bila radovedna, kakšen Evropejec bi to bil! Od kod

je Stanko o njem zvedel? Ali pride k nji in ali bodo potovali skupaj? Sedaj ni dvomila, da bo ozdravila, ker je Stanko dobil kinine. Toda ta Stanko ... Šel je ponoči čez džunglo, kakor da bi ne bilo nič! Vkljub vsemu obetdovanju, ki ga je imela Nelka do Stanka, je smatrala vendar doslej, ne da bi o tem kaj več premišljevala, da se samo po sebi razume vse, kar on zanjo stori, ker je čisto naravno, da starejši deček skrbi za mlajšo deklico. Sedaj ji je pa prišlo v glavo, da bi bila brez njega že davno umrla, da on neizrečeno zanjo skrbi, da ji vstreza in jo brani tako, kot bi nobeden drug deček v njegovih letih ne hotel in ne znal — toraj se je velika hvaležnost razvila v njenem majhnem srcu.

Ko je toraj Stanko spet prišel in se je nad njo nagnil z lekarstvom, je ovila svoje suhe roke okrog njegovega vratu in ga je presrečno poljubila:

»Stanko, ti si zame jako dober.«

On ji je pa odvrnil:

»Za koga pa naj bom dober? To je lepo! Vzemi to zdravilo!«

Vendar je bil silno vesel, da so se mu oči bliščale zadovoljnosti in nato je spet z veliko radostjo in ponosom zaklical obrnivši se k odprtini:

»Mea! sedaj pa daj čaj!«

(Dalje.)

† **Popolnoma zmedeni so liberalci** radi nujnega predloga S. L. S. v občinskem svetu Ljubljanskega, ki je izražal simpatije Hrvatov. Župan dr. Tavčar se je tega predloga tako ustrašil, da se mu sedaj sanja, da sta predlagatelja z njim hotela zopet spraviti vladnega komisarja na magistrat. Tako piše v »Narodu« tisti župan, ki je dirimiral za dr. Trillerjev predlog, ki zahteva, v parlamentu najskrajnejša sredstva, to je razbijanje. Takrat je dr. Tavčar pa pozabil na »komisarja«. Liberalci so torej tudi v tej zadevi popolnoma brez glave in sami ne vedo, kaj bi radi. Na eni strani jim je že dr. Zajec-Stefetovo besedilo manifestacije premilo, na drugi strani pa se pusti zapeljati župan z raznimi državnimi uradniki občinskimi svetniki do zahtev, naj se na ljubo ogrski vladi v avstrijskem parlamentu ustavi delo in da naj se ga razbije. Vsa čast taki kolobociji, ki ji pravijo liberalci »napredna misel«.

† **Ribnikarjeva aretacija.** Aretacija ljubljanskega tržnega nadzornika A. Ribnikarja je predrla vse jezove, za katerimi se je nekaj časa sem zbirala liberalna nesnaga in smrad in v današnjem »Dnevu« se je razlila umazana gnojica na tiste, ki so hoteli narediti konec neznosnim razmeram, ki jih je uvedel ta mož v javnost na Slovenskem. »Barabe, izvržki, zgubljene eksistence, lopovi najnižje vrste, politični apaši, vagabundi, tolovaji v socialni družbi, padla tolpa podivjanih ljudi, ki jim je nepoštena lumparija vsakdanje rokodelstvo, izdajalske hijene, ki so izkopale kosti in spomin narodnega mučeništva« vse in to še več drugih smradljivih pljunkov in ogavnih izvržkov se cedi danes po kulturnem učiteljskem dnevniku. Poznamo ta ton, ki se je preselil iz oficialnega »Učiteljskega Tovariša« in je odmeval svoj čas po kanalih »Jutra« in sedaj po kloakah »Dneva«. Tisti, ki ga intonirajo, naj vedo, da ni še vseh dni konec. Glede Ribnikarjeve aretacije bo že dognalo sodišče, kdo je bil tisti, ki je spremenil ljubljansko mesto v pravi bojni tabor in kdo se je na gorkem grel, ko je na zapeljane padla težka železna roka oblasti in jih zaprla v ječo. Dalje se v to zadevo ne spuščamo, zato je sodišče tukaj. Pač pa bi vprašali infamno pero, ki je zapisalo na naslov omenjenih faktorjev tiste ogavne in nesramne stavke; kje ste bili pa takrat, ko je ta mož v zvezi z »Jutrom« in nekaterimi liberalnimi uradniki povzročil grdo gonjo, ki se je na podlagi izmišljotin vlekla skozi šest mesecev proti g. Kregarju in Štetetu in njunima ženama? Dan na dan so razni subjekti metali okoli s »sleparji«, »goljufi« in s tem nameravali uničiti eksistenco dveh družin samo iz gola brezmejnega sovraštva! »Lumpje morajo biti zaprti«, tako se je ponavljalo dan za dnem, in ti možje se zdaj derejo, ko je zaprt eden, da se zagovarja pred sodnijo za svoje prestopke. Ali si more človek misliti večjo propalost! Jezik se jim še trese, ki je upil »Zaprte lumpe« in obenem se jih polasča besnost, ker je prišla oblast enega izmed njih, ki tako upije. Če je pa mož, ki je sam za prazen nič ljudi pred sodnijo tiral, stranke iz svojega urada metal z grožnjo, da jih pusti aretirati, ki je dan za dnem pozival v svojem listu boj na nož, »nobenega pardona več«, ki je brez vsakega dokaza deželne oblasti blatil, sedaj sam v jamo pa-

del, se je sedaj samo nad njim izpolnil rek: »V čemur kdo greši, s tem bo kaznovan.« Če se pa je temu možu na prste stopilo, je to storila seveda »tolpa podivjanih ljudi«, če je pa hotela liberalna kompanija notarja Hafnerja, svetnika Kregarja in Šteteta, in njih družine uničiti, in v zapor spraviti, so pa to sami narodni kavalirji in gentlemani. Ali je pa liberalno časopisje pozabilo mordati tisto cigansko gonjo po svojih listih, ki ni dala prej miru, da je nešteto kmečkih družin iz Goč in Knežaka spravilo ob prostost in premoženje! S tisto mero, gospodje, s katero ste vi merili, s tisto se bo vam merilo!

† **Sestanek hrvaškega in slovenskega katoliškega narodnega dijaštva.** Glasilo stranke prava »Hrvatska« poroča, da se bo sestanek hrvaškega in slovenskega katoliškega narodnega dijaštva, ki ga lani zaradi raznih zaprek ni bilo, vršil letos nepreklicno v Ljubljani 3., 4., 5. in 6. avgusta. 1598

— **Pred novimi občinskimi volitvami v Vipavi.** Vipava, 7. maja 1912. Kakor regljajo žabe pred vremenskimi izpremembami, tako lažejo vipavski liberalci, kadar se bližajo volitve. Topot so se liberalci spravili na g. dekana, ker so si ob trdih kosteh g. posl. Perhacca že vse zobe polomili. »Kdor ni dobil državne koruze, temu jo je snedel gospod dekan, kdor pa jo je dobil, naj pade na kolena pred županom Petrovčičem, ker se ima za koruzo samo nje-mu zahvaliti.« Tako približno uči naš občinski sluga liberalne buče. Priporočamo gospodu dekanu, da ga na primeren način navadi boljši manir, tako na primer, kakor je gospod Perhacc navadil davčnega slugo Tontažiča olkanega vedenja. Stvar je precej draga, uspeh pa gotov.

† **Kmečka zveza za Belokrajino** priredi dne 12. t. m. dva javna ljudska shoda in sicer po rani sveti maši v Podzemlju in popoldne ob tretji uri na Štrekljencu. Na shodih poročata gg. poslanca Jarc in Dermastia.

† **Italijan o Slovencih in Hrvatih.** Laški publicist Vivanti je izdal spis, v katerem se peča z iredentizmom in razmerjem Italijanov do sosednjih slovanskih narodov. Vivanti pobija mišljenje iredentistov, da bi italijanski živelj v Primorju kdaj mogel pogoltniti tamošnje Slovence in Hrvate. Za laž proglašata tudi trditve italijanskih listov, češ, da so Slovenci in Hrvati v Primorju samo pritepenici; ta naroda imata ondi krasno prošlost. Laž je tudi, da so Slovani gospodarsko in kulturno brez pomena. Na Goriškem je med Slovenci mnogo manj analfabetov, nego med Italijani. Hrvškega analfabetizma v Istri so pa krivi Italijani, ker jim zavirajo pot v šolo. Gospodarsko moč so Slovenci v Trstu pokazali s svojimi denarnimi zavodi. Trst sam, tudi ako bi pripadel Italiji, bi moral pasti, ker bi ne imel za sabo zaledja, iz katerega bi se mogla razvijati njegova trgovina. Trst more rasti samo v Avstriji in ker ne more ustaviti vedno večjega pritoka slovanskega življa, naj se z njim prijateljsko sporazume.

— **Ljudsko šolstvo.** Okrajni šolski svet v Črnomlju je imenoval bivšo provizorično učiteljico v St. Petru pri Novem mestu Jožefo Ahačič za provizorično učiteljico na ljudski šoli v Draga-tušu.

— **Predavanja o zavarovanju.** Zagorje na Krasu. Pišejo nam: Pretek-

lo nedeljo je predaval tukaj dr. Malnerič o zavarovanju. Predavanje je bilo z ozirom na krajevne razmere zelo potrebno.

— **Iz liberalne torbe.** Z Vrhniko: Vrhniška čitalnica pod predsedstvom znanega rodoljuba Jos. Lenarčiča gre za njegovim Agro-Merkurjem. Par let že visi med življenjem in smrtjo vzdržujoč komaj štiri časnike, in četudi popolnoma izkašljana jemlje še vedno tukajšnjega sokola pod svoje peruti — seveda brezplačno. Ker je mučno gledati to čitalniško agonijo, prosimo naše somišljenike, naj ji zatisnejo oči s svojim izstopom. — Sokol telovadi sedaj v Lenarčičevi »štali«, kjer mu je odkazal prostor njegov častni član in bivši starosta, s čimur se je izborni skazal, kako visoko ceni svojo telesno stražo. Tam bi ga niti mi v svoji črnoglednosti ne upali prezimiti. Bog ve, kam bi neki vtaknil Ciril-Metodovo družbo, če bi ga prosila za prenočišče, ker je tako hud nanjo. — Lenarčič in notar, svojčas velika prijatelja in somišljenika, sta že precej časa različnega mišljenja. Notar se mu je zameril, ker je izvršil kot sodni komisar z znano vestnostjo in natančnostjo cenitev Kotnikovega posestva, katerega vrednost se je izkazala za pol milijona kron več, kot je znašala kupna cena. Zato je seveda večja pristojbina. Kakor slišimo, se bo ta cenitev še enkrat vršila na veliko jezo Lenarčiča in njegovega »žolnirja«, ki se na vse razumeta, posebno pa še na pravne stvari, toliko, da se jima čudno zdi, zakaj ne smeta sama izvesti cenitve. — Mesarji so pri cenah poskočili, kadar prodajajo — navzgor, pri kupovanju pa navzdol. Pozivamo vse konzumente, naj skličejo enketo v tej reči in se zadeva temeljito uredi, zakaj mi, če kupujemo meso, ga ne bomo dražje plačevali, če živini cena pada. Zato pa mesarjem in eni mesarici tudi lahko rase greben, katerega bi bilo dobro pristucati.

— **Obsojena urednik.** Včeraj je bil v Zagrebu obsojen urednik in bivši poslanec Banjanin na štiri mesece zapora, ki se ga ne more spremeniti v denarno kazen, in sicer zaradi prestopka varnosti časti. Zagovornik, bivši saborski predsednik dr. Medaković je stavil tekom razprave predlog, naj se zaslisi kot pričo advokata dr. Zainca, da se je pri Hinkovičem procesu vse tako godilo kot je urednik opisal. Ker je ta predlog senat odklonil, se je pozneje tudi odrekel zagovoru. Policija je zaplenila hrvaške liste, ki so poročali o tej razpravi.

— **Štrajk stavcev v Sarajevu** še vedno traja; časopisi izhajajo v zelo zmanjšanem obsegu.

— **Kako se vrši ženitovanje pravih Slovencev.** Iz Starega trga pri Kočevju se nam piše: Dne 6. t. m. se je poročil g. Ernest Šusteršič, učitelj v Zagozdu z gdč. Marjeto Pešelj, posestnikovo hčerko istotam. Na ženitovanju se je nabralo za »Slovensko Stražo« 11 kron, in sicer na predlog g. ženina, ki je odklonil od sebe vsako darilo v prid »Slovenski Straži«. V krepkih in jednatih besedah je nato nevestin brat g. Josip Pešelj orisal pomen in delovanje našega prepotrebne obrambnega društva. Priporočal je navzočim, naj z vsemi močmi podpirajo »Slovensko Stražo«, če že ne morejo z denarjem, naj pa vsaj kupujejo blago, ki se prodaja v prid »Slovenski Straži«. Posebno je pozival vse poljanske trgovce, naj imajo vedno

v zalogi »Stražino« blago. Priporočal je vsem, ki so naročeni na liberalne liste, naj te opustijo in ta denar raje darujejo »Slovenski Straži«. — Mesto da bi fantje popivali in zapravljali denar po gostilnah, naj kaj žrtvujejo za »Slovensko Stražo«. Pokažimo s tem, da tudi mi čutimo in trpimo s svojimi brati — obmejnimi Slovenci, katere skuša ugonobiti naval tujca. Pomagajmo jim s tem, da se bomo vedno in povsod s kakim darom spomnili »Slovenske Straže«, katera jih je vzela v svoje varstvo.

— **Reformni srednješolski zavodi in naši odnošaji.** Pod tem naslovom pričnemo priobčevati temeljit referat o namenu realnih gimnazij in pravicah tovrstnih absolventov. Ker je edino le naša dežela še brez reformnega srednješolskega zavoda, opozarjamo občinstvo na tozadevno razpravo, da jo pazljivo prečita. Koncem maja bi se potem sklical shod vseh, ki se za to zadevo zanimajo (predvsem pač starši), da se dá prilika tudi naši javnosti, zavzeti svoje stališče nasproti novim srednješolskim tipom.

— **Nesreča na kolodvoru na Jesenicah.** Včeraj je na kolodvoru na Jesenicah lokomotiva prišla pred delavca na progi Jožefa Hercega ter ga vlekla seboj. Strašno razmesarjeno truplo mrtvega Hercega so prenesli v mrtvašnico.

— **85 let star mož umoril svojo ženo.** V sredo proti večeru se je vžitar Frank iz Čelji pri Krški Bistrici sprl s sneho, ker mu ni dala večerje. Šel je iz hiše pred hišo, počakal z nožem v roki na ženo, ki je imela iti še k živini v hlev. Ko se je prikazala med vrati, je planil nanjo z nožem in ji ga zasadil v trebuh ter prepiral čreva. Žena je v četrtek popoldne brez zdravniške pomoči umrla. Morilec je star 85 let. Ne taji umora, pravi le da ga je izvršil v jezi.

— **Šletna morilka?** Pri neki družini v Osijeku je zadnji čas kot pestunja služila 13letna Katica Bjesnović. Ker je postajala od dne do dne bolj žalostna in zamišljena jo je gospodinja hotela odpustiti iz službe. Po daljšem izpraševanju, zakaj je tako žalostna, je deklara povedala, da jo peče vest, ker je pred petimi leti na prigovarjanje kmetice, ki je imela otroka v reji, zadavila svojega trimesečnega bratca. Stvar je prijavljena oblasti.

— **Posestnikom srečk na znanje.** Pregledovanje srečk glasom naše predvčerašnje tozadevne novice se je takoj v prvem slučaju obneslo. Med številskimi srečk, ki jih je nekdo poslal v pregled, nahajala se je namreč že pred večimi leti zadeta številka in dotičnik bo sedaj gotovo vesel, ko bo dobil dobiček izplačan, četudi je na obrestih izgubil od toliko let nedvignjenega denarja. — Kdor ima tedaj srečke, naj številke teh sporoči gosp. Valentinu Urbančiču v Ljubljani v svrhu pregledovanja po vsakem žrebanju proti majhni pristojbini v korist »Slovenski Straži«.

— **Notar g. Mate Hafner v Ljubljani** se je preselil v hišo gospe Josipine Kos, **Sodniške ulice št. 5**, v pritličju, vhod z ulice. Gosp. notarja Mate Hafnerja vsem našim somišljenikom, ki imajo opraviti z notarskimi zadevami, najtopleje priporočamo. Liberalno časopisje ga skoro vsak dan napada, kar je zanj najlepše spričevalo in najlepše priporočilo. Odgovorimo na ta

En kratk pugovar iz Pirčum Froncam.

»O, kristigot, Fronc! Kua s se pa tku našesmaru, kokr de b šou u landšturm!« sm te dni naguvuru enkat Pirčuga Fronca, ke je stavu tam pr Prešernum spuminke in gledu enga dinstmona, ke je žemla natepavu. Tak t je pa res biu, de b se ga en pušten člouk skorj ustrašu. Na glau je mou ena klufeta in en ceu pušlc kumile zataknen za trakam; na nugah pa take škorne, kokr jh maja ledrari, kedr greja na Iblanca kože namakat. Pu hrbe mu je visu rukzok iz use sorte inštru-

mentem nabasan, de se mu je kar hrbet krviu pud nim in ene ruguvile sa na ubeh konceh vn gledale. Res, prou čudn je biu za pugledat, pusebn ke žurnalisti punavad na hodja tku skp znešen pu mest naukul. Le puglejma ta Pustga Slemška, kuku je ta zmeri na glonc, kokr de b ga iz škatlce uzeu; al pa Moškerčuga Mihata puglejma, kuku je on appetiteh. Pirču Fronc hod pa tak naukul, de čluvek kar pu kusteh zagumeza, če ga pugleda.

»Ti, Fronc, tula pa ni lepu ud tebe, de se tkula naungaveš; mejčken več b pa že žiher nase držu ket žurnalisti!« Hrulu sm ga naprej, ke m ni dau na moj puzdrav nubenga udgovara.

»Sej nubeden glih na pugerva, de b mogu mt zmeri pušterkana srajca, ampak use, kar je prou. Puglej tojga tuvarša Ambata, kuku se zna ta luštn zrihtat; tak t je kokr kašna igrača in člouk se ga kar nagledat na more, kedr ga tkula negau kuža pele na špancier. Pu nem se špegli, nega mej za mušter, po uš prec vs drgačn.«

»Eh, pust me pr gmah! Kua men mar Amba; kua men mar žurnalisti! Jest grem zdej nad kače in nad kače se vnder na gre u lakasteh šolnah in s celindram na glau; tu b lohka tud ti vedu.«

»Nad kače prauš, de greš! Pe naiz luč! A vam še ni zadost tista kača, ke

ja mate »Jutrovci« u varžet?«

»Kua men »Jutr« mar in use cajtnge; jest grem nad kače, kokr sm t reku.«

»A t je štofa zmankal za cajtnge, de zdej spet pr kačah išeš zavetja? Kua pa Štembur iz Kandije? A ni na nem nč več za glodat?«

»Dej no že gmah iz cajtengam; sej t vnder prau, de men cajtnge nč več nč am na greja.«

»Za kua t pa uja kače? Mende jh ja na uš jedu!«

»Kač ne, tu se zastop, ampak tiste kronce um lohka zajedu, ke m jh uja nesle kače.«

»Kače, de t uja kronce nusile? Kdu te je pa tu naplahtou? Jest še nism slišu, de b kače kronce nusile.«

»Oh, Pepe, kuku s ti rmen! A prou nč na bereš, de s tku zabit? A nis brau, de plača deželni udbor za usaka strpena kača, če ja ukul prneseš, al pa če živa deželnemu ud bore naprej predlužiš, pu ena kronca?«

»Lej, tega pa res nism brau. Jest sm brau un mesc enkat u »Sluvenca«, de sa dva pejomtarja u kasa zaprl, de nista mogla več vn; ta mesc sm brau u »Dane« glih tist; al ud kač pa že nism nč brau, udkar s ti pustu kače u štih in s se spustu nad Štemburja.«

»Pust no pr gmah tist »Dan«! Jest kar slišat na morm ud tega lista. Tu je

ta narbl kumfuzn list, kar jh mama Sluvenci. Pa sej tud ni nč čudnga tu. A je Ribnikarju Dolfe kašn žurnalist; a je on, ud foha, kokr sma mi?! Ki pa more bt pol en tak list kej prida? A s ga brau ta peruga maja, kašne naumnast je čenčou ud sucjaldemukratu? Kar prehvalt jh ni mogu in usi Sluvenci sa bli tist dan naenkat sami sucjaldemukra-ti; tku je trdu ta peruga maja »Dan«. Čez dva dni pu tem, jh je pa začeu spet tku peglat in šimfat čezne, kokr de b bli sucjaldemukra ti sami raubari, al pa saj kujoni. Lepu te prosm, Pepe, a je tu pol kašn list!«

»Čak no, Fronc; ta reč je bla pa drgačna. Men je unkat neki ud te kulu-bocje sam Kurejne prpoudvou. Viš, »Dane« gre glih tku trda za pink, kokr — recima »Jutre«. Pa pr »Dane« sa brihtn lde in s znaja pumagat, Jutru-ci s pa na znate — — —«

»Penapejd! A misleš, de jm je iz ten; kej pumagan, če take naumnast pišeja! Ena naumnast, če ja spišeš, morja glih tku plačat, kokr če kej pameinga. Tu jest pu seb vem. Kašn prefit maja pol, a — — —?«

»Tok pučak, de izguvarim! Kdu pa prau, de je kdu za »Dan« tiste naumnast pisu? Tist ud sucjaldemukratu je blu spisan za »Zarja« in »Zarja« je tud tist pisajne plačala. Ker pa »Zarja« in »Dan« u en tiskarn vn dajeja, je pa le-

napade s tem, da povsod priporočamo notarsko pisarno g. Mate Hafnerja!

— **Umrli** je v Selcih pri Vinodolu gospa Katarina Lončarič, stara 62 let.

— **Napad z dinamitom.** Pri delih na železnici pri Borovnici, je neki delavec nalašč zažgal dinamitno patrono ob glavi 17 let starega Janeza Keržiča, nato pa pobegnil. Na glavi težko ranjenega Keržiča so prepeljali v deželno bolnišnico v Ljubljani.

— **Novice iz Šmartnega pod Šmaro goro.** O požarih in strelji se nam še poroča: V dobrem tednu smo imeli že 4 požare v občini. Iz Gamelj se je preselil požar v Pirniče. Od tam pa opolnoči dne 7. maja v Tacnu v hišo Janeza Robas. Najbrže je neprevidnost povzročila to nesrečo. Zavarovan je bil pri graški družbi za malo vsoto. — Istega dne popoldne od 1. do 2. ure pa se stemni in težko zaželeni dež se usuje na žejno zemljo. Ob 2. uri pa se zaveti in trešči v podo posestnice Marije Aleš iz Šmartna pod šolo onkraj ceste. Otroci v šoli pričnejo jokati in klicati na pomoč ter hite pod vodstvom učiteljstva na plano. Obširno poslopje, do tal leseno in precej založeno, je hkrati žrtev plamena. Prvi so prihiteli na lice mesta vrli Gamelji s svojo brizgalno, za njimi Tacenci. Šentvidci, Vižmarci, Pirničani, ki so vsi pod vrhovnim vodstvom mnogoizkušenega Zvezinega načelnika gospoda župana Belca pričeli z gašenjem. Toda mučno je bilo, ker ni bilo blizu tekoče vode. To iskanje po vodnjakih je silno zamudno. Treba se je na vsak način v takih vaseh preskrbeti z bajerji in ročnimi brizgalnicami, ki ne rabijo tolike množine vode. Predvsem pa si oskrbeti lestvice, mačke itd. — Pogorela je stavba do tal. Bila je zavarovana pri »Vzajemni«. Pri tej nezgodi se je ponesrečil sodarski mojster in posestnik v Tacnu Valentin Medved, ki ima v obližju požara svojo njivo, na kateri je delal s svojima sodarskima vajencema in s šestletnim sinčkom Jankom. Ko se je bil dež vlił, so vsi štirje iskali zavetja pod kapom imenovanega poda. Ko trešči v poslopje, sta bila mojster in sin Janko takoj na tleh in bi bila najbrže zgorela, da ju nista odvela vajenca od pogorišča. Oče je dobil iskro v glavo, ki je hitela po levi strani telesa v noge in pri prstih ven, zapustivši skozi sled za sabo. Vendar je že iz nevarnosti. Ne tako pa sinček Janko. Ta je ožgan več kot polovico telesa, da je bilo treba klicati zdravnika gospoda dr. Dereanija. Gospod dr. je dečka obvezal ter odposlal v deželno bolnico. — Polno nesreč je letošnje leto. Dal Bog, da se obrne na boljše!

— **Zahvala.** Podpisana se iskreno zahvaliva gasilnim društvom in vsakemu gasilcu posebej iz št. Vida, Vižmarjev, Pirnič, Tacna in Gameljnov, ki so pod spretnim vodstvom Zvezinega načelnika g. župana Belca, udušili požar, novzročen od strele popoldne dne 7. maja. To pa tem bolj, ker so že prejšnjo noč pri požaru v Tacnu trdo delali, da so ogenj omejili na že gorečo hišo. Bog plačaj! — V Šmartnem pod Šmaro goro, dne 8. maja 1912. Janez Pipan, podobčinski odbornik. — Jan. Lésar, župnik.

Novi cestni zakon. Založila Katoliška Bukvarna. Cena 1 K 20 v, vez. 1 K

pu »Dan« punucu tist pisajne zase. Sej je blu tist že use za »Zarja« prpraulen, puštabi sa bli pustaulen, kratk in mal use, kar je treba; tekat je pa »Dan« zase pušvercu in s tku ene par kronce pršparu in prefeteru.«

»Ti, Pepe, tu pa ni slab. Tu morm pa jest gespude Plute puvedat. Na ta viža b se pa murde znou tud »Jutr« naprej pu konc držat.«

»Ja, pa se na bujiš, de b pol tud u »Jutre« take naumnast vn pršle, kokr u »Dane«?»

»Eh, kaj naumnast! Ta nar več naumnast na svet je, če je člouk »suh«. Nam je use glih, če nas ma ceu svet za norca, sam pinka nej nam da, pa uma zaduvalen. Jest um svetvu gespude Plute, de nej »Jutr« presel u »Katoliška tiskarna«, tam u mou še ta nar več štofa na frej vola. Mal u lohka uzeu iz »Sluvenca«, mal iz »Domaluba«, mal iz »Anglčka«, pa u list pouhn. Tista bese da gor: »Jutr« in pa uzad tisteh par besed, de je Plut edin lastnik in urednik »Jutra«, tist pa na u mogl Buh ve kulk kuštat in na ta viža u brilantn shaju.«

»Ja, ud kuga uš pa ti živu, ke na u zdej »Jutr« nč pisajna ud tebe nucu?»

»A t nism že puvedu, de sm pisajne na kou ubesu in de um zdej ud strpeneh kač živu?»

»No, pol je pa dobr. Kedr uš mou že prou velik strpeneh kač, pa puva na »ččerja še

Boltatuga Pepeta iz Kudoluga.

50 v. — Kdor se želi seznaniti z novimi cestnimi določbami, naj si nabavi to knjigo. Za urade in poklicane faktorje je pa ista naravnost potrebna.

VELIKANSKE POVODNJI V SEVERNO - ALPSKIH DEŽELAH.

O strašnih povodnjih na Tirolskem, Predarliskem, Solnograškem in na Bavarskem dohajajo še vedno poročila. Predvčerašnjim so sodili, da se bo voda, ki je poplavila doline, kmalu odtekla, ker je prenehalo deževati. A po dvanajsturnem lepem vremenu je pričelo 10. t. m. zopet deževati. O povodnjih so došla danes sledeča poročila:

Povodnji na Tirolskem in Predarliskem.

Iz Thaura se poroča časopisju: S Thaurer planine in iz Kaiserthorlove grape so divjali hudourniki v vas Thaur, preplavili so nasipe in napravili v vasi velikansko škodo. Hudournik je v Stansu pri Schwazu podrl več jezov. Travniki in njive so opustošene. Velikansko škodo je napravila povodenj v celem okraju Reute. V zgornjem delu doline Lech je odnesla voda mostove, prizanesla ni niti močnim mostovom državne ceste v Heiterwangu. V Tannheimer dolini in v Schattwaldu je povodenj opustošila njive in travnike. V kitzbühelski okolici so prestopili svoje bregove vsi potoki. V Kirchbergu se boje, da se radi povodnji poderejo hiše in mostovi.

Bodensko jezero naraslo.

Radi naraslih hudournikov je Bodensko jezero naraslo za 40 cm.

Prekinjen železniški promet.

Vsled povodnji so morali po več tirolskih progah ustaviti železniški promet. Brzovlaki vozijo čez Rosenheim-Kufstein in ne čez Wörgl.

Primorske vesti.

— **Bogoslovec — iznajditelj.** Gosp. B. Milanović, bogoslovec II. leta za tržaško škofijo v centralnem semenišču v Gorici je izumil električni komutator, kakršnega tehnika dozdaj še ne pozna. S tem komutatorjem se da smer električne struje menjati v vsakem oziru in popolnoma. Z njim se more smer struje spremeniti tolikokrat v sekundi, kolikorkrat je to obče za bistvo elektrike mogoče, tudi sto in še več tisočkrat v sekundi. Vsaka spremeni-tev struje nastane po točno enakih ali različnih poljubnih časovnih odločkih. Število sprememb struje je mogoče pri komutatorju točno regulirati. Ista struja ima lahko v več aparatih vedno isto smer in more v kakršnemkoli aparatu smer tudi izpremeniti. Ta komutator je g. Milanović izumel že v osmi gimn. razredu v Pazinu zaeno z motorjem, ki brez takega komutatorja ni mogoč. Za sedaj je dobil iznajditelj od c. kr. patentnega urada na Dunaju patent na komutator. G. Milanović ima v načrtu še tri do štiri iznajdbe, katere misli pozneje, če mu bodo materialne okoliščine dopuščale, izpopolniti in uvesti v tehnično uporabo. C. kr. patentni urad je iznajdbo komutatorja objavil v svojem uradnem glasilu in g. Milanoviću prihajajo vedno nove ponudbe od različnih tvrdk iz Bruselja, Berolina in drugod, da stopijo z njim v dogovor. Mlademu, skromnemu učenjaku iskreno čestitamo!

p »**Goriška zveza**« in njeno delovanje. Gorica, dne 9. maja 1912. — Občni zbor »Goriške zveze« se je vršil danes. Zanimanje zanj je bilo veliko, posebno mnogoštevilno so bile udeležene zadruge iz gor. Občni zbor otvoril načelnik »Zveze« poslanec Fon in poda poročilo načelstva, na kar prečita »Zvezin« vodja S. Premrou poročilo o poslovnem letu 1911. Iz tega poročila posnemljemo: Koncem leta 1911 je bilo v »Zvezi« včlanjenih 87 zadrug, med temi 49 posojilnic, 17 mlekar, 3 kletarske zadruge, 1 vrtnarska, 1 živinorejska, 8 konsumnih, 1 nakupovalna in prodajalna, 1 delavsko-stavbinska, 1 krojaška, 1 čevljarska in 1 tiskovna zadruga. Vrhutega je bilo pridruženo društvo slov. kolonov. Po okrajih se te zadruge razdele tako-le: Okraj Komen 4, Sežana 2, Tržič 2, Ajdovščina 7, Gorica 36, Kanal 2, Krmin 3, Tolmin 12, Cerkno 5, Kobarid 12, Bovec 2. V letu 1911 je bilo 7 zadrug več kot leta 1910. Predavanj je lani Zveza priredila 10. — Prometa je imela leta 1911 5.209.580 K 90 v (leta 1910 pa le 4.323.216 K 10 v). Blagovni promet je znašal 138.458 K 78 v. Promet v denarni poravnavi zadrug je znašal 1.910.740 K 44 v. Promet s »Centralno posojilnico« je znašal 2.438.958 K 2 v. (Leta 1910 pa le 1.946.301 K 71 v.) Naloženega denarja je imela 1.475.299 K 50 v, posojenega 867.496.000 K 10 v. Tako ima »Zveza« pri »Centralni« 571 ti-soč 364 K 87 v. Garancija po deležih,

plačanih pri »Zvezi« je znašala 272.000 kron. Za nadzorstvo je poročal član nadzorstva župnik Rojce, ki je z ozirom na izvršene preglede predlagal, naj se načelstvu da absolutorij, kar je bilo sprejeto. Nadzorstvo je vložilo več samostojnih predlogov, kakor: glede ustanovitve železnega fonda za nena-vadne izgube, radi združnih poučnih tečajev, radi uvedbe enakega postopanja posojilnic pri izterjevanju posojil. Predlogi so izzvali zelo živahno debato. Občni zbor se je pečal zelo živahno tudi v vprašanjem obrestne mere za tekoči račun zadrug. Debate so se posebno udeleževali zastopniki gorskih zadrug. Slednjič se je načelstvu poverilo, da ukrene v tem oziru vse potrebno. Občni zbor je tudi izpremenil pravila glede članstva fizičnih oseb, članov načelstva in nadzorstva, kakor je to zahtevala splošna zveza na Dunaju kot revizijska oblast. Slednjič je občni zbor sklenil, da se celotni čisti dobiček v znesku 6769 K 74 v pribije k rezervnemu zalogu »Zveze«. — Nato se je ta živahni občni zbor zaključil.

p **Generalni štrajk v Pulju.** Pulj, 10. maja 1912. Mesto kaže navadno lice. Prodajalne so vse odprte. Delavstvo je prišlo danes (petek) v obilnem številu na delo, kar kaže, da je med delavstvom mnogo protivnikov generalnega štrajka. To se je že v ponedeljek pokazalo na shodu rdečih zaupnikov. Največ štrajka zidarjev. Sicer je to čudno, ko je lansko leto ravno ta stroka s svojim več mesecev trajajočim štrajkom popolnoma podlegla. Mestnih delavcev štrajka le nekaj, in to večinoma težaki. Časopisi izhajajo le na malih papirjih, samo italijanski »Giornaleto« je izšel danes v navadni obliki. Po mestu vlada mir. Policija ne dopušča nikakega zbiranja. Hiša socialnih demokratov (Casa contra Popolo), kakor jo mnogi nazivajo, katero je policija v sredo zvečer zaprla, je zopet odprta. Za vzdrževanje miru je došlo večje število stražnikov iz Trsta. Tudi žandarmerija je pomnožena. Vojaštvo je v vojašnici pripravljeno za vsak slučaj. Tekom večerajšnjega dneva je bilo zopet mnogo oseb aretiranih. Nekaj od teh je policija zasačila ravno ko so agitirali pri trgovcih za zaprtje trgovin. Danes pride sem en nadzornik iz železniškega ministrstva, da zadevo, tičočo se tramvajske oseboja, preišče. Svoj prihod je naznanil tudi socialnodemokratski poslanec Pitoni iz Trsta. V bolnišnici se nahajata dva stražnika, katera je v sredo zvečer nahujskana množica pri izvrševanju njune dolžnosti ranila. Osobito eden je težko ranjen, vendar pa ne smrtnonevarno. Vsa znamenja kažejo na to, da je med delavci prav malo razpoloženja za generalni štrajk, še manj pa navdušenosti. Zato je začel vodja tukajšnje socialne demokracije Lirusi že klicati vnanje reklamiste na pomoč, kakor Pitonija, Olivija, Forsterja itd. Če bo ta reklama kaj zalegla, je pač treba počakati. Vsa puljska javnost to rdečo početje obsoja, ker se ne gre tu za zboljšanje delavskega položaja, ampak za par elementov, ki so naredili javnemu prometu že največje škodo.

p **Puljski magistratni ravnatelj aretiran.** Policija je v četrtek aretirala magistratnega ravnatelja Vitturija. Tudi ta je v zvezi z proslulim laškoliberalnim gospodarstvom. Sedaj je te vrste ljudi že 19 pod ključem.

p **V Volčah** pri Tolminu se je v nedeljo, 5. t. m., vršila inštalacija novega župnika, č. gospoda Alojzija Mateliča.

p **Dijaki iz zavoda sv. Stanislava v št. Vidu** so v torek in sredo napravili izlet v Gorico in na Sveto goro. Škoda, da jim je dež pokvaril užitek.

p **Slovenski grob na Češkem.** Na Češkem se je v rudniku ponesrečil dne 10. aprila 30letni mladenič Martin Flander, doma iz Novakov pri Cerknem.

p **Umrli** je na Trsatu trgovec Anton Železnik, star 75 let.

VELIKA HIDROELEKTRIČNA NA-PRAVA NA SAVI MED HRASTNIKOM IN TRBOVLJAMI.

Včeraj se je vršila velika obravnava za savsko vodno moč med Hrastnikom in Trbovljami. Trboveljska premogovna družba prosi za koncesijo vodne zgradbe, ki bi dala 4000—7000 konjskih sil. S to silo hoče preurediti in razširiti svoj obrat. Približno na isti stopnji projektira tudi kranjski deželni odbor električno centralo, ki izključuje napravo premogovnika. Vsled tega je kranjska deželna vlada razpisala na lico mesta obravnavo o večji narodnogospodarski važnosti konkurenčnih projektov. Zastopani so bili poleg projektantov in interesentov državna železniška uprava, ministrstvo za javna dela in trgovino, okrajna glavarstva Litija, Krško in Celje, županstva Radeče, št. Jurij, Zagorje in Trbovlje, Komisija je

obhodila ves projekt. Obravnava je trajala celi dan. Za kranjsko deželo je izjavil deželni odbornik dr. Lampe, da se mora prisoditi večja narodnogospodarska važnost projektu dežele, ker premogovnik bi rabil samo 3000 konjskih sil, katere mu je dežela pripravljena dati za primerno ceno. V tem oziru se vrše med deželnim odborom in centralno direkcijo družbe pogajanja. Ostanek moči bi deželni odbor porabil za splošno povzdigo velike in male industrije. Tako bi se v rokah dežele vodna moč veliko racionalneje uporabila kakor pa od strani zasebne družbe.

Društva.

— **Mladeniškega tabora na Šmarini gori** se je udeležila v nedeljo tudi velika množica drugega ljudstva. Točno ob desetih je opravil sveto daritev šentviški kaplan č. g. Ant. Tomelj. Po sveti maši je bil shod na Planinici, kjer je govoril br. Iv. Podlesnik; njegov govor je segal vsem do srca, zlasti bratom Orlom. Viška godba je častno rešila svoj nalog. Impozantnega pohoda ni nihče motil, le z Lovrenčeve gostilne v št. Vidu se je čulo par hripavih žvižgov. Njih se bomo že ognili, saj pravijo Lovrenčeva mama, da je njihovo meso in gostilna le za pristne liberalce.

— **Izlet na Ig.** Šentpeterski Orel v Ljubljani priredi na povabilo bratskega odseka na Igu veselico v nedeljo, dne 12. maja t. l. v dvorani »Našega doma«. Spored: 1. Tamburanje. 2. Petje. 3. Govor. Govori brat Josip Pirc. 4. »Trije tički.« Burka v dveh dejanjih. Osebe: Jarm, gostilničar. Špela, njegova žena. Iglač, krojač. Jožko Štrmen-celj, piskrovec. Zajec, urar. Sodnik. Peter, sodni sluga. Stražnik. — Začetek ob 3. uri popoldne. Vstopnina: I. sedeži 60 vin., II. sedeži 40 vin., stojišča 20 vin. Veselica se vrši ob vsakem vremenu! K obilni udeležbi vabi odbor.

— **Iz Mekinji.** Tukajšnje izobraževalno društvo priredi na Vnebohod 16. t. m. ob pol štirih popoldne v Društvenem domu petdejanjsko žaloigro »Andrej Hofer«. Igra je polna krasnih, domoljubnih prizorov. Pridite v obilnem številu!

Ljubljanske novice.

Ij **Odborova seja S. K. S. Z.** se vrši v ponedeljek, dne 13. maja točno ob 8. zvečer v Ljudskem domu. Prosimo vse odbornike, zlasti one iz pomožnega odbora, da se blagovolijo udeležiti seje polnoštevilno, ker so na dnevnem redu velevažne stvari.

Ij **Člani cesarske hiše kot avtomobilisti-tekmovalci v Ljubljani.** Dosedaj so svojo udeležbo pri mednarodni alpski avtomobilni tekmi, ki se prične dne 16. junija ter bo v Ljubljani glavna postaja dne 21. junija, prijavi: nadvojvoda Karol Fran Jožef (bodoči avstrijski vladar), nadvojvoda Leopold Salvator (predsednik vožnje), nadvojvoda Jožef Ferdinand (ki je bil svoj čas pri 27. pešpolku v Ljubljani), princ Parma, brat nadvojvodinje Cite, veliki vojvoda Brunšviški in mnogo drugih odličnih avstrijskih aristokratov. Baje pride tudi brat nemškega cesarja, znani športnik nemški princ Henrik. Natančne podatke o tej vožnji nam bo dal kranjski avtomobilni klub.

Ij **Prvi govor občinskega svetnika Černeta-Škerjana.** Občinski svetnik mesarski mojster Černo-Škerjan je imel pretekli torek v občinskem svetu svoj prvi govor. Dolg ravno govor ni bil, obsegal je samo dve besedi, naperjeni proti občinskemu svetniku Štefetu, ki je liberalni večini pomolil pod nos § 13. »Opravičnega reda za občinsko svetovalstvo glavnega mesta Ljubljanskega«, tiskanega leta 1876. in ki ima to-le ljubko vsebino: »Dokler kateri svetovalci govori, ne sme mu ne predsednik, ne drugi ud v besedo segati. Predsednikova dolžnost je, vsako ugovarjanje, ali začete druge pomenke zavrniti pozvonivši, zvenkljaje.« Černeta-Škerjana je ta § 13. tako vjel, da je kričal na Štefeta: »Ven z njim!« Liberalni žurnalisti tega seve ne smatrajo za nedostojnost, vsajajo se samo nad Štefetom, ker ni šel za ta prvi govor Černetu-Škerjanu čestitat, ga ni mirno pogoltnil ter mu je tako krepko odgovoril, da Škerjan s takimi »govori« ne bo več poizkušal. To mu je gotovo že župan še posebej med štirimi očmi povedal, kajti ko je župan poizvedel, kaj je bilo pretekli torek pravi vzrok šundru, se mu je ta »prvi govor« občinskega svetnika Černeta-Škerjana tako malo dopadel, da mu je za nagrado dal ukor. Župan je moral ukor deliti zastopniku svoje večine! Tak čudovit uspeh je imel prvi govor Černeta-Škerjana. Liberalna večina se pa iz tega lahko uči: Napram našim zastopnikom

naj bo tako ponižna, kakor se večini enega glasu spodobi. Naši zastopniki niso močje, ki bi liberalne surovosti mirno vtikali. Kakršno dostojnost bodo liberalci posojevali, taka se jim bo vračala. Če hoče župan imeti mirne seje, naj za nekatere svoje gospode napravi kurz za obnašanje. **Dosedanje kralje v občinskem svetu so še vedno povzročili le zastopniki večine,** ker so naše zastopnike izzivali. Pri tem se bodo seve zastopniki večine vedno temeljito urežali. Na vsako izzivanje bo sledil krepkejši odgovor!

Iz včerajšnje seje magistratnega gremija. Lastnik kinematografa »Ideal« g. Franjo Počkan je prosil, da nasproti hotela pri Slonu sme postaviti reklamno desko. Magistratni gremij je prošnjo odklonil, ker stoji na pravilnem stališču, da za kinematografe ne dovoli več novih reklam. — Kazini se dovoli preurediti podzemne prostore. — Neži Selan na Poljanski cesti št. 83, se dovoli k njeni hiši prizidek, a le proti severu, ker bo ob regulaciji ondi, kjer stoji sedaj njena hiša, trg. — Iv. Pirnatu na Poljanski cesti se dovoli prezidava, istotako Schneider & Verovšku izpeljava kanala v mestni kanal. — »Ljudskemu domu« se dovoli vporaba verande in kegljišča. Sedanjí bencinski motor v elektrarni »Ljudskega doma« se bo moral zamenjati z drugim motorjem. — Uporabna dovoljenja za izvršne stavbinske preuredbe se dajo Ivani Čamerik, Franu Klinarju, Ujcu in Franu Pustu za njegovo novo hišo v Orlovi ulici št. 6. — Oroslovu Dolencu se da stavbinsko dovoljenje za hišo v Hrenovi ulici, ko bo hiša dovolj osušena. — Za pobiranje hroščev se dovoli kredit 50 K. — Košnja na mestnem travniku pod Rakovnikom se odda Iv. Čimermanu, posestniku pri Devici Mariji v Polju za 500 K. — Prošnja Ane Koutny za odpis pasjega davka je bila odklonjena, ker je poročevalec trdil, da hiša ni na samoti. — Član gremija Ivan Štefe je opozarjal na ostanke »stare Ljubljane«, ki so ob Cigaletovi ulici v obliki starih piskrov, ren, starih čevljev, razpostavljeni na ogled tujcem, ki prihajajo s kolodvora. Sklenilo se je, naj magistrat skrbi, da se odpravi to odkladišče, ki je zadnji čas postajalo vedno večje in vedno grše. Štefe je nadalje želel, naj magistrat radi ozke ulice nasproti Ljudskemu domu poseže sedaj vmes, ker se napravlja nasproti Ljudskega doma skoro popolnoma nova ograja in naj posreduje v korist mesta in razširjenja Streliške ulice. Se bo zgodilo. Nadalje je opozarjal Štefe na zanemarjeno ulico nasproti vojašnice 27. pešpolka. Na tej ulici živina silno trpi. Sploh se o cestni upravi čujejo vedno večje pritožbe. Župan je obljubil, da bo radi cestnih zadev sklical komisijo.

Iz vzornega mestnega gospodarstva. Ko je mestni magistrat pozval inženirja Ludovika Rotha, da pove svoje strokovno mnenje glede izvršitve popolne kanalizacije po mestu, je mož prišel v Ljubljano in bil gotovo več ali manj iznenađen. Kakor namreč sam v prvem delu svojega strokovnjaka mnenja pove, ni bilo dobiti pri mestnem stavbnem uradu nobenih natančnih podatkov o že zgrajenih kanalih. Kanali so bili samo vrisani v generalnem situacijskem načrtu in deloma označene višinske kote. Mož je moral šele naročiti stavbnemu uradu, kaj mora pravzaprav premeriti in kake podatke zbrati, da mu je mogoče sigurno strokovno mnenje oddati. No, in v drugem delu svojega mnenja pove inženir Roth, da je mestni stavbni urad s presenetljivo naglico zbral vse podatke in od tedaj imamo srečno popoln seznam vsch dolžin, globočin, padcev in profilov vseh kanalov. Ne vemo, so li gospodje na magistratu bili mnenja, da za zgradbe, ki se ne vidijo, ni treba natančnih načrtov in so svojo pozornost posvetili samo stavbam, na katerih je blestel napis: Ta stavba se je zgradila, ko je bil župan...

Iz Nekaj o vzorni ljubljanski policiji. Bilo je okoli leta 1908, torej za časa županovanja Njegovega, ko je umrl županov sluga »Žanček« zahteval oziroma dobil od nekega mestnega policijskega nadstražnika, ki se sedaj dela zroznega »prijatelja« svojih tovarišev, seznam policijskih stražnikov o njihovem političnem prepričanju. Ta nadstražnik je napravil seznam in označil svoje tovariše kot »klerikalce«, »liberalce«, »hinavce« in »premlade«, katerih še ni mogel »pogrunati«. Kako se je godilo onim stražnikom, katere je ta »vrli« nadstražnik označil kot »klerikalce«, se samo ob sebi razume. Sedaj bo kmalu konec takih razmer!

Iz Poročil se bo jutri popoldne v frančiškanski cerkvi c. kr. fin. konci-

pist g. Anton Svetek z gdč. Pavlo Pirc, hčerko pekovskega mojstra g. Pirca na Sv. Petra cesti. Požrtvovalnega pevovodjo »Ljubljane« naj spremilja v novi stan božji blagoslov in z njim največja sreča!

Iz Za Ribnikarjevega začasnega naslednika na magistratu namerava baje župan imenovati g. Sementa.

Iz Notranje uršulinske šole ostanejo še do včerajšega 16. majnika zaprte, ker bo šele ta dan potekla dvanajst-dnevna inkubacijska doba po zadnjem slučaju škrlatice v uršulinskem internatu.

Iz Umrl je danes popoldne g. Avg. Sulič, c. kr. justični nadpaznik v starosti 45 let. Pogreb se vrši jutri ob 5. uri iz deželne bolnišnice. N. v. m. p.!

Iz Deželni muzej bo prihodnji četrtek, dne 16. maja za javni poset predpoldne od 10. do 12. ure odprt.

Iz Dijaški izlet na Jadransko morje. Za ta izlet, ki ga namerava prirediti skupina Ljubljana »Avstr. mornaričnega društva«, pokazalo se je med dijaki tukajšnjih srednjih šol mnogo zanimanja. Na pogovoru, ki se je vršil med ravnatelji imenovanih zavodov in zastopniki mornaričnega društva, določilo se je, da naj se izlet vrši v četrtek, 30. t. m. Ker je mornaričnemu društvu pred vsem ležeče na tem, da se izleta udeležijo tudi manj premožni dijaki, stopilo je z Lloydom in z južno železnico znova v dogovor in upa, da bo moglo stroške izleta še znižati. Ker je število udeležencev neomejeno, mogli se bodo dijaki javiti tudi še pozneje. Oni, ki so svoje deleže že vplačali, dobe primeren znesek nazaj, če se, kakor je za gotovo pričakovati, stroški znižajo. Za sedaj šlo se je pred vsem za to, da se doseže potrebno minimalno število udeležnikov. Največ stroškov zahteva parobrod, »Ogrodni ojsod bu moqajuzi oq ud iř tako da si bodo lahko ogledali vse znamenite kraje ob tržaški luki.

Iz Tečaj za obrtno knjigovodstvo in korespondenco, ki ga priredi tukajšnji »Zavod za pospeševanje obrti na Kranjskem«, se bo vršil v prostorih »Slovenske trgovske šole« na Kongresnem trgu št. 2. S podukom se bo pričelo v ponedeljek, 13. t. m., točno ob pol 8. uri zvečer in se bo vršil trikrat na teden, to je vsak ponedeljek, sredo in petek od pol 8. ure do pol 10. ure zvečer.

Iz Nagrade za pobiranje hroščev. Magistratni gremij je včeraj v svoji seji sklenil, da plača mestni magistrat za mernik nabranih rjavih hroščev po eno krono. Nabrane hrošče je prinašati v vrečah v mestno drevnico ob Cesti na Rožnik, kjer se dobi potrdilo. Na tako potrdilo izplača mestni gospodarski urad (na magistratu v 1. nadstropju) vselej dopolndne od 9. do 12. ure določene nagrade.

Iz Ljubljancanka aretirana v cerkvi na Trsatu. Elizabeta Bolf Ivanova, stara 51 let, doma iz Ljubljane, se je včeraj v cerkvi na Trsatu priplazila do krožnika, na katerem je ležal denar, ter pričela krasti. Frančiškani so to opazili in poklicali policijo, ki je tatico aretirala.

Iz Poskušen samoumor. Včeraj popoldne je na Sv. Petra nasipu skočila v Ljubljano 53letna brezposelna delavka Alojzija Jančarjeva iz Besnice občine Dobrunje. Ravno takrat je šel mimo slikarski mojster Franc Zvonec, kateri je skočil za njo in jo rešil iz vode.

Iz Rdeče razsvetljen Grad je bil včeraj od vojakov alpinov okolu pol 9. ure zvečer. Spuščali so na Gradu tudi rakete.

Iz Aretacije. Včeraj je policija aretovala osem oseb in sicer: 1 zaradi berčenja, 2 zaradi pijanosti, 1 zaradi tatvine, 2 ker sta bila brez sredstev, Ivano Jerše pa, ker ima v mesto prepovedan povratek. Med aretovanci je bil 20letni dninar Ignacij Miklavčič iz Mokronoga, ki je bil že petkrat predkaznovan in je sedaj na ime neke tvrdke v skladiščni blagajni državne železnice izval bil preostanek pristojbin v znesku 100 kron. Miklavčiča so izročili sodišču.

LAŠKO-TURŠKA VOJSKA.

Lahi so zdaj postali strašno zgovorni. Zasedli so namreč otok Rhodos. Na dolgo in široko brzojavljajo časopisju, da so laške torpedovke zaplenile 30 turških jadrnic, da ne bi mogli turški vojniki zapustiti otoka. V Italijo so odpeljali rhodoškega valija, njegova dva tajnika, mudirja v Stampalji z dvema uradnikoma, pet turških častnikov, 107 vojakov in 9 orožnikov. Od 4. maja nadalje blokirajo Rhodos laške ladje. Lahi previdno dostavljajo, da ko bodo otok popolnoma zasedli, bodo smeli tuji parniki od časa do časa obstajati v rhodoških pristaniščih. Turki poročajo,

da je odjadralo v Arhipel močno angleško brodovje.

ALBANSKA VSTAJA.

»Times« poročajo iz Carigrada: **Pri Dibri se je bil boj vstaških rodov z 49. pešpolkom.** Turških vojakov je padlo nad 100 mož. Iz Dibri so morali poslati na bojišče ojačenja. Albanski vstaši so prekinili vse zveze med Djakovarjem in Prizrenom. Iz Skopelj so odposlali vojake v pobunjene pokrajine. Tudi iz Skadra hite turški vojniki proti Albanem. Nekdanji opozicijski poslanec Bozri je pobegnil v gore, ker so ga nameravali Turki zapreti. Turška vladna poročila seveda trde, da vstaja ni nevarna, a boj pri Dibri, o katerem še ni poročil, kdo da je zmagal, dokazuje nasprotno.

Koroške novice.

k Umrla je v Meranu grofica Marija Terezija Thurn-Valsassina, rojena grofica Fejervary, v 67. letu svoje starosti. Truplo pokojnice prepeljejo v Pliberk, kjer bo pokopano v družinski rakvi.

k Gostovanje Dramatičnega društva v Mariboru se vrši v nedeljo, dne 12. t. mes., v hotelu Trabesinger. Društvo uprizoni ob štirih popoldne znamenito zgodovinsko igro »V znamenju križa«, iz časa preganjanja kristjanov. Vstopnice se dobe v uredništvu »Mira« ali pa v hotelu Trabesinger. Po igri se vrši koncert pri pogrnjenih mizah.

k Umor in samoumor. V Št. Vidu ob Glini je iz ljubosumnosti streljala meka Mici Doblacher, v službi pri celovski baronici Helversen, na nekega Frančiška Streiniga iz Celovca in ga smrtno ranila. Deklica, stara kakih 16 let, je nato tudi sebe ustrelila.

Štajerske novice.

š Slov. katol. akad. tehn. društvo »Zarja« v Gradcu. Na 2. red. obč. zboru dne 3. maja se je odbor sledeče izpremenil: iur. Alojzij Remec, predsednik; phil. Josip Gombotz, podpredsednik; iur. Viktor Masič, gospodar.

š Veleindustrijec Ivan Puch težko obolel. Iz Gradca poročajo, da je ustanovitelj avstrijske industrije koles Ivan Puch zelo nevarno obolel. Bolehal je že več let na srčni napaki, ki jo je dobil v mladih letih kot dirkač. Sedanje njegovo stanje je posledica živčnega razburjenja ob priliki zadnjega poleta z letalnim strojem nadporočnika Nittnerja. Puch se je namreč močno prestrašil, ko je videl pilota spuščati se na tla, ker je mislil, da se je ponesrečil. Dva dni pozneje se mu je pojavil nov živčni napad. Ivan Puch je v 46. letu starosti ter je oženjen. Podjetje Puch za kolesa in motorje je akcijska družba ter je v njem zaposlenih okoli 600 delavcev.

š Smrtna kosa. V Ormožu je umrl tamošnji kleparski mojster Al. Topolovšek. — V Št. Petru pod Svetimi gorami je umrl g. Jernej Rahle, stražmojster v pok., star 47 let. — V Hardeku pri Ormožu je umrl učitelj in posestnik g. Ivan Kocbek. Star je bil šele 30 let.

Telefonska in brzojavna poročila.

SPEČI JUNAKI.

Dunaj, 11. maja. Dalmatinska liberalna šestorica je popolnoma utihnila. Dela in razglašja sicer »junaške« sklepe, s katerimi renomira pred svojimi volilci, dejansko pa ne dela ničesar, tako da se gospodje že komaj razlikujejo od ljubljanskega poslanca.

ZBOROVANJE ČEŠKIH DEŽELNIH POSLANCEV.

Praga, 11. maja. V ponedeljek se tu vrši posvetovanje čeških deželnih poslancev. Od izida tega posvetovanja bo odvisno, če se bodo pravna pogajanja nadaljevala.

PREDSEDNIK ČEŠKE KATOLIŠKE NARODNE STRANKE.

Praga, 11. maja. Za predsednika češke konservativne katoliško-narodne stranke je izvoljen grof F. Kinský.

PROFESOR IVAN FON UMRL.

Celje, 11. maja. Tu je danes ob 1. uri popoldne umrl gimnazijski profesor Ivan Fon. Pogreb bo v ponedeljek ob 4. uri popoldne.

ODLIKOVANJE.

Dunaj, 11. maja. Cesar je podelil članu gosposke zbornice dr. Viljemu Russu čast tajnega svetnika.

BOLNI NASLOVNI ŠKOF DR. MAYER.

Dunaj, 11. maja. Položaj sivolasega dvornega župnika dr. Mayerja je danes

nekoliko boljši in ni izključeno, da mu še ohranijo življenje.

BULGARSKA KRALJEVSKA RODBINA NA DUNAJU.

Dunaj, 11. maja. Začetkom junija obiščeta bulgarski kralj in kraljica s prestolonaslednikom princem Borisom Dunaj. Stanovali bodo najbrže na dvoru. Na Dunaju ostanejo dva dni.

AVSTRIJSKI ZUNANJI MINISTER V BEROLINU.

Berolin, 11. maja. Listi poročajo, da se pripelje novi avstrijski zunanji minister dne 25. t. m. v Berolin, kjer ostane dva dni. Grof Berchtold se predstavi nemškemu cesarju Viljemu in konferira z nemškim državnim kanclerjem Bethmann-Hollwegom.

VELIK POŽAR V GRADCU.

Gradec, 11. maja. V skladiščih mlinske in pekovske združitve, je bil danes velikanski požar. Pri gašenju je bilo ranjenih šest ognjegascv, več ognjegascv se je vsled silne vročine onesvestilo. Škode je linpol milijona kron.

GENERALNA STAVKA.

Duisburg, 11. maja. Transportni delavci so napovedali za ponedeljek generalno stavko. Tudi osebe nemških in holandskih pomorskih družb in ladijskih lastnikov namerava prenehati z delom, kakor tudi vsi pristaniški in ladjedelniki delavci.

LADJA EKSPLODIRALA IN SE POTOPILA.

Kodanj, 11. maja. Parnik »Snorre«, ki je bil s tovari na poti iz Kristianije v Stettin, je eksplodiral in se takoj potopil. Od 13 mož posadke je 8 mornarjev utonilo. Vzrok nesreče je bil, da je neki krmar lovil podgane. Pri tem je zažgal žvepljenko, ki je povzročila eksplozijo plinov.

TISKOVNA POMOTA.

V političnem pregledu naj se namesto: Laški prestolonaslednik v Črni gori, čita: Saški prestolonaslednik.

Po svetu.

Vohunstvo v Nemčiji. Državno sodišče v Lipskem je obsodilo v štiriletno ječo nekega Bölera, ki je ukradel načrte neke nove nemške križarice in jih izkušal prodati neki tuji velevlasti.

Krojaška stavka v Londonu. V Londonu stavka 20.000 krojačev. Sodijsko, da poskoči število stavkujočih londonskih krojačev na 26.000 do 30.000.

Blazno povelje nadinženirja »Titanica«. Preiskava o nesreči »Titanica« je dognala, da, ko so mornarji že zaprli pred vodo oddelke ladje, so jih morali na ukaz nadinženirja zopet odpreti. Mašinista Dillon je nadinženir prisilil, da je zopet odprl odprtine. Tudi dimnikov niso zaprli. Preiskava dokazuje, da so predstojniki izgubili glavovsied česar se je morskí velikan tako hitro potopil.

Občutno kaznovani oderuh. Monakovsko kazensko sodišče je občutno kaznovalo oderuha Ljudevita Dembartera. Prisodilo mu je petletni zapor in 15.000 mark denarne globe. Če ne plača globe, bo moral sedeti eno leto več v zaporu.

V Brestu aretirani pariški avtomobilski ropar Renault. V Brestu je policija aretirala na ovadbo neke 18letne Forgasser pariškega avtomobilskega roparja, člana Garnierjeve roparske družbe, Leona Renault. Deklico je hotel ropar prisiliti, da se pridruži roparjem. Forgasserjeva mu je pa ušla in ga ovačila.

Samoumor matere in hčere. V Labo sta skočili v Pardubicah žena in hči

Mesto vsakega posebnega obvestila.

1540

Potrti najglobe žalosti javljamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancom, da je umrl naš dobi oče oziroma brat in stric, gospod

Avgust Sulič

c. kr. nadpaznik

ki je danes zjutraj ob 8. uri v starosti 45. let po daljši bolezní previden s sv. zakramenti izdihnil svojo dušo.

Pogreb nepozabnega se vrši jutri v nedeljo, dne 12. maja popold. ob 5. uri iz deželne bolnišnice k Sv. Križu.

Sv. maše zadušnice se bodo brale v frančiškanski župni cerkvi. Ljubljana, 11. maja 1912.

Zalujoča soproga z otroci.

Imate li bolečine?

Revmatične, trganje, glavobol, zobobol? Ali ste si jih nakopali na prepihu vsled prehlajenja? Poskusite vendar bol lajšajoči, zdravilni, krepljivi Fellerjev fluid s zn. »Elsasfluid«. Ta je res dober. To ni samo reklama! Dvanajstotica za poskušnjo 5 K franko. Izdeluje lekarnar Feller v Stubici, Elsatrg 285 (Hrvatsko).

solicitatorja Königa in ufonili. Samoumorilki sta se z vrvo zvezali. Vzrok samoumora revščina, v kateri se je nahajala Königova rodbina.

Ker mu ni hotel dati vina, razstrelil hišo. V Atenah neki gostilničar ni hotel dati gostu Arvanitiju vina, ker ga ni mogel plačati. Arvaniti je nato, da se maščuje, z dinamitom razstrelil gostilničarjevo hišo. Dva otroka sta mrtva, osem oseb je pa nevarno ranjenih.

Zopet ponesrečena ladja. Pri Cartagena je zavozil parnik »Arkadia« na pesek. Kapitan poroča, da upa še ladjo rešiti.

Vlomi v Dolomiti. V Dolomiti pri Lienzu so neznanici vlomili in opleniili dve planinski hiši.

Koliko pojé človek? Francoska zdravnika Landouzy in Labbé sta z velikim trdom izdelala tabelo, ki nudi natančen predgled, koliko množino jedi pojé človek v svojem življenju. »Lectures pour Tous« podajajo na podlagi teh števil zelo nazorno sliko o dobrem teku Srednjeevropejca. Samo iz kruha, ki ga vsak izmed nas gotovo veliko pojé, ako dočaka 70 ali 75 let, bi mogli postaviti mogočen in velik spomenik. En delavec sne povprečno na dan 500 gramov kruha. Ako računamo na leto povprečno 400 funtov kruha, bi zneslo v 70 letih približno 28.000 funtov kruha, kar je že nekaj. Ako bi vse kose kruha položil v eno vrsto, bi imel štruko tri in pol kilometra dolgo. Poleg tega pa pride še mesna hrana. Ako se računa na dan 180 gramov mesa ter izvzame celo petke kot postne dneve, pojé en človek na leto 112 funtov mesa, po 70 letih torej najmanj 8000 funtov. Ta množina odgovarja teži nekako trem celim volom, 15 ovcam, 5 teletom in 3 prašičem, pri čemur pa še ni všteta perutnina. Ne jemo pa v Evropi samo kruh in meso, ampak tudi zelenjavo, sadje in predvsem krompir. Računati se sme, da pojé vsak človek na dan okroglo 350 gramov krompirja, torej 60 funtov na leto in okroglo 18.000 funtov v 70 letih. V tem času pojé torej človek 175 velikih vreč krompirja. Zmerni pivci spišejo na dan okroglo pol litra vina, na leto torej 120 litrov. Ako se prvih deset življenja ne računa, more vendar 70leten mož s ponosom zreti na 120 hektoliterskih sodov. Večina moških pa je tudi kadilec. Ako se računa, da se na dan pokadi samo ena cigara ali cigareta, naraste ta cigara v enem letu v precejšnjo dolžino. Cigara ali cigareta srednje oblike je 6 do 8 cm dolga. Zmeren kadilec, ki pokadi na dan samo eno cigaro, je ob koncu leta skadil 30 metrov dolgo cigaro. Če pa žadi 60 let, naraste ta cigara na 1800 metrov. Po računih doktorjev Landouzy in Labbé zaužije vsak možki na dan 2850 gramov hrane. S 70 leti je torej več kot 120.000 funtov jedil zaužil, ne všteti vina, sladkorja itd. Ako se torej računa, da pojé človek vsega skupaj okroglo 145.000 funtov živil, ni to previsoko cenjeno. V svojem življenju pojemo na ta način torej tisočkrat več kot sami tehtamo.

Pogum in moč življenja zahtevata zdravo telo in zdrave živce. Kdor hoče ohraniti svoje telo delozmožno in svoje živce ojačiti

ne bo našel boljšega sredstva kot priznana dolgo preizkušena Scott-ovo emulzijo z apnenimi in natronhipofosfati. Že 35 let se je izkazal svetovni sloves Scott-ove emulzije kot popolnoma izboren pri onemoglosti in oslabelosti in se vedno bolj utrdil, kar je poglavitno pripisovati dejstvu, da se uporabljajo pri napravljanju

Scottove emulzije

v vseh sestavinah le najboljše sirovine.

Pri nakupu naj se zahteva Scott-ovo emulzijo. Značka »Scott«, ki je že nad 35 let vpeljana, jamči za dobroto in učinek. — Cena izvirni steklenici K 2-50. Dobi se v vseh lekarnah.

12 2693

POSILANO.

»Miklova Zala.«

»Dan« je priobčil dne 13. aprila. notico o »Miklovi Zali« v tonu, ki bi si ga ne smel dovoliti noben slovenski dnevnik napram resni stvari in umetnikom, ne da bi se o zadevi preje informiral.

Jaz sem pismeno odgovoril na poziv »Katoliške knjigarne« in na obdolžitev plagiata g. Spicerja, toda »Slovenec« ni prijavil mojega pojasnila. — Si cer sem pa na vse obdolžitve pripravljen se pred sodnijo zagovarjati, kamor stvar prav za prav spada. Vsa zadeva bi bila že pojasnjena, ko bi ne bil na svoji umetniški turneji.

Danilo.

POSILANO.

Podpisani, kot nečlan akademične društva slovenskih veterinarjev na Dunaju, izjavljam, da sem samo proti tečajem, kjer bi se vzgojevali »koncesionirani živinozdravniki«, nimam pa ničesar proti izobrazbi kmetijskih snov in posestnikov o prvi pomoči pri porodih in neizgodah.

Plemelj Slavko, stud. med. vet. na Dunaju.

Zobna krema

KALODONT
Ustna voda

SUKNA

In modno blago za gospode in gospe priporočam izv. hiša Prokop Skorkovský in sin v Humpolcu na Češkem.

CEFIRI

Vzorci na zahtevo franco. Zelo zmerno cene. Na željo dam tukaj izgotoviti gospod. obleke.

Priporočamo hitre

drože (presgerm)

iz drožarne Josipa Košmerl, Ljubljana, Frančiškanska ulica 8. Izborno blago! Točna postrežba. Zahtevajte drože v prid »Slovenske Straže«.

159

AVTOMOBILI LAURIN & KLEMENT

deln. dr. v Mladi Boleslavi. SVETOVNA ZNAMKA. 1407

V vsaki starosti se lahko uporablja pri krčnem kašlju z najboljšim uspehom prijetno dišeče sredstvo »Thymomel Scillae«. Isto se dobi za 2 K 20 h skoro v vsaki lekarni, vendar naj se pazi strogo na ime Thymomel Scillae. Več v oglasu.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306-2 m, sred. tlak 736-0 mm

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24 urah v mm
10	9. zveč.	736-1	15-1	sr. jzah.	del. obl.	
11	7. zjut.	36-9	12-3	sl. jvzh.	"	0-0
	2. pop.	35-7	25-2	sr. jzah.	"	

Srednja večerajšnja temp. 15-9°, norm. 13-4°.

Ivan Slana

krojaški mojster

Ljubljana

Sv. Petra cesta št. 52

se priporoča

preč. duhovščini in sl. p. n. občinstvu.

Delo solidno. Cene zmerne.

1426

Priporočamo manufakturno trgovino

J. Ciuha

Stari trg št. 1.

»POD TRANČO«.

1293

MATE HAFNER

c. kr. notar v Ljubljani

naznanja, da je preselil svojo notarsko pisarno z Dunajske ceste št. 32, v hišo g. Josipine Kos

Sodna ulica št. 5

v pritličju, vhod z ulice.

1521

Vsakovrstne

slamnike

od priprostih do najfinejših, različne novosti, priporoča gospodom trgovcem in slavnemu občinstvu 1533

Fr. Cerar, tovarna slamnikov

v Slobu, pošta Domžale.

Cene primerne, točna postrežba. Cenik na zahtevo poštnine prosto. Dopisuje se slovensko, nemško.

Nekaj pohištva

dobro ohranjenega se radi preselitve ceno proda na Mestnem trgu št. 8. (3. nadstropje)

1529

Registrirna blagajna
(sistem National)

zelo malo rabljena, se ceno proda. Kje pove uprava lista. 1528

- Dva učenca -

za soboslikarsko in pleskarsko obrt sprejme pod jako ugodnimi pogoji takoj v poduk

Jožef Zevnik, soboslikarski in plesk. mojster v Rakovniku pošta Medvode. 1535

Kaj je Nutrigen?

Iz izbornih redilnih snovi sestavljeno hrano, ki se zбоk svojega velikega slovesa imenuje kralja hranil.

Zahtevajte 1531 zastonj poskušnjo Nutrigena!

Radevolje pošilja z vporabnim navodilom vred

Nutrigen-podjetje

Budapest VII., Erzsebet körút 16, odd. 177.

Morsko kopališče

SELCE PRI CRKVENICI

Hrvaško Primorje.

Podpisana naznanja veleslavnemu občinstvu, da je prevzela v Selcih pri Crkvenici, Hrvaško primorje, od g. gradbenega podjetnika Jos. Lončarića novo sezidani hotel »Rokan« v svojo upravo in da otvarja hotel, kateri leži v neposredni bližini morske obali, dne 26. maja t. l. Pred hotelom se nahaja krasno kopališče z 80 kabinami in nudi kopališče vse udobnosti modernega konforta, kakor tudi peščene in solnčnate kopeli. Za izbornu kuhinjo jamči moj dober glas kot bivša lastnica pensiona Villa Vera v Lovrani. Točila se bodo med drugimi bela in rdeča dolenska in belokranjska vina. Pension s celo oskrbo, s sobo in postrežbo od 7 do 9 K dnevno. V Selcih se nahaja tudi nekoliko privatnih stanovanj in dam na tozadevna vprašanja takojšnje odgovore. Postrežba slovenska, hrvaška in nemška. Slovenski časopisi na razpolago.

Velespoštovanjem

1520

Dragica pl. Striga.

KNJIGOTRŽTVO.

ZA MESEC JUNIJ

(za pobožnost presv. Srca Jezusovega, sv. Rešnje Telo in za prvo sv. obhajilo) priporočamo cerkvenim zborom sledeče skladbe:

Kimovec Fr.: Srce Jezusovo, 21 pesmi za mešan zbor (6 mašnih, 11 raznih, 3 blagoslovne in 1 slovesna hvalnica) part. 2 K 40 h, glasovi po 50 h.

Foerster Ant.: 10 evharističnih pesmi za mešani zbor, op. 112, partitura in 4 glasovi 3 K 50 h.

Grum Ant.: Obhajilne pesmi za mešani zbor, cena izvida 1 K.

Hribar p. Angelik: 25 obhajilnih pesmi za mešani zbor, partitura in 4 glasovi 3 K 60 h, posamezni glasovi po 40 h.

Hribar-Premrl: Slava Brezmadežni, cena broširanemu izvodu 1 K 20 h, vezanemu 1 K 80 h. Obsega poleg Marijinih tudi več obhajilnih in drugih napevov.

Finžgar: »Naša kri«. Igrokaz v štirih dejanjih. Založila »Katoliška Bukvarna«. Cena 1 K 40 h, vez. 2 K 20 h. — To je dosedaj naša najboljša ljudska igra in budila bo povsod ljubezen do naše krvi in zaupanje v njeno neusahljivo moč. Koder jo bodo igrali, pustila bo sled za seboj, kajti z njo nam je pisatelj podal kos naše domače zgodovine v živi krepki besedi.

Krmar Milanovič. Povest. Založila »Katoliška Bukvarna«. Cena 1 K 40 h, vez. 2 K 20 h. — Prekrasna povest obravnava življenje na morju z vsemi njegovimi prijetnostmi in strahotami. Neverjetno živo oriše v nji pisatelj potop mogočne ladje ter usodo nekaterih ljudi, ki so se rešili v malem čolniku prvega pogina. Slovencem, ki nam je morsko življenje tuje, nudi povest nekaj povsem novega in kdor jo bo začel brati, je ne bo odložil, dokler je ne bo prečital do konca.

Ivan Buggenig, sodarski mojster, Ljubljana
Cesta na Rudolfovo železnico št. 5.
Priporoča svojo veliko zalogo vsakovrstnih

sodov.

Prevzema tudi vsa v njegovo stroko spadajoča dela po najnižjih cenah.

Solidno delo. 3412

Točna postrežba.

Stanovanje

tri lepe, velike sobe, prikladne za

pisarno,

brez kuhinje, v sredi mesta se **takoj oddajo.** — Poizve se v upravnistvu »Slovenca«. 1508
Istotam se proda dobro ohranjen

glasovir.

Zdravilišče Toplice

na Kranjskem, dolenska železniška postaja Straža-Toplice. Akratov vrelec 38° C. Voda za pijačo in kopanje. Izredno uspešno proti trganju, revmi, ishiji, nevralgiji, kožnim in ženskim boleznim. Velike kopeli, separata kopališča in močvirna kopališča. Bogato urejene sobe za tujce, igralne in družabne sobe. Zdravo podnebje. Gozdov bogata okolica. Dobro in cene restavracije. Sezona od 1. maja do 1. oktobra. Prospekte in pojasnila daje brezplačno

1483 zdraviliška uprava.

Kranjska deželna vinarska zadruga v Ljubljani
(deželni dvorec)

1505 opozarja p. n. vinske kupce na svojo veliko zalogo priznani izbornih čistih

kranjskih vin

Poleg namiznih vin ima v zalogi tudi vrste boljše kakovosti kakor: Zelen, Burgundec, Rulandec, Karmenet, Rizling itd. na prodaj.

Oddaja od 56 l naprej. Postrežba točna in solidna, cene nizke.

Zahtevajte cenike.

Trideset oralov lepo zaraščenega gozda

1346

z lepo, eno- z 8 sobami in 2 kuhinjama nadstropno vilo tik deželne ceste v St. Martinu pri Rožniku se takoj proda. Cena 13.000 K. Več pri J. Vospurniku, v Podravljah, Koroško.

Napredaj sta takoj prostovoljno

dve hiši

na mnogoobljudenem prostoru v Ljubljani. Kje, se izve v upravnistvu tega lista. 2134

Št. 15.230.

Razglas.

1518

Ker je **cepljenje prašičev** edino varstveno sredstvo proti rdečici, pozivlja mestni magistrat vse živinorejce, da tudi letos puste cepiti prašiče. V to svrhu naj vsak pripravi število prašičev, ki jih hoče imeti cepljene, vsaj do 25. t. m. v klavnici pri tamošnjem mestnem živinozdravniku.

Mestni magistrat ljubljanski

dne 8. maja 1912.

Župan

dr. Ivan Tavčar, m. p.

Za birmance priporoča

1525

„Angleško skladišče oblek“

O. Bernatovič, Ljubljana, Mestni trg 5

obleke, klobuke in slamnike za dečke in obleke za deklice. Velika izbira izgotovljenih oblek za gospode ter najnovejše konfekcije za dame. Cene izvanredno nizke.

Nc V 93/12/1.

Dražbeni oklic.

1526

Prodalo se bode

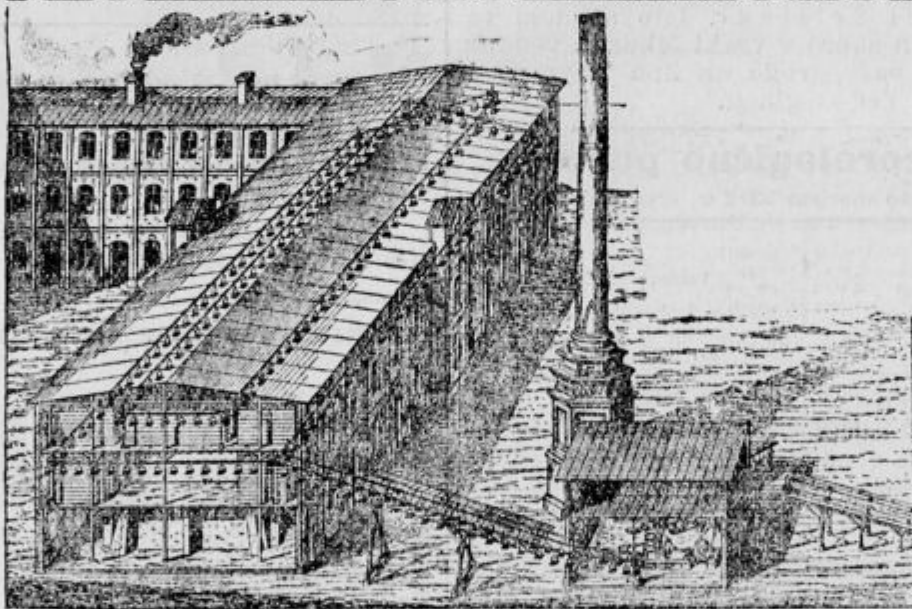
na javni dražbi dne 17. maja 1912 dop. ob 9. uri v Ljubljani, Poljanska cesta št. 19

zaloga raznovrstne moke, žita in otrobov, prodajalniška in sobna oprava.

Reči se smejo ogledati dne 17. maja 1912 v času med 9. in 11. uro dopoldne v navedeni hiši.

C. kr. okrajna sodnija v Ljubljani, odd. V.,

dne 10. maja 1912.

A. Žabkar v Ljubljani

Dunajska cesta št. 42.

1530

Železolivarna, tovarna za stroje in ključavničarska dela.

Priporočam se v izdelovanje, napravo in popravo vseh v mojo stroko spadajočih predmetov: **strojev, priprav za mline in žage, moderne Francis-furbine** za vsak padec in množino vode, kakor tudi **transmisij** za vsako industrijo. Izdelujem tudi najrazličnejša dela iz **litega in kovanega železa**, in sicer **križe, kofle, klopi, stebre, trombe za vodo** itd., dalje najrazličnejše **železne konstrukcije**, kakor **strešne stole, mostove, vrtnarske rastlinjake**, vsa stavbinska in ključavničarska dela: **železne ograje, vrata, okna, strelovode, štedilnike** ter **žično pletenino** za ograje vrtom, pašnikom, travnikom itd., kakor tudi **transporterje za opekarne** in vsa v to stroko spadajoča popravila. — Načrti in proračuni na razpolago. — Vse po primernih tovarniških cenah.

Vodne elevatorje

(črpalnike na vrtilo) za vodnjake kakor tudi črpalnike za vodo na ročni in strojni obrat, motorje na veter, topli zrak, plin, petrolej in benoln izdeluje najceneje

I. K. Rudolf

c. hr. dvorni založnik v Plazu

1498

Za birmo

dobite najcenejše, fine in precizne **ure, zlatnino, srebrnino** ter **ure z znamko „TUP“** pri tvrdki

Lud. Černe

zlatar in trgovec

Ljubljana, Wolfova ulica 3.

Ceniki zastoj.

1236

Prodaj enonadstropno vilo

z velikim, dobrourejenim vrtom pod smrečjim gozdom na lepem prostoru pod Rožnikom, kamor zahajajo na počitnice tujci; oddaljeno od Ljubljane 10 minut, davka prosto še 12 let. Vse ugodnosti kakor v mestu. Cena po pogojih. Naslov pove upravnistvo »Slovenca«. 1383

3 minute od župne cerkve pri D. M. v Polju, 5 minut od večje papirnice se proda 1206

enonadstropna hiša

ki ima 8 sob, 2 kuhinji, eno prostorno klet in zraven velik zelenjadni vrt. Hiša je ob cesti in pripravna za vsako obrt. Cena 11.000 kron. Več pove lastnik **Iv. Cimerman**, v D. M. Polju.

Nadležne kocine 1337
na obrazu in na rokah odstranjuje v 5 minutah
dr. H. Rixa odstranjevalec kocin
zajamč. neškodljiv, gotov uspeh. Škatlja za K 4.— zadostuje. Razpošilja strogo diskretno
Kos. dr. A. Rix, Laboratorij Dunaj IX, Berggasse 17 H.

80 hektolitrov najboljšega

rizlinga

po 56 K se proda. — Več 1527

se izve pri **C. Harnischu,**

Zagreb, Preradovičeva ul. 40

URA z verižico za samo kren 2'20.

Vsled nakupa velike zaloge ur, razpošilja šlezijska tovarna: 1 prekrasno pozlačeno 36 ur idočo precizijsko-anker-uro z lepo verižico za samo K 2-20, ter 3 letnim pisanim jamstvom. Pri nakupu 3 kosov cena K 6.—, 5 kos. K 9.—. Pošilja proti povzetju

prusko-slezijska izvozna tvrdka
A. Gelb, Krakow 340.
Za neugajajoče denar nazaj. 3734

Dvonadstropna hiša

na Valvazorjevem trgu 4, v Ljubljani

se proda na sodni dražbi

dne 13. majnika ob pol 10. uri dopoldne za 20.904 K. Dohodki 3424 K, hišni davek 615 K, vodnine 150 K, gosaščina 120 K. — Podrobnosti ima na vpogled **c. kr. okr. sodnija v Ljubljani in pisarna dr. F. Papeža**, konkurznega upravitelja zapuščine F. Hrena, Marije Terezije cesta št. 4. 1511

Cirkvenica

morsko kopališče in zimsko klimatiško zdravilišče v Hrvatskem Primorju

Edino morsko kopališče, kjer je dno na 500 m široko od kraja naplavljeno s finim peskom in morje plitvo, da se morejo otroci kopati tudi brez nadzorstva. — Priporoča se pri škrofulozi in rahitisu, živčnih boleznih, slabokrvnosti, bledici, ženskih boleznih, kroničnem revmatizmu, srčnih boleznih in velikih krvnih žili in boleznih na dihalih, nadalje onim, ki so preboleli tifus, malarijo, influenco, pljučno vnetje in vnetje prsne mreže. — Posebno pa se priporoča slabotni in betežni deci, ki jej dobro za zrak v Cirkvenici, in se okrepi v prav kratkem času. — Prospekte in vse podrobne nasvete pošilja na zahtevo vsakomur »Društvo za promet tujcev v Zagrebu« in Zdraviliško oskrbnistvo v Cirkvenici. 1524

Poletni vozni red c. kr. avstrijskih državnih železnic,

ki velja od 1. maja 1912, je stopil v veljavo na vseh tukajšnjih progah o polnoči od 30. aprila na 1. maj 1912.

V primeri z voznim redom lanskega poletja so sledeče izpremembe:

Vlak št. 701 (Turski Expres) je za 13 minut kasneje nastavljen in služi za vsakdanjo zvezo iz Pariza v Trst, ki se je nanovo vpeljala v zimski službi 1911/12 in je bila le trikrat na teden.

Vlak št. 701 služi poleg zveze iz Pariza tudi za zvezo z Dunaja zap. kol. v Trst preko Amstetena in ima sledeče direktne vozove:

Iz Pariza v Trst I. in II. razreda; spalni voz iz Stuttgarta v Trst; iz Monakovega v Trst III. razreda; z Dunaja zap. kol. v Trst I., II., III. razreda in iz Linca v Trst I., II., III. razreda.

Vlak št. 702 (Turski Expres), ki je od Trsta le za relacije turske železnice, je nastavljen napram vlaku št. 2 za 1 uro kasneje in odhaja ob 6. uri popoldne iz Trsta ter posreduje vsakdanjo zvezo iz Trsta v Pariz z direktnimi vozovi iz Trsta v Monakovo III. razreda, spalnim vozom iz Trsta v Stuttgart; iz Trsta v Pariz I., II. razreda; vlak št. 702 nima zveze na Dunaj. Raba »Turskega Expressa« je dovoljena proti plačilu normalne pristojbine za brzovlak (brez doplačila). Vlak št. 705 je napram vlaku št. 501 za 10 minut zakasnen, vlak št. 706 pa napram vlaku št. 502 za 20 minut prej nastavljen in od Jesenic pospešen v svrhu zveze v Monakoven na vlak D 57, s čimur se je omogočilo, da vozi voz na Vlissingen pri vlaku št. 706 in se je skrajšala vožnja v relaciji Trst-Vlissingen za 3 ure 40 minut.

Vlaka 705/706 nimata nadaljevanja na progi Linc—Področica ter sta tako namenjena le za relacije turske železnice z direktnimi vozovi iz Berolina v Trst I., II., III. razred (avstrijska proga čez Prago), iz Prage v Trst I., II., III. razreda (le od 27. junija do 15. septembra), iz Berolina v Trst I., II., III. razreda (nemška proga), iz Vlissingena v Trst I., II. razreda ter spalnim vozom iz Monakovega v Trst.

Podnevni brzovlaki bodo vozili deljeno, kakor v lanskem poletju.

Vlak št. 607 vozi 12 minut kasneje kakor lani, dočim odhaja vlak št. 608 iz Trsta 10 minut prej, namreč ob 8. uri 30 minut dopoldne. Vlaka št. 607 in 608 služita za relacije iz Trsta na Dunaj j. kol. čez Ljubno in iz Trsta v Berlin čez phyrasko progo ter imata direktne vozove iz Berolina v Trst I., II., III. razr. (avstrijska proga čez Prago), iz Linca v Trst I., II., III. razreda in spalni voz, z Dunaja j. kol. v Trst I., II., III. razreda.

Vlaka št. 707 in 708 sta le nebitveno izpremenjena in služita za relacije turske železnice z direktnimi vozovi: iz Cölna v Trst I., II., III. razreda; iz Berolina v Trst I., II., III. razreda (nemška proga), z jedilnim vozom iz Monakovega v Trst; iz Prage v Trst I., II., III. razreda; iz Inomosta v Trst I., II., III. razreda (od 1. junija).

Od 15. junija vozi pri vlakih št. 707/708 gledni voz Canadian-Pacific železniške družbe (Canadian-Pacific-Railway-Company) na progi Solnograd—Trst.

Vlaka št. 109 in 110 sta nova brzovlaka, ki sta se vpeljala v svrhu nove zveze na Tirolsko in v Švico čez Pusterško dolino—Brenner—Arlberg. Vlak št. 109 pride v Trst ob 4. uri 36 minut popoldne, kjer ima še zvezo na vlak št. 218/317 v Pulj. Vlak št. 110 odhaja iz Trsta ob 11. uri dopoldne. Pri teh vlakih vozijo sledeči direktni vozovi: iz Basela v Trst I., II. razreda, jedilni voz iz Merana v Trst; iz Solnograda v Trst I., II., III. razreda.

Vlak št. 18, ki nadomestuje stari vlak št. 2 v dunajski relaciji, se je za 35 minut kasneje nastavljen in za 9 minut pospešil, tako da odhaja iz Trsta ob 4. uri 15 minut popoldne in pride na Jesenice ob 8. uri 43 minut zvečer, od koder vozi dalje dunajska garnitura z brzovlakom št. 2.

Drugi vlaki so le malenkostno izpremenjeni; podrobnejšipodatki so razvidni iz voznorednih lepakov, ki so na prodaj pri blagajni c. kr. ravnateljstva državne železnice v Trstu, ulica Giorgio Galatti št. 9.

„NUISOL“

441

od Bergmann & Co., Tešin (Tetschen) ob Labi je in ostane, pozneje kot doslej nedosežen v svojem presenečenim naravnem pobarvanju las in brade. - Dobiva se v svetli, rujavi in črni barvi steklenica po K 2-50 v vseh lekarnah, drogerijah, parfumerijah in brivnicah.

Hiša

s 6 sobami, vrtom in pritliklinami se iz proste roke prodaja. Rožna dolina št. 227 pri Ljubljani.

1344

Bivši dolgoletni delovodja tvrdke Keršič

Matija Terlep

sedaj samostojni

izdelovatelj vozov,
podkovni kovač itd.

se vljudno priporočam slavnemu občinstvu in prosim za zaupanje katerega ste mi kot delovodja imenovane tvrdke izkazovali. Potrudi se bom z največjo skrbnostjo in jamčim za solidno in trpežno delo kakor tudi primerno nizke cene. Postrežba točna.

Opozarjam posebno na svojo novo pripravo za

avtogensko varenje,

ki mi omogočuje izvrševati vsa popravila na predmetih iz litega železa (gridli) in vsake druge kovine. Posebno zamorem popraviti ubite dele poljedelskih in drugih strojev, avtomobilskih motorjev itd.

Delavnica:

Celovška in Sv. Jerneja cesta
Šiška pri Ljubljani. 1388

Predmet: Prodaja graščinskega hotela in gospodarskega poslopja graščine djakovske škofije.

Dražbeni razpis.

Dne 23. majnika 1912 ob 11. uri dopoldne

se vrši v škofijski pisarni presv. gosp. dr. Ivana Krapca, škofa in graščaka škofije djakovske

Javna, pismena ponudbena razprava

o prodaji graščinskih nepremičnin, vpisanih v zemlj. zapisnik št. 27 davčne občine Djakovo kot sledi:

1. Enonadstropni graščinski hotel hiša št. 25, ležeč na Zrinjskem trgu v Djakovu obenem s poslopjem in dvoriščem k istemu spadajočim, pod novim znakom kat. vlož. št. 203/1 v površini 859⁰, vstevši hleve in sušilnice zgrajene na dvorišču.

2. Vrt, spadajoč k hotelu, nasajen z divjim kostanjem, ki služi hotelski gostilni v poletni dobi, ter v njem zgrajeno letno bivališče, kuhinja, klet, ledenica, in ostali za izvrševanje gostilničarske obrti potrebni, zraven spadajoči prostori kat. vlož. št. 204 v površini 390⁰.

3. Prazno graščinsko zemljišče, prikladno za dvojne poslopj, ležeče ob Zrinjskem trgu in sicer:

a) Kat. vlož. označen pod novim znakom št. 203/2 v površini 145⁰ vstevši večji del na njem zgrajenih hlevov.

b) Kat. vlož. označen pod novim znakom št. 203/3 v površini 119⁰.

Za vse, na gornji dražbi na prodaj stavljenе nepremičnine se morejo staviti ponudbe, tako za vsak pojedini vložek ali na vse vložke skupno ter je treba ponudeno ceno za 1⁰ površine zemljišča, oziroma za 1 m² zazidane površine posebej označiti s številkami in besedami.

Pravilno kolkovane ponudbe, opremljene z 10 % nim vadijem od kupne-ponudene vsote v gotovini ali vrednostnih papirjih se imajo izročiti najkasneje do dne

23. maja 1912 do 10. ure dopoldne

v škofijski pisarni presvetl. gosp. dr. Ivana Krapca.

Natančnejši dražbeni pogoji, načrt zemljišča, ter obrazec ponudbe so v ravnateljski pisarni graščine djakovske škofije vsak dan ob navadnih uradnih urah na vpogled.

Prepozno in brzojavno došle ponudbe se ne bodo vpoštevale.

V Djakovem, 22. aprila 1912.

1431

Graščinsko ravnateljstvo djakovske škofije.

Rheuma

Profin

Ischias

Odperto od 1. aprila do 1. decembra.

Nizke cene kakor doslej, vključno z vsim primerom novostim.

Od 1. septembra do 1. junija 25% znižane cene.

Čudoviti izjavili uspehi!

Radioaktivna termalna kopel 35-44° C.

Krapinske toplice
Zdravljenje s pitjem termalne vode.
Režopisiljalnica termalne vode.

Hrvaško (Hrvaška Švica).
Obisk 6000 oseb. Obisk 6000 oseb.

Basin, marmorne, prane, mahovnatte kopeli, fango, sušarja. Prospekte in pojasnila daje kopališko ravnateljstvo. Pravilni naslov samo: 420 (10)

Krapinske toplice (Hrvaško).
kopaljšča Krapinske toplice.

Odperto od 1. aprila do 1. decembra.

Zdraviliški dom, 200 bogato opremljenih sob, prekrasni park, terasa, zdrav. salon, stalna vojaška zdrav. godba. Lift, telefon, avtomob. garaža, posojevalnica avtomobilov.

Od 1. maja do 1. julija na železniški postaji Rogatec (stranska postaja južno železnice proge Dunaj-Trst). Avtomobilska zveza pri vlaku ob 5. uri 29 minut popoldne. V juliju in avgustu vozi avtomobilni omnibus iz Rogatec Slatine, ki ima zvezo z vlakom ob 5. uri popoldne. Od 1. septembra do 1. oktobra zopet iz Rogatec kot v maju in juniju. Na železniški postaji Zabok zveza s konjskim omnibusom pri vlakih ob 10. uri 24 minut dopoldne in ob 4. uri 11 minut popoldne. Razun tega vozijo avtomobili in vozovi v vseh mesecih od 1. aprila do 1. decembra k vsem vlakom na naročilo, ki jih odpošilja ravnateljstvo.

kopaljšča Krapinske toplice.

Trgovina

z vso dobro izbrano zalogo mešanega blaga in popolno opravo se takoj prodaja zaradi rodbinskih razmer. Nahaja se v večji župniji na Dolenjskem, na najlepšem mestu prav blizu železnice. Trgovina je staroznana, se najboljše vodi in ima velik promet. Ta, pravi zlati izvor se odda pod zelo ugodnimi pogoji. - Pismene ponudbe na upravo lista pod „št. 1486“.

1486

Konfekcijska trgovina

in 970 50

zavod za izdelovanje oblek
po meri

A. Kunc, Ljubljana

Dvorski trg Zidovska ulica

priporoča svoje izborne izdelke

vsakovrstnih pomladnih
oblačil.

Strogo solidna postrežba.

Najnižje, stalne cene.

Ilustrovani ceniki na razpolago!

Naprodaj je

KOBILA

za ježo in vožnjo VOZOV.

Več se izve v Kolodvorski ulici št. 6, Ljubljana.

1467

Pristno brnsko blago

za pomladansko in poletno sezono 1912.

Kupon, 3'10 metr. dolg, za 1 kupon 7 kron
kompletno moško obleko 1 kupon 10 kron
(suknjo, hlače, telov.) 1 kupon 15 kron
nik) zadostno, stane le 1 kupon 20 kron

Kupon za črno salonsko obleko K 20-,-, kakor tudi blago za površnike, turistične obleke, svileni kamgarni itd., pošilja po tovarniški ceni kot realna in solidna, dobroznana 425

zaloga tovarniškega sukna
Siegel - Imhof v Brnu.

Vzorec zastoj in franko.
Vsele direktne naročila blaga pri tvrdki Siegel-Imhof iz tovarne imajo zasebniki mnogo prednosti. Vsele velikoga blagovnega prometa vedno največja izbira povsem svežega blaga. Stalne, najnižje cene. Tudi najmanjša naročila se izvrše najskrbneje, natančno po vzorcu.

Tako se odda

1488

eno stanovanje

z dvema sobama, kuhinjo in pritliklinami za letno najemnino 240 K in

eno stanovanje

z dvema sobama, kuhinjo in pritliklinami za letno najemnino po 180 K.

Pojasnila je dobiti v vili Popovič, Bleiweisova cesta št. 33.

Manufakturna trgovina

Jos. Petkosig

Pri „Valvazorju“

Stari trg št. 4

Ljubljana.

Drobnina, pletenina,
galanterija in dežniki.

Naznanilo.

1437

Slavnemu občinstvu prijazno naznanjam, da sem prevzela

gostilno Grajzer-jevih ded.

v Pristoni ulici št. 5, kjer bodem točila najboljša dolenska in štajerska vina in vedno sveže pivo.

Za kuhinjo bode vedno najbolje preskrbljeno. Cene nizke. Naročila za obed in večerjo se sprejemajo. Za mnogobrojni obisk prosim

Amalija Fitler, gostilničarka.

SLOVENCİ, KJE KUPUJETE VINO?

Obrnite se do „Kmečke in gospodarske zadruge“ v Medoših, ker ona jamči za dobra črna, bela in rdeča vina svojih udov, prirejena po novem in starem sistemu. Cene zmerne po dogovoru. Pošta in postaja Portorože, Isira.

517

Odbor.

Št. 11.374.

1500

Razpis.

Za zgradbo vodovoda

v občini Grosuplje pol. okr. Ljubljana na 86-224 K 19 h proračunjena dela in dobave se bodo oddale potom javne ponudbene obravnave.

Pismene, vsa dela zapopadajoče ponudbe z napovedjo enotnih cen proračuna naj se predložijo

do 1. junija t. l.

ob 12. uri opoldne podpisanemu deželnemu odboru.

Ponudbe, katere morajo biti kolkovane s kolkom ene krone, doposlati je zapečatene z napisom:

»Ponudba za prevzete zgradbe vodovoda za občino Grosuplje.«

Ponudbi mora biti dodana izrecna izjava, da pripozna ponudnik stavbne pogoje po vsej vsebini in da se jim brezpogojno ukloni.

Razven tega je dodati kot vadij še 50% stavbnih stroškov v gotovini ali pa v pupilarnovarnih vrednostnih papirjih po kurzni ceni. Ponudbi je priložiti seznam enotnih cen za vpeljavo hišnih vodovodov.

Deželni odbor si izrecno pridrži pravico, izbrati ponudnika ne glede na višino ponudbene cene, oziroma, če se mu zdi potrebno, razpisati novo ponudbeno razpravo.

Načrti, proračun in stavbni pogoji se dobe pri deželnem stavbnem uradu v navadnih uradnih urah za znesek 7 K.

Od deželnega odbora kranjskega

v Ljubljani, dne 8. maja 1912.

Elektrotehniška delniška družba

prej

1018

Kolben in dr. Praga-Vysočany.

Dinamo stroji, elektriški motorji. Naprave za elektriško razsvetljavo in prevažanje elektriške sile. Električni obrat vseh vrst. Ventilatorji. Turbo-generatorji, elektriške železnice in lokomotive, žerjavi in dvigala. Obločnice in žarnice vseh vrst.

Vodne turbine vseh sestav, (Francis, Pelton). Točna, cena in hitra popravila vseh elektriških strojev od drugih tvrdk. Vse potrebe za inštaliranje.

Spomnite se

pri nakupu staroznane in solidne **tvrdke**

T. EGER

Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 2

katera ima vedno veliko zalogo vseh potrebščin za šivilje in krojače. Velika izbira perila za gospode, kravate, nogavic i. t. d. Otročje perilo lastnega izdelka. Moderci v vseh najnovejših vrstah. Prijazna in točna postrežba.

1324

Naznanilo.

Konkurzna masa I. Bončarja da v najem takoj lep

lokal za prodajalno oprava za prodajalno z moko.

v hiši št. 19 na Poljanski cesti. Proda se tudi v tem lokalu se nahajajoča skoro nova

Naprodaj je tudi večja množina moka, ki se odprodaja v manjših delih; moka je deloma za peko, deloma za krmo.

Vprašati je v pisarni konkurznega upravitelja dr. Ivana Šusteršiča, Miklošičeva cesta št. 6.

1495

Zastopstvo le prvovrstnih tovarnen in priznanih najboljših koles „KINTA“ modeli 1912

Karel Čamernik & Ko.

Ljubljana, Dunajska cesta 9—12.

Specialna trgovina s kolesi, motorji, avtomobili in posameznimi deli.

Mehanična delavnica prvega razreda za vsa v to stroko spadajoča dela in popravila.

Garaža za avtomobile. Zaloga pnevmatikov za avtomobile, motorje in kolesa. Popravila pnevmatikov potom vulkaniziranja. — Benzin in olje za vse v uporabi. — Izposojalnica koles. — Sola za vožnje z vsemi vozili. — Interesantom smo s strokovnimi pojasnili brezplačno na razpolago.

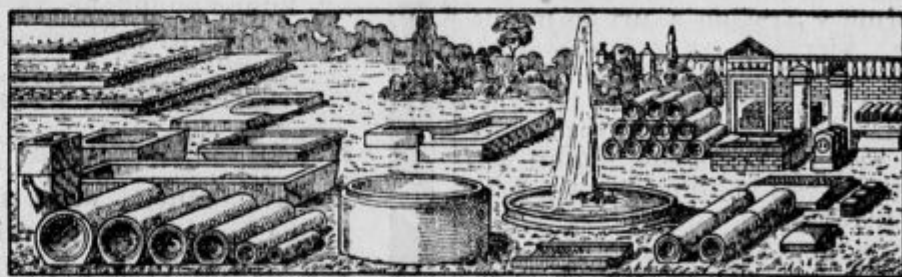
1144

Telefon 237.

Zajec & Horn

Telefon 237

Ljubljana, Dunajska cesta št. 73.
Beton in železo-beton.

Fundamenti, stropovi, mostovi, vzdava turbin, stopnice, tlakovi, ksilolit, cevi za kanale. Umetni kamen (okraske za façade, obhajilne mize, balustrade).

Kranjska deželna banka v Ljubljani v deželnem dvorcu vhod v Gosposki ulici 2.

Obreštuje hranilne vloge po **4 1/4 %**

brez vsakega odbitka. Obresti se pripisujejo glavnici polletno. Vloge v tekočem, giro-računu in na blagajniške liste po najugodnejših pogojih.

Daje komunalna posojila občinam, okrajnim in šolskim odborom ter zdravstvenim zastopom v

4 1/2 %

komunalnih zadolžnicah.

Hipotekarna posojila v zastavnih listih po

4 1/2 %

Eskomptuje menice denarnih zavodov in daje lombardna posojila. Prodaja lastne pupilarno-varne komunalne zadolžnice in zastavne liste.

Banka je pupilarno varen zavod, ter jamči zanjo dežela Kranjska.

Uradne ure za stranke vsak delavnik od pol 9. ure dopoldne do 1. ure popoldne.

O šolskih vrlih.

Pred kratkim je deželni šolski svet razposlal na vse krajne šolske svete okrožnico glede naprave in vzdrževanja šolskih vrtov. O tej okrožnici naj izrazim nekatere pomisleke.

Ako se bode ta ukaz urgiral v tem obsegu, kakor govori okrožnica, utegnejo nastati za posamezne občine nova velika bremena, katera ne bodo v nikakem razmerju s koristijo, ki jo bodo ti šolski vrtili donasili. Računajmo! Okrožnica zahteva šolski vrt v velikosti 15 arov. Šolski vrt mora na vsak način biti poleg ali vsaj v bližju šole. Svet pri vasi pa je povsod drag, ker je pripraven in potreben za stavbišča. Kar lahko računamo kvadratni meter po 3 krone, torej 1500 m² da 4500 kron. To bi bil torej prostor 50 m dolg in 30 m širok. Na ograjo moramo računati za 1 m 3 krone, skupaj 480 K; rigoliranje 1 meter 20 vinarjev, skupaj 150 K, gnojjenje 60 K. Tako velikega vrta učitelj nikakor ne bode mogel samo z učenci obdelavati. Pridejo še vremenske neizgode in s tem dela, katera se nikakor ne smejo odkladati. Moral bode torej prav dostikrat najemati dninarje, ti so pa dandanes dragi. Te dneve, količe in drugo lahko računamo na letnih 150 K. Tako imamo naenkrat za en šolski vrt v obsegu 15 arov svoto 5340 K! Kaj pa šole, če so v občini 2, 3 ali 4 šole! In rezultat?

Nekaj ne ravno najlepših drevesc se bode vsako leto med posestnike razdelilo, pa še to ne brezplačno. Vzemimo pa, da bi se z obrestmi investiranega kapitala in še za strošek, ki ga bode tak vrt leto za leto občini prizadeval, nakupilo drevesc pri kmetijskih podružnicah, ali kjer se sadno drevje v velikem obsegu prideluje, bi se lahko leto za leto 5—600 lepih drevesc brezplačno med posestnike porazdelilo! Sam sem vnet sadjarjec, imam veliko zemlje obdelovati; a da bi doma vzgajal drevesca za presaditev na stalno mesto, mi nikakor ne kaže, vzame preveč časa. To kaže le ondi, kjer se res sadno drevje na veliko vzgojuje in imajo toraj gotovi delavci sam s tem opraviti.

Vemo, da bi bil poglavitni namen tem vrtom vzgojni, da bi mladina dobila veselje do sadjarstva. A ta namen se dá popolnoma doseči pri že obstoječih šolskih vrtilih, da bi se le vporabljali v to, za kar so namenjeni! Poglavitno je, da znajo otroci dobro cepiti, drevesce na stalno mesto presaditi, drevje pravilno obrezovati in snaziti. Ali bi se ne dalo vse to pri že obstoječih vrtilih doseči? Prav lahko, samo malo več vneme bi bilo treba.

Dosedaj so bili vneti sadjarji-učitelji le redki; oni, ki so reflektirali na Metelkovo ustanovo. Zakaj bi pa učitelj ne šel spomladi z učenci na ta in oni sosedni kmetijski vrt ter jim ondi kazal vse slabe, pa tudi dobre strani vrta, obenem pa jih praktično ondi učil, kako se drevesce na stalno mesto vsadi, kako lepa krona vzgoji, kaj treba pri koščičastem drevju iztrebiti itd.

Vemo, da ima okrožnica najboljši namen; a resno pa treba tudi pomisliti, če bi bili uspehi s stroški v kakem razmerju. Še en pomislek imamo: gg. učitelji-voditelji so z nepotrebnim pisarniškim delom preobloženi, da bi mogli več pozornosti tako velikemu šolskemu vrtu posvetiti. Non quis sed quid.

Inženier in arhitekt

stavbenik **FRAN FALESCHINI**

Ljubljana, Trnovska ul. 12

se priporoča za nove zgradbe in adaptacije po najnižjih cenah in znano naj:: bolje izvršeno ::

1424

Sanatorij „Mirni dom“
priporočan od zdravnikov, sprejema
bolnike na živcih, tudi nevarne
histerične, bolne na srcu, želodcu,
pa take, ki so samo okrepčanja po-
trebni. — Cene so zmernne.
Vpraša naj se pri
Dr. Fran Ceh, Gornja sv. Kungota
pri Mariboru. 1161

Išče se pridna, poštena, zanesljiva

kuharica

srednje starosti za gostilno. 1472
Vstop takoj. Plača po dogovoru.
Naslov pod 1472 pri upravi lista.

MATTONIJEV
GISSHÜBLER
naravna
alkalična kislina

najboljša dijetična in osvežujoča pijača

preizkušena pri želodčnih in črevesnih ka-
tarlih, obilnih in mehurnih boleznih, katero
priporočajo najveljavnejši zdravniki kot bistveno
podpiralno sredstvo
pri karlovovarijskem in drugih kopeliških zdrav-
ljenjih in kot **poznejše zdravilo** po kopeljih
24 38 in trajno porabo. (VII.)

Izvirnik: **Giesshübl Sauerbrunn**,
železniška postaja, zdravilno kopališče pri Karlovih varih
Prospekt zastoji in franko.

V Ljubljani se dobiva v vseh lekarnah, večjih
špecerijskih prodajalnicah in trgovinah z jestvinami
in vinom.
Zaloge pri **Mihael Kasfner-u, Peter Lass-**
niku in Andrej Šarabonu, Ljubljana. 3997

Ana Gorec

Ljubljana, Rimska cesta 11.

Podružnica:

Marije Terezije cesta 11
pri »Novem svetu«.

Trgovina s kolesi in posameznimi deli.

Najboljše pneumatike.

Izposojevanje koles.

1055 1

Organist

za večjo župnijo na Kranjskem
se išče. Nastop 1. avgusta. Plača
brez stanovanja 700 K, ali 600 K
in stanovanje. Ako je v družini
kak dober pevec, dobi posebno
nagrado. — Pismene ponudbe pod
»649« na upravništvo »Slovenca«.

Celje Slovenska tvrdka! Celje

Izdeluje velike 2619 8

mostne tehtnice

vseh sistemov in velikosti za tehtanje
vozov in živine. Prevzame iste tudi v
prenovljenje.

JVAN REBEK, stavbeni in umetni
ključavničar, Hermanova ulica št. 10.

Majstarejša slovenska tvrdka te stroke.
Obstoji že nad 38 let. 3022

ANA HOFBAUER

imejteljica zaloge cerkvene obleke in orodja
Ljubljana, Wolfova ul. 4

si usoja javiti preč. duhovščini ter sl. ob-
činstvu, da izdela natančno po naročilu
in predpisih vsakovrstne bandere, balda-
hine, plašče, kazule, pluvijale, dalmatike,
velume, albo, koretije, prte itd. itd., sploh
vse kar se rabi v cerkvi pri službi božji.
Izdeluje se vse ročno, solidno, pošteno ter
po najnižjih cenah, ter se prevzamejo tudi
naročila na vezenje, prenavljanje stare
obleke ter sploh vsa popravila.
Zagotavljajo hitro in najpoštenejšo postrežbo, prosil, da
se pri naročilih izvoli ozirati na prvo domačo tvrdko.

Hiša naprodaj!

Nova, enonadstropna hiša, s 6 sobami,
3 kuhinjami, kletjo in k pekariji spa-
dajočimi prostori, živinskimi in svinj-
skimi hlevi, na lepem, zelo prometnem
kraju, na razpotju okrajnih cest, zelo
pripravna za vsako obrt se prodaja pod
ugodnimi pogoji. Zraven hiše je lep
zelenjadni vrt. V hiši je pekarija in
mala trgovina. — Ponudbe na upravo
lista pod »1497«. 1497

Pozor! Prečastiti duhovščini in sl. p. n.
občinstvu v Ljubljani in okolici
priporočam svojo veliko zalogo razno-
vrstnih novih **VOZOV** izvršenih po jako
nizki ceni. — Priporočam se tudi za na-
ročila na izvršitev novih vozov kakor tudi
vsa tozadepnapravila.

Veselo poštovanjem
IVAN DEMŠAR
prej Šiška,
podkavski kovač in izdelov. vozov
Ljubljana, Marije Terezije c. 6

Odda ali prodaja se takoj

lokal v Prešernovi ul.

Poizve se pri I. slovenskem
pogr. zavodu Josip Turk.

1471

Hiša

z dvema sobama, predsobo, kuhinjo
in jedilno shrambo, z lepim sadnim
vrtom zraven gozda blizu kolo-
dvora in farne cerkve, jako
ugodna za letoviščarje in druge,
se prodaja v St. Vidu št. 55 pri
Ljubljani. Več pove lastnik istotam.

Finis, zelo ceni, modni

DAMSKI SLAMNIKI

se dobijo pri g. I. Podboju p. Sv. Petru
v Ljubljani, tudi žalni, vel. zaloga itd.
1462

Tovarnar.

V boju proti alkoholu so brezalkoholne šu-
meče limonade, ki se pripravijo z
Maršnerjevimi šumečimi
limonadnimi bonboni,
najbolj preizkušeno sredstvo.
Samo pravi, če je s to varstveno znamko

katero ima tudi vsaka vrečka, kakor tudi vsaka
pastila. Vsakoletna poraba več kot 10.000.000 kosov.
Edina izdelovalnica: Prva češka akolijska
družba za orient. sladkorne in čokoladne
izdelke, Kr. Vinohrady, Dunaj VI., Theobaldgasse 4.

Pekovski vajenec

se sprejme takoj z dobro oskrbo
in obleko. Potnina se povrne.

Dunajska pekarna Pauer, Opatija.

Blagajna

2 m visoka, 1-10 m široka pripravna
za denarne zavode, je po nizki ceni
na prodaj. — Vpraša se pri tvrdki
J. C. Mayer, Ljubljana. 1513

Prodajalna na Bledu

z vso opravo v bližini jezera po-
sebno pripravna za kako modno
trgovino se takoj odda. 1514
Naslov pri upravništvu tega lista.

Sprejme se poštena in dobro izurjena

prodajalka

za trgovino mešanega blaga z večletno prakso
in z dobrimi izpričevanji pri tvrdki 1492
Davorin Podlesnik, Radeče pri Zidanem mostu.

Več krojaških pomočnikov in dva vajenca

sprejme takoj **R. ALEŠ**, kro-
jaški mojster, Hraše pri Lescah
Gorenjsko. 1429

Hišna gospodinja

skrbna mati, bo vedno imela doma preiz-
kušeno in zdravniško priporočeno sredstvo

Thymomel Scillae, 4

da bi obranila svoje ljubljene pred hujšimi
boleznimi ter jim isto pri nastopivšem
kašlju in nahu i. t. d. takoj začela dajati.
Tudi proti oslovskemu kašlju kot najbolj
preizkušeno in hitro učinkujoče sredstvo.

Izdelovanje in glavna zaloga v

B. FRAGNER-ja lekarni
c. in kr. dvor. dobavitelj Praga III., št. 203.

Prosimo, vprašajte svojega zdravnika
1 steklenica K 2-20. Po pošti franco proti naprej
pošiljati K 2-90. 3 steklenice proti naprej pošil-
jati 7 K. 10 steklenic proti naprej pošiljati 20 K.

Pozor na ime sredstva, izdelovalca
in varstveno znamko. 3118

Dobiva se v vseh lekarnah.
V Ljubljani: Rihard Sušnik,
dr. G. Piccoli, Jos. Cizmač.

Pisarniška moč

se sprejme. Prednost imajo ože-
njeni penzionisti. Plača po do-
govoru. — Prva kranjska mi-
zarska zadruga v St. Vidu nad
Ljubljano. 1689

Brzjavke:
Prometbanka Ljubljana.

C. kr.

priv.

Telefon št. 41.

Splošna prometna banka podružnica Ljubljana, prej J. C. Mayer

Centrala na Dunaju. — Ustanovljena 1864. — 30 podružnic. **Vogel Marijin trg — Sv. Petra cesta.** Delniški kapital in reserve 52.000.000 kron.

Preskrbovanje vseh bankovnih transakcij, n. pr.: Prevzemanje denarnih vlog na
hranilne knjižice brez rentnega davka, kontovne knjige ter na konto-korent z vsakodnevnim
vedno ugodnim obrestovanjem — Denar se lahko dviga vsak dan brez odpovedi. — Kupo-
vanje in prodajanje vrednostnih papirjev strogo v okviru uradnih kurznih poročil. — Shra-
njevanje in upravljanje (depoti) vrednostnih papirjev in posojila nanje. 3999

Ustmena in pismena pojasnila in nasveti o vseh v bančno stroko spadajočih transakcijah vsekdar brezplačno. Stanje denarnih vlog na hranilne knjižice dne 30. aprila 1911. K 74.589.916.

Najkulantnejše izvrševanje borznih naročil na vseh tuzemskih in inozemskih mes-
tih. — Izplačevanje kuponov in izžrebanje vrednostnih papirjev. — Kupovanje in prodaja
deviz, valut in tujih novcev. — Najmodernejše predelovalne samoshrambe (safes) za
ognjevarno shranjevanje vrednostnih papirjev, listin, dragotin itd. pod lastnim zaklepom
stranke. — Brezplačna revizija izžrebanih vrednostnih papirjev. — Promese za vsa žrebanja.

Modna trgovina

v Ljubljani

Stritarjeva ulica šte. 7.

Solidno blago. Nizke cene. Vzorci pošiljne prosto.

Ant. Schutser

Novosti konfekcije za dame in deklice, bluže, modno blago za dame in gospode, pristni tirolski loden, parhent, platno, šifon, gradl, preproge, zavese, garniture, odeje, pleti, šerpe, rute in žepni robci. 2912

A. Hauptmann^a nasledniki
A. ZANKL sinovi
Ljubljana.

Tvornica kemičnih barv, lakov in firnežev

priporoča:

Oljnate
barve

Suhe
barve

Emajlne
barve

Fasadne
barve

Marjin trg št. 1.

priporoča:

vse vrste: firnežev,
čopičev, lakov

Mavec
(Gips)

Olje za pode
in stroje

Karbolinej

Naslov zadostuje:

R. Zankl sinovi v Ljubljani.

Ceniki zastonj!

213

Ceniki zastonj!

Podjetje betonskih stavb!

BRATJE SERAVALLI & PONTELLO

Ljubljana, Slomškova ulica št. 19.

Kiparstvo in tvornica umetnega kamna.

Različna kamnoseška dela iz umetnega kamna, izvrševanje cementnih cevij, stopnic, postamentov, balustrad, strešnih plošč, raznovrstnih plošč za tlakanje, vodometrov, korit in vodovodnih mušljev, korit za konje in govedo, ornamentov, kipov, fasad, plošč in desk iz mavca za stene in stropne. — Zaloge kamnatega blaga in samotne opeke.

Vsa dela so solidno in strokovnjaksko izvedena. Cena najnižja. Jamstvo. Zastopstvo svodov patent „Thru!“

Tovarna pohištva J. J. Naglas

Ljubljana

Turj.ški trg št. 7

Ljubljana

Največja zaloga pohištva

za spalne in jedilne sobe, salone in gosposke sobe. Preproge, zastorji, modroci na vzmeti, žimnati modroci, otroški vozički itd.

Ustanovljena 1847.

Najnižje cene.

3292

Najsolidnejše blago.

Ustanovljena 1847.

Najboljša in najsigurnejša prilika za štedenje!

Denarni promet do 31. dec. 1911
čez 82 milijonov kron

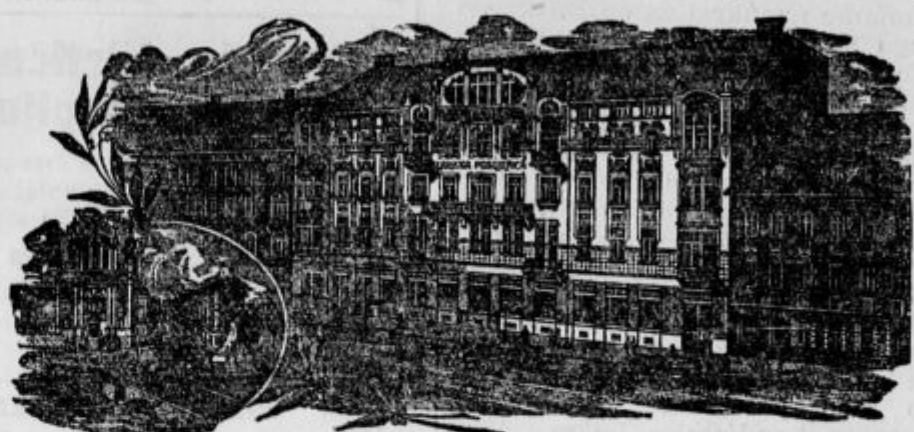
Lastna glavica K 704-939-27

Stanje vlog do 31. decemb. 1911
čez 22 milijonov kron

Ljudska Posojilnica

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

Ljubljana, Miklošičeva cesta šte. 6, pritličje, v lastni hiši nasproti hotela „Union“ za frančiškansko cerkvi

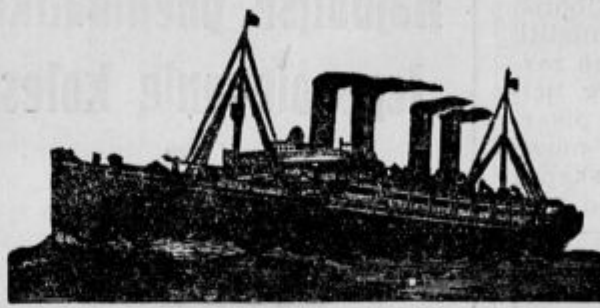
sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. ure zjutraj do 1. ure popoldan ter jih obrestuje po

4 1/2 %

brez kakega odbitka, tako da prejme vložnik od vsakih vloženih 100 kron čistih 4.50 kron na leto.

Za nalaganje po pošti so poštne hranilnične položnice na razpolaganje. Sprejema tudi vloge na tekoči račun ter daje svojim zadružnikom posojila proti vknjižbi z in brez amortizacije, na osebni kredit (proti poroštvo) in zastavi vrednostnih papirjev. Menjice se najkulantneje eskomptujejo

Fran Povše, komercialni svetnik, vodja, graščak, državni in deželni poslanec, predsednik. — **Josip Siška**, stolni kanonik, podpredsednik. — Odborniki: **Anton Belec**, posestnik, podjetnik in trgovec v Št. Vidu nad Ljubljano. **Dr. Josip Dermastia**, **Anton Kobl**, posestnik in trgovec, Breg pri Borovnici. **Karol Kauschegg**, veleposestnik v Ljubljani. **Matija Kolar**, stolni dekan v Ljubljani. **Ivan Kregar**, hišni posestnik v Ljubljani. **Fran Leskovic**, hišni posestnik in blagajnik „Ljudske posojilnice“. **Ivan Pollak ml.**, tovarnar. **Karol Pollak**, tovarnar in posestnik v Ljubljani. **Gregor Šlibar**, župnik na Rudniku.

Najboljša in najhitrejša vožnja v Ameriko je s parniki „Severonemškega Lloyd“ iz Bremena v New-York

s cesarsk. brzoparniki Kronprinzessin Cecilie, Kaiser Wilhelm II, Kronprinz Wilhelm, Kaiser Wilhelm der Große, Georg Washington, Prinz Friedrich Wilhelm.

Prekomorska vožnja traja samo 5—6 dni

Natančen in zanesljiv poduk in veljavne vožne listke za parnike gori navedenega parobrodnega društva kakor tudi listke za vse proge ameriških železnic dobite v Ljubljani edino-le pri

Edvard Tavčarju, Kolodvorska ulica šte. 35.

nasproti občeznane gostilne „Pri starem Tišlerju“.

Odhod iz Ljubljane je vsak torek, četrtek in soboto. Vsa potovanja se likajo po najnižji ceni in brezplačno. Postrežba poštena, rečna in solidna. — Potniki se najlažje v z. padne države kakor: Colorado, Mexiko, California, Arizona, Utah, Wyoming, Nevada, Oregon in Washington tudi sase družijo po eno ugodno izvozno ceno čez Galveston. Odhod na taj progi iz Bremena enkrat mesečno. — Tu se dobivajo pa tudi listki preko Baltimore in na vse ostale dele sveta kakor: Brazilija, Kuba, Buenos Aires, Colombo, Singapur, v Avstralijo itd. itd.

Daje po

4 3/4 %

UZAJEMNO PODPORNO DRUŠTVO V LJUBLJANI

KONGRESNI TRG 19 registrovana zadruga z omejenim poroštvo KONGRESNI TRG 19

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in jih obrestuje po **4 3/4 %** brez odbitka, tako, da dobi vlagatelj od vsakih vloženih 100 K čistih 4 K 75 v na leto. Rent davek plačuje društvo samo. Druge hranilnične knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se njih obrestovanje prekinilo. Daje tudi svojim članom predujme na osebni kredit, vračljive v 7 1/2 letih (90 mesecih ali 390 tednih) v tedenskih, ozir. mesečnih obrokih, kakor tudi posojila na zadolžnice in menice

Dr. Fr. Dolšak l. r.,
zdravnik v Ljubljani, podpredsednik.

Prelat A. Kalan l. r.,
predsednik.

Kanonik L. Sušnik l. r.,
podpredsednik.

5